

**Azərbaycan Respublikası
Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi**

**«Azərmemarlayihə»
Dövlət Baş Layihə İnstitutu**

Göygöl şəhərinin

Baş planı

Razılaşdırma sənədləri

Bakı – 2016

Azərbaycan Respublikası
Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi

«Azərmemarlayihə»
Dövlət Baş Layihə İnstitutu

Sifariş №8943

Göygöl şəhərinin
Baş planı

İzahat yazısı

İnstitutun direktoru:

S.M.Cabbarov

İnstitutun baş memarı:

G.H.Quliyeva

Rayon planlaşdırma və
Şəhərsalma şöbəsinin rəisi:

S.Q.Süleymanova

Bakı – 2016

LAYİHƏNİN TƏRKİBİ

I. Nümayiş materialları

- Baş plan (əsas cizgi), M 1: 5000
- şəhərətərafı rayonun planı, M 1: 25 000;
- şəhərin mərkəzi hissəsinin tikinti-planlaşdırma həlli , M 1:2 000;

II. Layihənin qrafiki hissəsinin tərkibi

cizgilər

- şəhərətərafı rayonun planı, M 1: 25 000;
- ərazinin müasir istifadə planı (*istinad planı*),M 1: 5 000;
- ərazinin kompleks qiymətləndirilməsi sxemi (*planlaşdırma məhdudiyətləri*),
M 1 :10 000;
- baş plan (əsas cizgi),M 1: 5 000;
- şəhərin mərkəzi hissəsinin tikinti-planlaşdırma həlli ,M 1:2 000;
- ərazinin mühəndis hazırlığı(*ərazinin relyefinin təşkili ilə*)sxemi, M 1:10 000;
- şəhərin nəqliyyat sxemi, M 1:10 000;
- su təchizatı və kanalizasiya sxemi,M 1:10 000;
- qaz və istilik təchizatı sxemi, M 1 : 10 000;

- elektrik (*rabitə və zəif cərəyan qurguları ilə*) təchizatı sxemi, M 1:10 000

III. Layihənin mətn hissəsi

- İzahat yazısı
- Razılaşdırma sənədləri

IV Elektron variant - disk

MÜNDƏRİCAT

GİRİŞ

Fəsil 1. Ərazinin təbii və mühəndis-geoloji şəraiti

- 1.1 Ümumi məlumat
- 1.2 Ərazinin iqlim şəraiti
- 1.3 Ərazinin hidroqrafiyası və hidroloji şəraiti
- 1.4 Ərazinin torpaq və bitki örtüyü.
- 1.5 Ərazinin geoloji quruluşu və hidrogeoloji şəraiti
- 1.6 Tikinti materialları
- 1.7 Nəticələr

Fəsil 2. Qısa tarixi məlumat

Fəsil 3. Şəhərin əvvəlki baş planının həyata keçirilməsinin təhlili

Fəsil 4. Şəhərin mövcud vəziyyəti

- 4.1 Mövcud tikililər, abadlaşdırma, nəqliyyat və mühəndis təminatı
- 4.2 Şəhərin sanitariya vəziyyəti
- 4.3 Torpaqların mülkiyyət mənsubiyyətinə görə bölünməsi

Fəsil 5. Məskunlaşma sistemində şəhərin yeri və rolu

- 5.1 Ümumi məlumat

5.2 Gəncə –Qazax iqtisadi rayonu

5.3 Məskunlaşma və yaşayış məntəqələri

5.4 Göygöl rayonunun məskunlaşma sisteminin formalaşması və yaşayış məntəqələri şəbəkəsi

Fəsil 6. Şəhərin iqtisadi bazası

6.1 Ümumi məlumat

6.2 Sənaye

6.3 Kənd təsərrüfatı

6.4 Tikinti təşkilatları

6.5 Təchizat təşkilatları

6.6 Nəqliyyat təşkilatları

6.7 Rabitə və telekommunikasiya təşkilatları

Fəsil 7. Əhali və əmək ehtiyatları

7.1 Əhalinin artım dinamikası (təbii və mexaniki artımı)

7.2 Əhalinin cins və yaş tərkibi

7.3 İqtisadi fəal əhali və işsizlər

7.4 Şəhərdə məskunlaşan məcburi köçkünlər

7.5 Əhalinin layihədə qəbul olunmuş sayı

Fəsil 8. Ərazinin kompleks qiymətləndirilməsi

Fəsil 9. Şəhərin inkişafı üçün ərazilərin seçilməsi

Fəsil 10. Ərazinin planlaşdırma təşkili

10.1 Şəhərin ümumi memarlıq-planlaşdırma həlli

10.2 Yaşayış fondu

10.3 Sosial və mədəni-məişət xidməti müəssisələri və idarələri

10.4 Yaşillıqdarma

10.5 Əhalinin kütləvi istirahətinin təşkili

Fəsil 11. Ərazilərin zonalaşdırılması

Fəsil 12. Tarixivə mədəniyyət abidələrinin mühafizəsi

Fəsil 13. Xarici və şəhərdaxili nəqliyyat

13.1 Ümumi məlumat

13.2 Avtomobil nəqliyyatı

13.3 Dəmiryolu nəqliyyatı

13.4 Şəhərdaxili ictimai nəqliyyat

13.5 Şəhərin küçə-yol şəbəkəsi

13.6 Avtomobil nəqliyyatı vasitələrinin xidmət və saxlanma obyektləri

Fəsil 14. Ərazinin mühəndis hazırlığı

14.1 Ümumi məlumat

14.2 Səth sularının axımının təşkili

14.3 Relyefin layihə təşkili

14.4 Suaxıdıcı layihələrin təşkili

14.5 Şəhər ərazisinin seldən mühafizəsi

Fəsil 15. Şəhərin mühəndis təminatı

15.1 Su təchizatı

15.2 Təsərrüfat-məişət kanalizasiyası

15.3 Yağış kanalizasiyası

15.4 İstilik təchizatı

15.5 Qaz təchizatı

15.6 Elektrik təchizatı

Fəsil 16. Şəhər ərazisinin sanitar təmizlənməsi

Fəsil 17. Ətraf mühitin mühafizəsi

Fəsil 18. Birinci növbədə həyata keçirilməli tədbirlər.

Fəsil 19. Şəhər ərazisinin balansı

Fəsil 20. Əsas texniki-iqtisadi göstəricilər

Giriş

Göygöl şəhərinin Baş plan layihəsi Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sifarişi (sifariş № 8943) əsasında işlənmişdir.

Göygöl şəhərinin sonuncu Baş planı 1984-cü ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Tikinti və Arxitektura Komitəsinin sifarişi ilə (sifariş № 10063) Azərdövlətlayihə institutu tərəfindən işlənmişdir. Layihənin başlanğıc ili 01.01.1983-cü il, tikintinin birinci növbəsi 1990-cı il, hesabat ili isə 2000-ci il qəbul olunmuşdur.

Hal-hazırda hazırlanmış Göygöl şəhərinin Baş planının başlanğıc ili 01.01.2013-cü il, hesabi dövr isə 2033-cü il üçün nəzərdə tutulmuşdur. Tikintinin birinci növbəsi 2020-ci il qəbul edilmişdir.

Baş planın hazırlanmasında aşağıdakı normativ və layihə sənədlərindən istifadə olunmuşdur:

- Şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məskənlərinin planlaşdırılması və tikilib abadlaşdırılması (Az DTN 2.6-1).

- Şəhərsalma sənədlərinin tərkibi, işlənməsi, razılaşdırılması, ekspertizası və təsdiq edilməsi qaydaları (Az DTN 1.5-2).

- Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsi II bölmə; Şəhərsalma fəaliyyəti; Maddə 22. Baş plan.

- Nazirlər Kabinetinin 21 fevral 2014-cü il tarixli 51 nömrəli qərarı ilə təsdiq olunmuş "Ərazilərin zonalaşdırılması, tikintinin növü və miqyası ilə bağlı müfəssəl Qaydaları"

- Nazirlər Kabinetinin 23 fevral 2015-ci il tarixli 46 nömrəli qərarı ilə təsdiq olunmuş "Tikinti obyektlərinin mühəndis-kommunikasiya təminatı Qaydaları"

- "Azərdövlətlayihə" institutu tərəfindən 1984-cü ildə işlənmiş Xanlar (Göygöl) şəhərinin Baş planı.

- "Azərdövlətkəndtikintilayihə" institutu tərəfindən 1971-ci ildə işlənmiş Xanlar (Göygöl) rayonunun Kompleks rayon planlaşdırma layihəsi.

- ANA-KENT PLANLAMA YAPI YATIRIM TEXNOLOJİ DANIŞMANLIK TURİZM ENERJİ SAN. VƏ TİC.A.Ş. şirkəti tərəfindən işlənmiş "Gəncə-Qazax iqtisadi zonası üzrə məskunlaşmanın, təbiətdən istifadənin və məhsuldar qüvvələrin ərazi təşkilinin regional planlaşdırma sxemi"

- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 14 aprel 2009-cu il tarixli 80 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı".

- Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatları

Göygöl şəhərinin Baş planı işlənərkən Azərbaycan Respublikası Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi tərəfindən 1: 5000, 1: 10000 və 1: 25000 miqyasında hazırlanmış ərazinin topoqrafik xəritələrindən istifadə olunmuşdur.

Göygöl şəhərinin Baş planı institutun Rayon planlaşdırma və şəhərsalma şöbəsində aşağıdakı tərkibdə müəllif kollektivi tərəfindən hazırlanmışdır.

1. Memarlıq planlaşdırma hissəsi – Layihənin baş memarı –Ələsgərov İ.
2. Ərazinin təbii və mühəndis – geoloji şəraiti – Hüseynova S..
3. Qısa tarixi məlumat – Hüseynova S.
4. Şəhərin əvvəlki Baş planının həyata keçirilməsinin təhlili - Babazadə O.
5. Şəhərin mövcud vəziyyəti – Hüseynov N.
6. Məskunlaşma sistemində şəhərin yeri və rolu – Hüseynov N.
7. Şəhərin iqtisadi bazası –Hüseynov N .
8. Əhali və əmək ehtiyatları – Hüseynov N.

9. Ərazinin planlaşdırma təşkili – Ələsgərov İ.
10. Xarici və şəhərdaxili nəqliyyat - Hüseynov N.
11. Ərazinin mühəndis hazırlığı – Mansurov R.
12. Şəhərin su təchizatı və kanalizasiya sistemi – Əliyeva Z.
13. Şəhərin istilik təchizatı – Podvalnaya Q.
14. Şəhərin qaz təchizatı – Ramodina İ.
15. Şəhərin elektrik təchizatı – Əlixanova T.T.

Baş planın hazırlanmasında Göygöl rayonunun baş memarı Vüqar Hacıyev yaxından iştirak etmişdir.

FƏSİL 1. ƏRAZİNİN TƏBİİ VƏ MÜHƏNDİS-GEOLoji ŞƏRAİTİ

1.1 Ümumi məlumat

Göygöl şəhəri Azərbaycanın qərbində, Kiçik Qafqaz dağlarının şimal-şərq ətəklərində, Gəncəçayın sağ sahilində yerləşir.

Şəhər Bakı şəhərindən 365 km qərbdə, Gəncə şəhərindən 12 km cənubda, Gəncə-Qazax düzənliyinin cənub-şərq hissəsində yerləşir.

Bakı-Qazax avtomobil yolu və Bakı Böyük Kəsik dəmiryolu xətti şəhərin şimal hissəsindən keçir. Şəhər Gəncə dəmiryolu stansiyasından 15 km cənubda yerləşir.

Göygöl şəhərinin Kiçik Qafqaz dağlarının şimal-şərq ətəklərində yerləşdiyi ilə əlaqədar olaraq şəhərin dəniz səviyyəsindən olan hündürlüyü də müxtəlifdir. Belə ki, şəhərin dəniz səviyyəsindən hündürlüyü şəhərin qərb hissəsində 725 m, şərq hissəsində isə 598 m təşkil edir.

Beləliklə də, Göygöl şəhərinin mövcud sərhədləri daxilində ərazisinin meyilliyi cənub-qərbdən şimal-şərqa doğru olub, hündürlük 127 m-ə qədər dəyişir.

1.2 Ərazinin iqlim şəraiti

Tədqiq etdiyimiz ərazinin iqlimi mülayim isti, az rütubətli subtropik iqlim tipinə aiddir.

Şəhərdə qış fəslı mülayim və az yağıntılı, yaz fəslı yağıntılı, yay fəslı mülayim isti və payız fəslı mülayim az yağıntılı keçir.

Göygöl şəhərinin iqliminin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsində şəhərdə, həmçinin Gəncə şəhərində yerləşən meteoroloji stansiyalarının çoxillik müşahidə materiallarından istifadə edilmişdir.

A) Havanın temperaturu

Göygöl şəhərində havanın orta illik temperaturu 11.6° təşkil edir.

Şəhərdə havanın orta aylıq və illik temperatur göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 1.2.1

Aylar	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	İllik
Temperatur		1,8		10,7		20,2		23,1		13,0		2,6	
C°	0,5		5,2		16,0		23,2		18,4		7,0		11,6

İlin ən soyuq ayı yanvar ayıdır. Bu ayda havanın orta aylıq temperaturu 0.5° təşkil edir. Bu ayda havanın minimal temperaturu -18° müşahidə edilmişdir.

İlin ən isti ayı isə iyul-avqust aylarıdır. Bu aylarda havanın orta aylıq temperaturu 23.2° təşkil edir. Bu aylarda havanın maksimal temperaturu 35° - 36° müşahidə edilmişdir.

B) Yağıntılar və qar örtüyü

Göygöl şəhərində yağıntıların orta illik miqdarı 470 mm təşkil edir.

Şəhərdə yağıntıların orta aylıq və illik miqdarının və sutkalıq maksimum göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 1.2.2

Aylar	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	İllik
Yağıntılar mm	19	20	33	50	63	73	42	35	48	34	30	23	470
Sutkalıq maksimum mm	13	36	32	73	75	96	65	66	71	35	31	56	96

Şəhərdə yağıntıların əsas maksimum müddəti yaz-yay dövrlərində (aprel-iyun aylarında) müşahidə olunur. Bu dövrdə illik yağıntıların 37% -i düşür. Minimal yağıntılar isə qış fəslində müşahidə edilir.

Qış aylarında şəhərdə havanın temperaturunun aşağı olması dövründə yağıntılar qar halında düşür. Qar örtüyü əsasən davamsız olub tez əriyir. Qar örtüyünün qalınlığı 2-4 sm təşkil edir.

C) Havanın rütubətliyi

Şəhərdə havanın orta illik mütləq rütubətliyi 10.8 mb təşkil edir.

Havanın mütləq rütubətliyi il ərzində temperatur dəyişməsindən asılıdır. Belə ki, havanın maksimal mütləq rütubətliyi yay aylarında müşahidə edilir və 15.3-16.9 mb arasında dəyişir. Havanın minimal mütləq rütubətliyi isə əksinə qış aylarında müşahidə edilir ki, bu göstərici 5.3-6.2 mb arasında dəyişir.

Şəhərdə havanın orta illik nisbi rütubətliyi 63% təşkil edir.

Qış aylarında havanın nisbi rütubətliyi artaraq 75.5-75.6 % təşkil edir. Yaz fəslə başladıqda nisbi rütubətlik tədricən azalmağa başlayır. Yay fəslində nisbi rütubətlik azalaraq 51-52 % təşkil edir. Yay fəslində (iyul-avqust aylarında) nisbi rütubətlik 30%-ə qədər azala bilər. Buna da əsas səbəb bu dövrdə quru külək olan qarayelin əsməsidir. Bu halda havanın temperaturu yüksəlir və nisbi rütubətlik aşağı düşür.

Şəhərdə havanın orta aylıq və orta illik mütləq və nisbi rütubətliyinin göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 1.2.3

Aylar	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	İllik
Mütləq rütubətlik mb	5,3	5,5	6,6	9,4	13,3	15,3	16,9	16,6	14,8	11,5	8,5	6,2	10,8
Nisbi rütubətlik %	76	73	72	68	66	58	53	54	61	72	73	75	63

Sutka ərzində nisbi rütubətlik günorta saatlarında minimum həddə, səhər və axşam saatlarında isə maksimum həddə olur.

Yay fəslində havanın isti və quraq keçməsi ilə əlaqədar olaraq şəhərdə quraqlıq müşahidə olunur. İl ərzində bu günlərin sayı 54 gün təşkil edir.

D) Külək

Tədqiq etdiyimiz ərazidə əsasən şimal və cənub-qərb küləkləri üstünlük təşkil edir. Belə ki, şəhərdə şimal küləklərinin təkrarlanması ilin 21%-ni, cənub-qərb küləklərinin

təkrarlanması isə ilin 27%-ni təşkil edir. Cənub-şərq və qərb küləklərinin təkrarlanması isə ilin 5%-ni və 6%-ni təşkil edir.

Şəhərdə küləyin istiqamətlər üzrə təkrarlanması və orta illik sürəti aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 1.2.4

İstiqamətlər	Şimal	Şimal şərq	Şərq	Cənub şərq	Cənub	Cənub qərb	Qərb	Şimal qərb	Ştil
Təkrarlanma %	21	9	10	5	11	27	6	11	30
Orta sürət m/san	2.7	2.1	2.3	1.9	2.2	2.7	2.3	3.0	-

Şəhərdə küləyin orta illik sürəti 1.9 m/san təşkil edir.

İlin isti aylarında küləyin sürəti bir qədər güclü (1.9-2.2 m/san), ilin soyuq aylarında isə bir qədər zəif (1.3-1.4 m/san) olur.

İl ərzində sürəti 3.2-3.3 m/san olan küləklər də müşahidə edilir. Şəhərdə güclü küləklər çox nadir hallarda müşahidə edilir. Belə ki, sürəti 23 m/san olan küləklər il ərzində 2-3 gün müşahidə edilir.

İlin soyuq aylarında şəhərdə quru fyon küləkləri müşahidə edilir. Bu küləklər əsasən bir neçə saat davam edir. Bu da havanın temperaturunun artmasına səbəb olur.

İlin isti aylarında isə şəhərdə isti və quru külək olan qarayel müşahidə edilir. Bu halda havanın temperaturu 36⁰ -39⁰- yə qədər artır və nisbi rütubətlik 30% -ə qədər aşağı düşür. Belə hal əhəlinin sağlamlığına və kənd təsərrüfatına mənfi təsir göstərir.

E) Atmosfer təzyiqi

Şəhərdə atmosfer təzyiqinin orta illik göstəricisi 735.2 mb təşkil edir.

İl ərzində atmosfer təzyiqi qeyri-bərabər paylanmışdır. Belə ki ilin soyuq aylarında atmosfer təzyiqi yüksək olur. Bu dövrdə təzyiq 984.2-985.4 mb arasında dəyişir. İlin isti aylarında isə təzyiq azalır və 976.9-979.5 mb arasında dəyişir.

Ən aşağı aylıq atmosfer təzyiqi iyul ayında , ən yüksək aylıq atmosfer təzyiqi isə yanvar ayında müşahidə edilir.

F) Buludluluq

Şəhərdə buludluluğun orta illik dərəcəsi 6.0 bal təşkil edir.

Ən çox buludluluq ilin soyuq aylarında müşahidə edilir. Bu dövrdə buludluluq 6.3-7.2 bal arasında dəyişir. Ən az buludluluq isə yay fəslində müşahidə edilir. Bu dövrdə buludluluq 4.2-4.6 bal arasında dəyişir.

Şəhərdə il ərzində buludsuz günlərin sayı 53 gün, tutduq günlərin sayı isə 119 gün təşkil edir.

G) Torpağın temperaturu

Şəhərdə torpaq səthinin orta illik temperaturu 16⁰ təşkil edir.

Torpaq səthinin temperaturunun dəyişməsi havanın temperaturunun dəyişməsindən asılıdır. Belə ki, ilin ən soyuq ayları hesab edilən yanvar-fevral aylarında torpaq səthinin temperaturu 1⁰, ən isti ayları hesab edilən iyul-avqust aylarında isə 33⁰ təşkil edir.

Şəhərdə torpaq səthinin minimal temperaturu -21° saxta, maksimal temperaturu isə 68° isti müşahidə edilmişdir.

Torpaq səthindən dərinliyə getdikcə yay fəslində temperatur azalır, qış fəslində isə əksinə artır. Qış fəslində torpaq səthinin 34 sm dərinliyə qədər donması müşahidə edilir.

H) Atmosfer hadisələri

Atmosfer hadisələrinə duman, şimşək, dolu, donma və çovğun aiddir.

Dumanlar tez-tez müşahidə edilir. İl ərzində dumanlı günlərin sayı 30 gün təşkil edir. Dumanlı hava ilin bütün fəsilərində müşahidə olunur. Əsasən ilin soyuq dövrlərində (oktyabr-mart aylarında) dumanlar ayda orta hesabla 3-5 gün müşahidə olunur. İlin isti dövründə (may-iyul aylarında) isə dumanlar orta hesabla 0.4-0.5 gün müşahidə olunur. Avqust ayında duman ümumiyyətlə müşahidə olunmur.

Şimşəklər əsasən yaz-yay aylarında hava cəbhələrinin keçməsi ilə əlaqədar olaraq əmələ gəlir. İl ərzində şimşəkli günlərin sayı orta hesabla 24 gün təşkil edir. Belə ki may-iyul aylarında şimşəklər daha çox müşahidə olunur. İlin qalan aylarında şimşəklər ayda orta hesabla 1-2 gün, dekabr –yanvar aylarında isə şimşəklər ümumiyyətlə müşahidə olunmur.

Dolu çox nadir hallarda müşahidə olunur. İl ərzində orta hesabla 1 gün təşkil edir. Bu da əsasən ilin isti dövrlərində, aprel-sentyabr aylarına təsadüf edir.

Donma və çovğun çox nadir hallarda təxminən 10 ildə 1 dəfə müşahidə edilir.

1.3 Ərazinin hidroqrafiyası və hidroloji şəraiti

Tədqiq etdiyimiz ərazi hidroqrafik cəhətdən Gəncəçayla təmsil olunur. Gəncəçay öz mənbəyini Kiçik Qafqaz dağlarının Murovdağ silsiləsinin şimal yamaclarından 2814 m

hündürlükdən götürür və dəniz səviyyəsindən 70 m hündürlükdə Mingəçevir su anbarına tökülür.

Çayın ümumi uzunluğu 98 km olub, Zurnabad kəndinə qədər 36 km, Göygöl şəhərinə qədər isə 48 km-dir.

Gəncəçaya yuxarı axınında çoxlu sayda kiçik çaylar tökülür. Bu çayların ən böyükləri Zivlən və Dəstəfur çaylarıdır.

Çayın hövzəsinin sahəsi 752 km²-dir. Fiziki-coğrafi şəraitlə əlaqədar olaraq çayın hövzəsini 2 hissəyə ayırmaq olar .

1. Yuxarı (dağlıq) hissə
2. Aşağı (düzən) hissə

Çayın yuxarı (dağlıq) hissəsi çayın mənbəyindən başlayaraq Göygöl şəhərinə qədər olan hissəni əhatə edir. Bu hissədə çay hündür dağlıq sahələr və sıx meşələrlə örtülmüş ərazilərdən axır. Zurnabad kəndi yaxınlığında üzərində kiçik su elektrik stansiyası tikilmişdir.

Çayın aşağı (düzən) hissəsi isə Göygöl şəhərindən başlayaraq mənsəbinə qədər olan hissəni əhatə edir. Bu hissədə çayın suyundan suarmada geniş istifadə edilir.

Çayın su rejimi

Gəncəçay su rejiminin xüsusiyyətinə görə yaz-yay dövrünün bol sulu çaylar qrupuna aiddir.

Çayın qidalanmasını yağış qar və yeraltı sular təşkil edir. Çayın yuxarı axınında çayın qidalanmasında qar və yağış suları, aşağı axınında isə yağış və yeraltı suları üstünlük təşkil edir. Belə ki, mart ayından başlayaraq dağlarda qarın əriməsi çayda suyun səviyyəsini artırır. Aprel-may aylarında çayın hövzəsində yağan yağıntılarla əlaqədar olaraq qarın

əriməsini intensivləşdirir və bu da çayda suyun səviyyəsinin artmasına səbəb olur. İyul-avqust aylarında çayda suyun səviyyəsi qismən azalır. Qış fəslində (dekabr-fevral aylarında) çayda suyun səviyyəsi minimuma enir və demək olar ki, çay yeraltı sularla qidalanır.

Çayın orta su sərfi

Zurnabad kəndi yaxınlığında çayın orta illik su sərfi $4.22 \text{ m}^3/\text{san}$ təşkil edir. Zurnabad kəndi ilə Göygöl şəhəri arasında çayın suyundan suvarma və təsərrüfat məişət məqsədləri üçün istifadə olunduğundan Göygöl şəhəri yaxınlığında çayda suyun orta illik su sərfi nisbətən azalır.

Gəncəçayda illik axının 60%-i aprel-may aylarında müşhidə edilir. Bu dövrdə çayın orta su sərfi $8-9 \text{ m}^3/\text{san}$ təşkil edir. Zurnabad kəndi yaxınlığında çayda suyun orta su sərfi 50%-li təminatla $4.17 \text{ m}^3/\text{san}$ 75%-li təmintlə isə $3.57 \text{ m}^3/\text{san}$ təşkil edir.

Suyun maksimal sərfi

Çayda suyun maksimal sərfi yaz-yay dövründə müşahidə edilir. Belə ki, bu dövrdə yağmış qarın əriməsi və yağıntıların intensiv yağması çayda suyun artmasına səbəb olur. Bu dövrdə suyun maksimal sərfi $273 \text{ m}^3/\text{san}$ təşkil edir.

Suyun minimal sərfi

Çayda suyun minimal sərfi qış fəslində (dekabr-fevral aylarında) müşahidə edilir. Buna da əsas səbəb yağıntıların azalması və yağan yağıntıların da qar halında olmasıdır. Bu dövrdə çay əsasən yeraltı sularla qidalanır.

Suyun sərt axıntıları

Çayın sərt axını səth sularının axını zamanı çayın erroziyası nəticəsində əmələ gəlmiş məhsuludur.

Çayda çöküntülərin əsas hissəsi, çayda suyun güclü axını dövründə, aprel-iyun aylarında müşahidə olunur. Çayda çöküntülərin 70%-i bu dövrdə daşınır. Bu dövrdə Zurnabad kəndi yaxınlığında çöküntülərin miqdarı 0,58 kq/san təşkil edir.

Suyun mexaniki tərkibinə gəlincə isə ölçüləri 0,05 mm diametrlı hissəciklər üstünlük təşkil edir. Çayın bol sulu dövründə diametri 0,2-1,0 mm olan hissəciklərə də rast gəlmək olar.

Çayın termik və buz rejimi

Zurnabad kəndi yaxınlığında Gəncəçayda suyun orta illik temperaturu 7,8°, Göygöl şəhəri yaxınlığında isə 9° təşkil edir.

İlin soyuq dövründə (yanvar-fevral aylarında) çayda suyun orta temperaturu 1,7°, ilin isti dövründə isə (iyul-avqust aylarında) 15° təşkil edir.

Qış fəslində çayda buzlama halları müşahidə olunur. Bu hal qışda 20-30 gün davam edir.

Çay suyunun kimyəvi tərkibi

Gəncəçay suyunun kimyəvi tərkibinə görə hidrokarbonatlı çaylar tipinə aiddir.

Çayda suyun minerallaşma dərəcəsinin orta illik göstəricisi 248 mq/l təşkil edir. Bu göstərici qış aylarında 159 mq/l, yaz-yay aylarında isə 393 mq/l təşkil edir.

Çayda suyun çodluğu 1,74-3,73 mqr/ekv/l arasında dəyişir.

Çayın suyundan suvarma və texniki məqsədlər üçün geniş istifadə olunur.

1.4. Ərazinin torpaq və bitki örtüyü.

Ərazinin torpaq örtüyünü əsasən şabalıdı və çəmən torpaqları təşkil edir. Bu torpaq örtüyü məhsuldarlığına görə ətraf rayonların torpaq örtüyündən öz məhsuldarlığına görə fərqlənir.

Bitki örtüyünə gəlicə isə şəhərin cənub hissəsində enliyarpaqlı (palıd, vələs, fısdıq və s) meşələr, şimal hissəsində isə çöl bitkiləri geniş yayılmışdır. Şəhərin cənubunda sıx meşələrin olması şəhərdə turizmin inkişafı üçün əlverişli şərait yaradır.

Şəhərin yaşıllaşdırılması və abadlaşdırılmasında dekorativ ağac və kollardan geniş istifadə edilir.

1.5. Ərazinin geoloji quruluşu və hidrogeoloji şəraiti.

A) Stratiqrafiya və litologiya.

Tədqiq etdiyimiz ərazidə dördüncü dövr çöküntüləri geniş yayılmışdır. Bu çöküntülər əsasən allüvial və prollüvial qatlardan ibarətdir. Bu qatlardan aşağı orta yuva qatı yerləşir ki, bu da kvars və vulkanik mənşəli tuf və digər mənşəli süxurlardan ibarətdir.

Ərazinin geoloji litoloji şəraitini daha yaxşı öyrənilməsi məqsədi ilə «Azərdövlətlayihə» institutu tərəfindən bu ərazidə tədqiqat işləri aparılmışdır. Şəhərin ərazisinin 5,0 m dərinliyə qədər litoloji qatı öyrənilmiş və aşağıdakı nəticələr əldə edilmişdir.

- 1 0,20 - 0,70 m-ə qədər torpaq-gil qatı
- 2 0,70 - 1,70 m-ə qədər çınqıl-gil qatı
- 3 1,70 - 3,30 m-ə qədər qumsal-çınqıl qatı
- 4 3,30 - 4,50 m-ə qədər çınqıl-qaya parçaları qatı

B) Tektonika

Tədqiq etdiyimiz ərazi tektonik cəhətdən Kiçik Qafqaz dağlıq zonasının şimal-şərq hissəsinin Kitaxdağ-Murut sinklinalının cənub hissəsinə daxildir. Bu sinklinalın meyilliliyi cənubdan şimal-şərqə doğru olub meyilliliyi 10° təşkil edir.

C) Hidrogeoloji şəraiti

Tədqiq etdiyimiz ərazidə yeraltı sular qrunnt və təzyiqli sulardan ibarətdir.

Qrunnt sularına ərazinin hər yerində rast gəlmək olar. Bu suların dərinliyi ərazinin relyefindən asılı olaraq 5m-dən 10m-ə qədər dəyişir.

Təzyiqli sulara ərazinin hər yerində rast gəlmək olar. Bu sular 10-145m dərinliklərdə rast gəlinir. Bu sular 3 qatdan ibarətdir.

1. 1-ci təzyiqli su qatı

Bu su qatına ərazinin hər yerində rast gəlmək olar. Qatın qalınlığı 11-100 m, ərazinin əksər hissəsində isə 30-60 m təşkil edir. Su quyularında suyun debiti 0,3-5,8 l/san arasında dəyişir.

2. 2-ci təzyiqli su qatı

Bu su qatında ərazinin hər yerində rast gəlmək olar. Qatın qalınlığı 56-100 m-dir. Su quyularında suyun debiti 0,2-2,0 l/san arasında dəyişir.

Bu hər 2 su qatındakı suların minerallaşma dərəcəsi 0,2-1,0 qr/l təşkil edir. Bu sulardan məişətdə geniş istifadə edilir.

3. Akçağil təzyiqli su qatı

Bu su qatına da ərazinin hər yerində rast gəlmək olar. Qatın qalınlığı 35- 145 m-dir. Su quyularında suyun debiti 0,2-3,1 l/san arasında dəyişir. Bu qatdakı suyun minerallaşma dərəcəsi yüksək olub 5-7 qr/l təşkil edir. Bu qatın suyundan əsasən suvarmada geniş istifadə edilir.

1.6. Tikinti materialları.

Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin məlumatına əsasən tədqiq etdiyimiz ərazi aşağıdakı tikinti materialları ilə təmin olunmuşdur.

1. Qızılcan əhəngdaşı yatağı

Bu yataq Qızılcan dəmir yolu stansiyasından 9 km cənub-qərbdə yerləşir. Yataqdan çıxarılan əhəngdaşı tikintidə istifadə olunur.

2. Göygöl gil yatağı

Bu yataq Göygöl şəhərindən 2,5km şimal-şərqdə yerləşir. Yataqdan çıxarılan gildən kərpic istehsalında istifadə olunur.

1.7. NƏTİCƏLƏR

Göygöl şəhərinin təbii və mühəndis-geoloji şəraitinə əsasən tədqiq etdiyimiz ərazi haqqında aşağıdakı nəticələri vermək olar.

1. Şəhər Kiçik Qafqaz dağlarının şimal-şərq ətəklərində yerləşir. Bununla əlaqədar olaraq şəhərin mövcud sərhədləri daxilində dəniz səviyyəsindən olan hündürlüyü də müxtəlifdir. Belə ki, şəhərin dəniz səviyyəsindən hündürlüyü şəhərin qərb hissəsində 725 m, şərq hissəsində isə 598 m təşkil edir.

Beləliklə də, Göygöl şəhərinin mövcud sərhədləri daxilində ərazisinin meyilliliyi cənub - qərbdən şimal-şərqə doğru olub, hündürlük 127 m-ə qədər dəyişir.

2. Ərazinin iqliminə gəlicə isə, qış fəslı mülayim, yaz fəslı yağıntılı, yay fəslı sərin və günəşli keçən mülayim-isti yarırütubətli subtropik iqlim tipinə aiddir.

Şəhərdə havanın orta illik temperaturu $11,6^{\circ}$, yağıntılarn orta illik miqdarı isə 470 mm təşkil edir.

Şəhərdə küləyin orta illik surəti 1,9 m/san təşkil edir. Belə ki, şəhərdə şimal və cənub-qərb küləklərinin təkrarlanması ilin 21%-ni və 27%-ni, cənub-şərq küləklərinin təkrarlanması isə ilin 5%-ni təşkil edir.

Şəhərdə güclü küləklər çox nadir hallarda müşahidə edilir.

3. Hidroqrafik cəhətdən ərazi Gəncəçayla təmsil olunur. Fiziki-coqrafi şəraitlə əlaqədar olaraq çayın hövzəsini dağlıq və düzən hissələrə ayırmaq olar. Çayın dağlıq hissəsi mənbəyindən Göygöl şəhərinə qədər olan hissəni əhatə edir.

Gəncəçay su rejiminə görə yaz-yay dövrünün bolsulu çaylar qrupuna aiddir. Zurnabad kəndi yaxınlığında çayın orta illik su sərfi $4,22 \text{ m}^3/\text{san}$, maksimal su sərfi isə $273 \text{ m}^3/\text{san}$ təşkil edir. Göygöl şəhəri yaxınlığında suyun orta illik temperaturu 9° təşkil edir. Zurnabad kəndi yaxınlığında çayın üzərində kiçik su elektrik stansiyası tikilmişdir.

Aşağı axınında çayın suyundan suarmada geniş istifadə edilir.

4. Geoloji cəhətdən ərazi dördüncü dövr çöküntüləri ilə örtülmüşdür. Bu çöküntülər əsasən allüvial və prollüvial qatlardan ibarətdir. Bu qatlar da qumsal, gil, çınqıl və qənbərliklərdən ibarətdir.

5. Qrunt sularının səviyyəsi şəhərin mövcud sərhədləri daxilində 5 m-dən aşağı səviyyədədir. Bu suların mineralaşma dərəcəsi aşağı olub, beton və dəmirbeton konstruksiyalarına və hər növ sementə qarşı aqressiv deyildir.

Təzyiqli sulara ərazinin hər yerində rast gəlmək olar. Bu sular 3 qatdan ibarətdir. Bu sulardan məişətdə və suarmada geniş istifadə edilir.

6. Ərazinin torpaq örtüyünü şabalıdı və çəmən torpaqları təşkil edir. Bu torpaqların məhsuldarlığı yüksəkdir.

7. Tikinti materialları ilə rayon kifayət qədər təmin olunmayıb. Cəmi 1 gil və 1 əhəngdaşı yatağı vardır. Buna görə əraziyə tikinti materiallarının gətirilməsi tələb olunur.

8. Seysmoloji cəhətdən Göygöl şəhəri 9 ballıq seysmik zonada yerləşir. Bunu nəzərə alaraq şəhərdə hündərmərtəbəli binaların və digər ictimai tikililərin inşası zamanı seysmiklik 10 bal nəzərə alınmalıdır.

Fəsil 2. Qısa tarixi məlumat.

XIX əsrin əvvəllərindən başlayaraq Rusiya imperatoru I Aleksandrın dövründə (onun anası alman idi, özü isə Baden əyalətinin şahzadəsi ilə ailə qurmuşdur) Almaniyanın Baden-Viltemberq əyalətindən Qafqaza alman ailələri köçürülür. Bu köçən ailələrdən bir hissəsi Gəncəçayın sahilində dağıdılmış Xanlıqlar kəndinin yerində məskunlaşırlar və 1819-cu il aprel ayının 22-də Yelenendorf adlı kənd salınır. Bu icma Azərbaycan ərazisində o dövr üçün ilk böyük yerli olmayan Milli icma idi.

Köçürülən alman ailələrində çoxlu sayda sənət adamları (pinəçi, dərzi, dülgər, fayton ustası və digər sənətçilər) var idi.

Bu dövrün keyfiyyət və əmək mədəniyyəti göstəricilərinə əsasən alman ailələrini maraqlı təsərrüfatçılıqlarına görə bəlli etmək mümkün idi.

Belə ki, Yelenendorfda Qotlan Koxun rəngsaz emalatxanası yarandıqdan 20 il sonra o, artıq bütün Yelizavetapolun quberniya mərkəzində şöhrət qazanmışdır. Bundan əlavə Qafqazın bütün sənətkarları icmanın furqon ustalarının yanına axışdırlar.

1869 –cu il aprel ayının 22-də alman icması özünün yaradılmasının 50 illiyini təntənə ilə qeyd etdi. Bu illər ərzində kənd çox sürətlə inkişaf edib dəyişmişdir.

Kənd təsərrüfatı sahəsində almanlar əsasən üzümçülük və şarabçılığa daha çox maraq göstərirdilər. Belə ki, XIX əsrin 50-60-cı illərində Yelenendorfda Azərbaycanda ilk dəfə şarabın sənaye üsulu ilə istehsalına başlanılır. 1860-cı ildə «Forer qardaşları» adlı iri şarabçılıq müəssisəsi fəaliyyətə başlayır.

1911-ci ildə Yelenendorfda 1054 bina var idi ki, bunun da 415-i yaşayış evi idi. Bu isə onu göstərir ki, Yelenendorfda tikinti yüksək sürətlə inkişaf edirdi.

1900-cu illərin əvvəllərində burada şərab istehsalı çox güclü inkişaf etməyə başlamışdır. Belə ki, 1914-cü ildə Forer və Hummel qardaşlarının firmalarının bir illik gəliri bir milyon manat təşkil edirdi. Şərabçılıqdan sonra burada ikinci əsas rol faytonçuluğa məxsus idi.

1896-cı ildən etibarən isə bu ərazilərə ermənilərin məskunlaşması başlamışdır.

Azərbaycan SSR-də 1930-cu ildə aparılan rayonlaşdırma ilə əlaqədar olaraq 8 avqust 1930-cu ildə bu ərazidə Yelenendorf kəndi mərkəz olmaqla Nərimanov inzibati rayonu yaradılır.

Azərbaycan SSR Ali Sovetinin 26 fevral 1936-cı il tarixli Fərmanına əsasən Yelenendorf kəndinə qəsəbə statusu verilmişdir.

29 noyabr 1938-ci ildə isə rayonun adı Xanlar Səfərəliyevin şərəfinə Xanlar rayonu Yelenendorf qəsəbəsi isə Xanlar şəhəri adlandırılmışdır.

1941-ci ildə Böyük Vətən Müharibəsinin başlaması ilə əlaqədar olaraq Xanlar rayonunda yaşayan alman ailələrinin hamısı Qazaxıstanın susuz quru çöllərinə sürgün edilirlər və onların yerinə İrandan və Ermənistandan gəlmiş erməni ailələri köçürülür.

1988-ci ildə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi başlayan kimi burada yaşayan ermənilər Xanlar rayonunun qədim erməni torpağı olduğunu iddia edərək bu ərazilərin Dağlıq Qarabağ ilə birlikdə Ermənistana verilməsini tələb edirdilər. Belə vəziyyət 2 il davam etdi. 1991-ci ilin aprel-may aylarında keçirilən «Çaykənd» əməliyyatı nəticəsində buradakı bütün qeyri-qanuni silahlı birləşmələr ləğv olundu.

25 aprel 2008-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Xanlar rayonunun Göygöl rayonu və Xanlar şəhərinin Göygöl şəhəri adlandırılması haqda qərar qəbul etdi.

Hal-hazırda Göygöl şəhəri eyni adlı inzibati rayonun mərkəzidir.

FƏSİL 3. Şəhərin əvvəlki baş planının həyata

keçirilməsinin təhlili.

Göygöl şəhərinin sonuncu Baş planı 1984-cü ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Tikinti və Arxitektura Komitəsinin sifarişi ilə «Azərdövlətlayihə» institutu tərəfindən işlənmişdir.

Baş planda hesabat müddətləri aşağıdakı kimi qəbul edilmişdir.

Başlanğıc il – 1983-cü il

Birinci növbə – 1990-cı il

Hesabat müddəti – 2000-ci il

Aparılmış hesabatlar nəticəsində şəhərin əhalisi Baş planın hesabat müddətlərində aşağıdakı kimi qəbul olunmuşdur.

1990-cı ildə – 15000 nəfər

2000-ci ildə – 17000 nəfər

Göygöl şəhərinin əhalisi Baş plan hazırlanarkən (başlanğıc ili 01.01.1983-cü il) 13900 nəfər olmuşdur. Baş plana görə şəhərin əhalisi birinci növbədə 15000 nəfər, hesabat dövrünün sonuna isə 17000 nəfər proqnozlaşdırılısada, faktiki olaraq şəhərin əhalisi müvafiq olaraq 14600 nəfər və 16700 nəfər təşkil etmişdir.

Göründüyü kimi şəhər əhalisinin sayı Baş plan ilə nəzərdə tutulmuş göstəricilərə çata bilməmişdir. Müqayisə üçün aşağıdakı cədvələ nəzər salmaq.

Cədvəl 3.1.

İllər	1983-cü il	1990-cı il			2000-ci il		
	Baş planın başlanğıc ili	Faktiki əhali	Baş plana görə	Nəzərdə tutulandan %	Faktiki əhali	Baş plana görə	Nəzərdə tutulandan %
Əhali nəfər	13900	14600	15000	97,3	16700	17000	98,2

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatlarına və müəllif hesabatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi bu illərdə şəhər əhalisinin sayı Baş planda nəzərdə tutulmuş əhalinin sayının müvafiq olaraq 97,3% və 98,2%-ni təşkil etmişdir.

Baş planda Göygöl şəhərinin sənayesi mövcud müəssisələrin inkişafı ilə yanaşı yeni müəssisələrin tikintisi də nəzərdə tutulmuşdur.

Lakin 1991-ci ildə ölkədə başlayan iqtisadi böhran və sonrakı «Qarabağ müharibəsi» şəhərdə bir sıra sənaye müəssisələrinin fəaliyyətlərinin tam dayanmasına səbəb olmuşdur. Həmçinin Baş planda tikintisi nəzərdə tutulmuş sənaye müəssisələrinin də tikintisi həyata keçirilməmişdir.

Beləliklə də, Baş plana görə şəhərdə mövcud və tikintisi nəzərdə tutulmuş sənaye müəssisələrinin real göstəriciləri ilə faktiki göstəriciləri arasında fərq əmələ gəlmişdir. Müqayisə üçün aşağıdakı cədvələ nəzər salaq.

Cədvəl 3.2.

s/n	Sənaye müəssisələrinin adı	1983-cü il	1990-cı il		2000-ci il	
		Baş planın başlanğıc ili (işçilərin sayı)	Faktiki (işçilərin sayı)	Baş plana görə (işçilərin sayı)	Faktiki (işçilərin sayı)	Baş plana görə (işçilərin sayı)

1	2	3	4	5	6	7
1	Aqrar sənaye kombinatı	304	330	350	230	400
2	Mexaniki zavod	329	400	650	-	950
3	İstehsalat kombinatı	206	210	230	-	250
4	Tədris istehsalat kombinatı	123	130	140	-	150
5	Sənaye kombinatı	116	230	250	-	300
6	Tikiş fabriki	360	400	450	-	500
7	Çörək kombinatı	69	70	70	-	75
8	Konyak zavodu	-	-	150	-	350
9	Dəmir-beton məmulatları zavodu	-	-	80	-	100
10	Toxuculuq fabriki	-	-	-	-	250
	Cəmi:	1507	1770	2370	230	3325

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatlarına və müəllif hesabatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Göygöl şəhərinin yaşayış fondu Baş planın başlanğıc ilində (01.01.1983-cü il) ümumi sahə üzrə 191,6 min m² təşkil etmişdir. Beləliklə də hər bir nəfərə orta hesabla 13,8 m² ümumi sahə düşür.

Şəhərin yaşayış fondunun 137,0 min m² və ya 71.5 %-ni dövlət (kommunal) yaşayış fondu və 54,6 min m² və ya 28,5%-ni isə fərdi yaşayış fondu təşkil edir.

Baş plana görə şəhərin yaşayış fondu tikintinin birinci növbəsində ümumi sahə üzrə 217,5 min m², hesabat müddətində isə 306,0 min m² proqnozlaşdırılmışdır. Eyni zamanda hər bir nəfərə düşən ümumi sahə də müvafiq olaraq 14,5 m² və 18,0 m² proqnozlaşdırılmışdır.

Lakin faktiki olaraq şəhərin yaşayış fondu ümumi sahə üzrə müvafiq olaraq 200,0 min m² və 240,0 min m² olmuşdur.

Beləliklə də, şəhərin yaşayış fondu ümumi sahə üzrə Baş planda nəzərdə tutulmuş göstəricilərə çata bilməmişdir. Müqayisə üçün aşağıdakı cədvələ nəzər salaq.

Cədvəl 3.3.

İllər	1983-cü il	1990-cı il			2000-ci il		
	Baş planın başlanğıc ili	Faktiki	Baş plana görə	Nəzərdə tutulandan %	Faktiki	Baş plana görə	Nəzərdə tutulandan %
Yaşayış fondu m ³	191,6 min	200,0 min	217,5 min	92,0	240,0 min	306,0 min	78,4
Hər bir nəfərə m ²	13,8	13,7	14,5	94,5	14,8	18,0	82,2

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin, Göygöl şəhər nümayəndəliyinin məlumatlarına və müəllif hesabatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi Göygöl şəhərində Baş planda nəzərdə tutulmuş şəhərin yaşayış fondunun inkişafı birinci növbədə 92,0 % həcmində, hesabat dövrünün sonuna isə 78,4% həcmində inkişaf etmişdir.

Baş planda Göygöl şəhərində sosial və mədəni-məişət xidməti obyektləri şəbəkəsinin də inkişafı nəzərdə tutulmuşdur. Lakin əksər sahələr üzrə sosial və mədəni-məişət xidməti obyektlərinin inkişafı Baş planda nəzərdə tutulmuş səviyyəyə çata bilməmişdir. Müqayisə üçün aşağıdakı cədvələ nəzər salaq

Cədvəl 3.4

s/n	Sosial və mədəni-məişət xidməti obyektlərinin adı	1983-cü il	1990-cı il		2000-ci il	
		Baş planın başlanğıc ili	Faktiki (mövcud)	Baş plana görə	Faktiki (mövcud)	Baş plana görə

1	2	3	4	5	6	7
1	Məktəbəqədər uşaq müəssisələri (yer)	536	536	1120	536	3080
2	Ümumtəhsil məktəbləri (yer)	2898	2898	4074	2898	5850
3	Bütün növ stasionarlar (çarpayı)	200	200	-	200	-
4	Poliklinikalar (1 gündə gəliş)	600	600	-	600	1100
5	Apteklər	2	2	-	2	-
6	Mədəniyyət evləri və klublar (yer)	1030	1030	-	1030	2330
7	Kitabxanalar (min cild)	90,8	100,0	150,8	110,0	270,8
8	Ticarət müəssisələri (ticarət sahəsi m ²)	2426	2550	2020	3600	3595
9	İctimai iaşə müəssisələri (yer)	308	380	400	780	760
10	Məişət xidməti müəssisələri (işçi eri)	71	89	100	158	250
11	Mehmanxanalar (yer)	25	25	50	25	109
12	Hamamlar (yer)	84	84	100	-	100
13	Camaxırxanalar (1 növbədə 120 kq)	-	-	3200	-	3200
14	Kimyəvi təmizləmə məntəqəsi (1 növbədə 11.4 kq)	-	-	200	-	430

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatlarına və müəllif hesabatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi Göygöl şəhərində sosial və mədəni-məişət xidməti obyektləri şəbəkəsinin inkişafı Baş planda nəzərdə tutulmuş səviyyəyə çatmamışdır. Belə ki,

Baş planda tikintisi nəzərdə tutulmuş əksər sosial və mədəni-məişət xidməti obyektlərinin tikintisi həyata keçirilməmişdir. Buna da əsas səbəb ölkədəki iqtisadi böhranın nəticəsidir.

Fəsil 4. Şəhərin mövcud vəziyyəti

4.1. Mövcud tikililər, abadlaşdırma, nəqliyyat və mühəndis təminatı

Göygöl şəhərinin ərazisi 942.2 ha təşkil edir.

Şəhərin əsas baş küçələri şəhərin şimalından cənuba doğru uzanan Hummel, Hacıyev, Kazımov küçələri və H.Əliyev prospektidir.

Göygöl şəhərinin demək olar ki, bütün şəhər əhəmiyyətli obyektləri bu prospekt və küçələrdə yerləşir. Şəhərin digər küçələri yerli əhəmiyyətli küçələr hesab edilirlər.

Göygöl şəhərinin mövcud yaşayış fondu 01.01.2013-cü ildə 416200,0 m² təşkil edir. Beləliklə də, orta hesabla hər bir nəfərə 22,9 m² yaşayış sahəsi düşür.

Sahənin mövcud yaşayış fondu özəl və dövlət yaşayış fondlarına ayrılırlar.

Şəhərin mövcud yaşayış fondunun 86,3%-ni özəl yaşayış fondu və 13,7 %-ni isə dövlət yaşayış fondu təşkil edir.

Göygöl şəhəri 1819-cu il aprelin 22-də alman kolonistləri tərəfindən Yelenendorf adı altında salınıb. Bu icma Azərbaycan ərazisində o dövr üçün ilk böyük yerli olmayan icma idi.

1869-cu il aprelin 22-də koloniya özünün yaradılmasının 50 illiyini qeyd etdi. Bu illər ərzində kənd çox sürətlə inkişaf edib dəyişmişdir. 1911-ci ildə Yelenendorfdə 1054 bina var idi ki, bunun da 415-i yaşayış evi idi. Bununla əlaqədar olaraq şəhərdə çoxlu sayda yerli

əhəmiyyətli tarixi-memarlıq abidələri mövcuddur. Bu tarixi-memarlıq abidələrin demək olar ki hamısı təmir və bərpa edilmişdir.

Şəhərdə 3 mədəniyyət və istirahət parkı və bir neçə kiçik xiyabanlar mövcuddur. Bu park və xiyabanların ümumi sahəsi 13,5 ha dır.

Şəhərin şimal-qərbində, Gəncəçayın sahilində H.Əliyev parkı yerləşir. Belə ki, həm ərazinin böyüklüyünə görə, həm də abadlığına görə bu park şəhərdə mövcud olan parklar və xiyabanlardan üstündür. Parkda H.Əliyev mərkəzi yerləşir.

Şəhərin ərazisi abadlaşdırılmışdır. Belə ki, şəhərin bütün küçələri asfaltlaşdırılmış və yol kənarlarına ağaclar əkilmişdir. Şəhərin Nəsimi küçəsində Dövlət Bayrağı Meydanı yerləşir. Bu kompleksin ətrafında yeni park salınmışdır.

Göygöl şəhərində hal-hazırda 2 avtobus marşrutu fəaliyyət göstərir. Bu marşrutlarda əsasən mikroavtobuslar işləyir. Bu mikroavtobuslarla şəhər əhalisinin mədəni-məişət və əmək gediş-gəlişi təmin edilir.

Şəhərin xarici nəqliyyat əlaqələri avtomobil, qismən də dəmiryolu vasitəsi ilə həyata keçirilir.

Şəhər mühəndis avadanlığı şəbəkəsi ilə yaxşı təchiz edilmişdir. Belə ki, şəhərin su təchizatını Kürək çayı təşkil edir.

Şəhərin kanalizasiya sistemi şəhəri tam əhatə edir. Kanalizasiyadan axıdılan çirkab sular şəhərin şimal-şərq hissəsində yerləşən təmizləyici qurğularda təmizlənərək çaya axıdılır.

Şəhər elektrik və qaz şəbəkəsi ilə yaxşı təmin olunmuşdur.

4.2. Şəhərin sanitar vəziyyəti

Göygöl şəhərinin iqlim xüsusiyyətləri Baş planın müvafiq bölmələrində təfəsilatı ilə işıqlandırılmışdır.

Ərazinin iqlim şəraitinin əhalinin sağlamlığına təsiri ilə əlaqədar aşağıdakı xüsusiyyətləri qeyd etmək lazımdır.

Ərazinin iqlimi mülayim isti, az rütubətli subtropik iqlim tipinə aiddir.

Şəhərdə qış fəslə mülayim az yağıntılı, yaz fəslə yağıntılı, yay fəslə mülayim isti və payız fəslə mülayim az yağıntılı keçir.

Şəhərdə havanın orta illik temperaturu $11,6^{\circ}$, orta illik nisbi rütubətliliyi isə 63% təşkil edir. Yağıntıların orta illik miqdarı 470 mm, küləyin orta illik sürəti isə 1.9 m/san -dır.

Hal-hazırda şəhər əhalisinin su ilə təchizatı Kürək çayı təşkil edir

Şəhərin mövcud su təchizatı şəbəkəsi 1956-cı ildə istismara verilmişdir. Hal-hazırda magistral su xətlərinin ümumi uzunluğu 25 km, şəbəkə su xətlərinin uzunluğu isə 157 km-dir .

Azərbaycan Respublikasının Büdcə vəsaiti hesabına Ərazilərin Bərpası və Yenidənqurulması üzrə Agentlik tərəfindən Göygöl şəhərinin su təchizatı və kanalizasiya sisteminin yenidən qurulması üçün layihə-smeta sənədləri hazırlanmışdır. Bu layihə əsasında şəhərin yeni su təchizatı və kanalizasiya sistemləri tikilərək istifadəyə verilməkdədir.

Bu layihəyə əsasən şəhərin cənub hissəsində, Xanlar qəsəbəsində, tutumu 4400 m^3 . Topalhəsənli yolu Meşə idarəsinin yanında tutumu 2000 m^3 və Mollacəlilli yolunun yanında tutumu 2000 m^3 olan su anbarları inşa edilmişdir. Bu su anbarlarında toplanan su şəhərin əhalisini, həmçinin idarə və müəssisələri su təchizatı ilə tam təmin edir.

Layihə əsasında inşa edilmiş şəhərin kanalizasiya sistemi şəhəri tam əhatə edir. Hal-hazırda şəhərdə magistral kanalizasiya xətlərinin uzunluğu 77,3 km, şəbəkə kanalizasiya xətlərinin uzunluğu isə 57,3 km-dir.

Şəhərin kanalizasiya sistemindən axıdılan çirkab suların təmizlənməsi üçün şəhərin şimal şərqində təmizləyici qurğular inşa edilmişdir. Bu təmizləyici qurğuların gücü 5500 m³/sutka təşkil edir. Bu təmizləyici qurğuda təmizlənmiş çirkab sular çaya axıdılır.

Şəhərdə məişət tullantıların və zibillərin təmizlənməsində xeyli çətinliklər vardır. Belə ki, şəhərdə toplanmış məişət tullantıları şəhərin şərq hissəsində məişət tullantıları üçün ayrılmış 10 ha ərazidə toplanaraq yandırılır. Bu da atmosfer havasının və torpağın çirklənməsinə səbəb olur. Bunu nəzərə alaraq Gəncə şəhərində məişət tullantılarının emalı zavodunun tikintisi məqsədəuyğundur. Belə ki zavodun istifadəyə verilməsi nəticəsində həm Gəncə şəhərində, həm də Göygöl və digər inzibati rayonlarda toplanmış məişət tullantılarını zavoda gətirərək emalını təşkil etmək olar. Bu da həm şəhərdə, həm də ətraf ərazilərdə ekoloji şəraitin yaxşılaşdırılmasına səbəb olacaqdır.

Göygöl şəhərində və şəhərə yaxın ərazilərdə 5 qəbiristanlıq mövcuddur. Bunlar H.Əliyev prospektinin sonunda yerləşən, 1950-ci ildə salınmış və ərazisi 7,3 ha olan 1 saylı şəhər qəbiristanlığı, H.Əliyev prospektində yerləşən, 1949-cu ildə salınmış və ərazisi 6,2 ha olan 2 saylı şəhər qəbiristanlığı, H.Əliyev prospektinin əvvəlində yerləşən, 1819-cu ildə salınmış və ərazisi 3,0 ha olan alman qəbiristanlığı, bu qəbiristanlığın yaxınlığında 1944-cü ildə salınmış və ərazisi 1,0 ha olan əsir düşmüş almanların qəbiristanlığı və şəhərin cənub hissəsində yerləşən, 1990-cı ildə salınmış və ərazisi 0,6 ha olan şəhidlər qəbiristanlığıdır. Bu qəbiristanlıqlar sanitariya mühafizə zolağı ilə əhatə olunmuşdur.

Göygöl şəhərinin yeni Baş planı layihəsində şəhərin şərq hissəsində, yeni şəhər qəbiristanlığı üçün 15,0 ha ərazi ayrılmışdır.

Şəhərdə bir neçə xırda qazanxanalar fəaliyyət göstərir ki, bu da şəhərdə havanın çirklənməsinə səbəb olur. Bunu nəzərə alaraq şəhərdə mərkəzləşdirilmiş istilik şəbəkəsi

yaratmaq və xırda qazanxanaları ləğv etmək tələb olunur. Bu da şəhərdə atmosfer havasının xeyli dərəcədə təmizlənməsinə səbəb olacaqdır.

Göygöl şəhərində dəqiq funksional zonalar yaratmaq və bu zonaları bir-biri ilə sanitariya yaşıllıqla ayırmaq nəzərdə tutulmuşdur.

4.3. Torpaqların mülkiyyət mənsubiyyətinə görə bölünməsi

Göygöl şəhəri ərazisində torpaqlarının mülkiyyət növlərinə görə bölünməsi Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericilik aktlarının müddələrinə əsaslanaraq tərtib edilmişdir.

Rəsmi sənədlərə istinad edərək Göygöl şəhəri ərazisində torpaqlar dövlət, bələdiyyə və xüsusi mülkiyyət növünə görə bölünür.

Göygöl şəhərinin mövcud sərhədləri daxilində ərazisi 942.2 ha dır.

Şəhər ərazisindəki torpaqların mülkiyyət növünə görə bölgüsü aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 4.3.1

s/n	Mülkiyyət növləri	Sahəsi ha	%
1	2	3	4
1	Dövlət	436.2	46.3

2	Bələdiyyə	272.3	28.9
3	Xüsusi	233.7	24.8
	Cəmi:	942.2	100

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon torpaq şöbəsinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi şəhər ərazisində torpaqların 436.2 ha və ya 46.3%-i dövlət, 272.3 ha və ya 28.9 %-i bələdiyyə və 233.7 ha və ya 24.8 %-i isə xüsusi torpaqlar təşkil edir.

Göygöl şəhərinin Baş planı üçün tələb olunan torpaq sahəsi mövcud 942.2 ha torpaq sahəsinə 316.0 ha əlavə olunaraq cəmi 1258.2 ha təşkil edir.

Beləliklə də, 2033-cü ildə Göygöl şəhəri ərazisi üzrə dövlət mülkiyyətində olan torpaqların ümumi sahəsi 507.3 ha və ya 40.3 %, bələdiyyə mülkiyyətində olan torpaqların ümumi sahəsi 492.3 ha və ya 39.1 % və xüsusi mülkiyyətdə olan torpaqların ümumi sahəsi isə 258.6 ha və ya 20.6 % təşkil edəcəkdir.

Fəsil 5. Məskunlaşma sistemində şəhərin yeri və rolu

5.1 Ümumi hissə

Respublika iqtisadiyyatının gələcəkdə qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri respublika daxili rayonlar arasında sosial-iqtisadi və mədəni-məişət xidməti fərqlərinin aradan qaldırılmasıdır. Bununla yanaşı əmək ehtiyatlarından daha dolğun və kompleksli istifadə edilməsini təmin edən məhsuldar qüvvələrin ərazi üzrə yerləşdirilməsinin məqsədəuyğun olmasından ibarətdir.

Bu vəzifələrin həlli müasir məskunlaşmanın dərindən öyrənilməsinə, onun ərazi fərqlərini, həmçinin yaranmış məskunlaşma sisteminin və yaşayış məskənlərinin perspektiv inkişafını təyin edən əsas amillərin öyrənilməsinə tələb edir.

Şəhərsalma normativlərdə qeyd olunur ki, ümumşəhər mədəni-məişət xidməti müəssisələrinin tutumu hesablanarkən şəhərə yaxın ərazidə yerləşən və şəhərlə əlaqəsi olan məskunlaşma məntəqələri mütləq nəzərə alınmalıdır.

Beləliklə, bu işin vəzifəsi, kəndlərarası mədəni-məişət xidməti əlaqələrinin istiqamətlərini, strukturunu və intensivliyini aşkara çıxarmaq, şəhər əhalisinin cəmləndiyi zonaları tənzim edən, eləcə də əhalinin sosial və demoqrafik xarakterini, onların kəndlərarası mədəni-məişət xidməti əlaqələri əhatəsində bu və ya digər xüsusiyyətlərini xarakterizə edən bəzi parametrlərinə təsir xarakterinin öyrənilməsidir.

Layihə materiallarının təhlili nəticəsində Göygöl şəhərinin, Göygöl rayonunun, həmçinin Gəncə şəhərinin və qonşu rayonların marağı nəzərə alınmalıdır.

Azərbaycan respublikasının ərazisi 10 iqtisadi rayona ayrılır.

Tədqiq etdiyimiz Göygöl şəhəri Gəncə-Qazax iqtisadi rayonuna daxildir.

5.2. Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu

Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu Ağstafa , Daşkəsən, Gədəbəy, Goranboy, Göygöl, Qazax, Samux Şəmkir, Tovuz inzibati rayonlarını və respublika əhəmiyyətli Gəncə və Naftalan şəhərlərini əhatə etməklə Azərbaycanın qərbində yerləşir. İqtisadi rayon əlverişli iqtisadi coğrafi mövqeyə malikdir. Onun ərazisinin ümumi sahəsi 12,480 min km² olmaqla ölkə ərazisinin 14,4%-nə bərabərdir.

Relyef xüsusiyyətinə görə rayonun ərazisi 4 zonaya: maili düzənliklər, dağətəyi, orta dağlaq və hündür dağlıq zonalara ayrılır.

İqtisadi rayonun əlverişli təbii şəraiti və iqtisadi coğrafi mövqeyi əhalinin məskunlaşmasında mühüm rol oynamışdır. Belə ki, iqtisadi rayonun əhalisinin ümumi sayı (01.01.2013-cü il) 1216,1 min nəfər olmaqla ölkə əhalisinin 13,0 %-ni təşkil edir. İqtisadi rayonda əhalinin 47,0%-i şəhərlərdə, 53,0%-i isə kəndlərdə yaşayır.

Regionda əhalinin orta sıxlığı hər kv.km-ə 97 nəfər(01.01.2013-cü il) təşkil edir ki, bu da orta ölkə səviyyəsindən (108 nəfər) bir qədər aşağıdır. Əhalinin sıxlığı düzənlik zonasında daha yüksəkdir (100-200 nəfər).

Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu Azərbaycanın faydalı qazıntılarla zəngin regionlarından biridir. Rayonun əsas faydalı qazıntıları dağətəyi zonada yerləşir. Dəmir filizi, alunit, əhəng daşı, mərmər , gips, seolit, sement xammalı iqtisadi rayonun əsas yeraltı ehtiyatlarıdır. Daşkəsən dəmir filizi, Zeylik aluniti , Xoşbulaq əhəng daşı ehtiyatları sənaye

əhəmiyyətlidir. Kür çayının rayon ərazisindən axan hissəsi hidroenerji ehtiyatları ilə zəngindir.

Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunun kompleks inkişafında nəqliyyat sistemi əhəmiyyətli rol oynayır. Rayon Azərbaycanı Gürcüstan və Qara dənizin limanları ilə birləşdirən dəmir və avtomobil yolları üzərində yerləşir. Gəncə, Qazax və Ağstafa şəhərləri əsas nəqliyyat qovşaqlarıdır. Xəzər dənizindən hasil edilən neft və qazı dünya bazarına cəxarmaq üçün çəkilən boru kəmərləri iqtisadi rayonun ərazisindən keçir.

Rayonun əlverişli təbii şəraiti, saf iqlimi, mənzərəli dağ meşə landşaftı, müalicə əhəmiyyətli mineral suları beynəlxalq əhəmiyyətli istirahət-müalicə müəssisələrinin yaradılmasına imkan verir. Dəniz səviyyəsindən 1566 m yüksəklikdə Göygöl və Hacıkənd istirahət güşələri salınmışdır. Naftalan istirahət-müalicə kompleksi ümumdünya əhəmiyyətlidir.

5.3. Məskunlaşma və yaşayış məntəqələri.

Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunun müasir məskunlaşması uzun müddətli tarixi inkişaf prosesi keçərək , təbii coğrafi, tarixi və sosial iqtisadi amillərin təsiri altında əmələ gəlmişdir.

2012-ci ildə region məskunlaşması 13 şəhər (Gəncə, Naftalan, Ağstafa, Daşkəsən, Gədəbəy, Goranboy, Göygöl, Qazax, Samux, Şəmkir, Tovuz, Dəliməmmədli və Qovlar) 41 qəsəbə (Soyuqbulaq, Şəkərli, Qarayazı, Həzi Aslanov, Soyuqbulaqlar, Poylu, Ceyrançöl, Saloqlu, Vurğun, Alunitdağ, Quşçu körpüsü. Daşkəsən, Quşçu, Yuxarı Daşkəsən, Hacıkənd, Göygöl, Yuxarı Ağcakənd, Qizilhacılı, Goran, Aşağı Ağcakənd, Qazanbulaq, Kürəkçay, Xanlar,Aşağı Zurnabad, Bəhrəmbağ, Haciməlik, Firuzabad, Qızılqaya, İnstitut, Qarayeri, Yenibağ, Qırmızı Samux, Alabaşlı, Qaraarx, Barlıbağ, Füzuli, Kür, Səməd Vurğun, Cinarlı, Dəllər, Zəyəm) və 521 kənd yaşayış məntəqələrindən ibarət olmuşdur.

Yaşayış məntəqələri ərazi üzrə bir qədər qeyri-bərabər yerləşmiş və vahid iqtisadi əsaslarla bir-birinə bağlanmışdır. Yaşayış məntəqələrinin inkişafında və yerləşməsində regionun təbii coğrafi və tarixi şəraiti mühüm rol oynayır. Relyefin və hidroqrafiya şəbəkəsinin mürəkkəbliyi əhalinin sıxlığında, fəaliyyətində, yaşayış məntəqələrinin qurulmasında, təsərrüfatların təşkilində böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Hal-hazırda region üçün məskunlaşmanın 2 əsas növünü qəbul etmək olar.

1. Şəhərlərin əmələ gəlməsi və inkişafı ilə əlaqədar - şəhər məskunlaşması.
2. Müxtəlif qəbilədən olan kənd yaşayış məntəqələrinin inkişafı ilə əlaqədar – kənd məskunlaşması.

Onuda qeyd etmək lazımdır ki, regionda ümumi əhalinin 47,0 %-i və ya 571,6 min nəfəri şəhər və qəsəbələrdə, 53,0 %-i və ya 644,5 min nəfəri isə kəndlərdə yaşayırlar.

Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, regionda hal-hazırda 13 şəhər və 41 qəsəbə vardır. Bunlardan ən böyük Gəncə şəhəridir . Bu şəhər region mərkəzi funksiyasını daşıyır. Burada region əhalisinin 26,6%-i yaşayır. Müqayisə üçün Qazax şəhərində regionun ümumi əhalisinin 1.7 %-i, Ağstafa şəhərində 1,0%-i, Tovuz şəhərində 1,1%-i, Qovlar şəhərində 1.1%-i, Şəmkir şəhərində - 3.2%-i, Gədəbəy şəhərində -0,8%-i, Daşkəsən şəhərində -0,9%-i, Samux şəhərində-0,7%-i, Göygöl şəhərində 1,4%-i, Goranboy şəhərində - 0,6%-i, Dəlilməmmədli şəhərində -0,47%-i,, Naftalan şəhərində isə 0,7%-i yaşayır.

Region əhalisinin ərazi təşkilində əsasən kənd yaşayış məntəqələri mühüm yer tutur. Belə ki, hazırda regionda 521 kənd yaşayış məntəqələrində ümumi əhalinin 53,0 %-i və ya 644,5 min nəfəri yaşayır.

Regionda mədəni-məişət xidməti əlaqələrinin təşkilini , həmçinin iaşə və ticarət obyektləri ilə təmin olunma dərəcəsini nəzərə alaraq yaşayış məntəqələrinin təbəqələşməsini 3 əsas qrupa ayırmaq olar.

Region daxili əhalinin xidmət mərkəzi olan birinci qrupa Qazax, Ağstafa, Gəncə, Tovuz, Qovlar, Şəmkir, Gədəbəy, Daşkəsən, Goranboy, Samux, Göygöl və Naftalan şəhərləri daxildirlər.

İkinci qrupa mərkəzə yaxın yaşayış məntəqələri daxildir ki, burada xidmət vaxtaşırıdır və natamam xarakter daşıyır. (Çaylı, Dəliməmmədli, Vurğun, Dəllər, Səfikürd, Qarayeri və digərləri).

Üçüncü qrupa o kəndlər daxildir ki, orada mədəni-məişət xidməti çox aşağı səviyyədədir və bu kəndlərin əhalisi öz sosial tələbatını ödəmək üçün yaxın mərkəzlərə məcburi gediş edirlər. (Şıxlı, Böyük Kəsik, Xatınlı, Seyfəli, Lək, Çaykənd, Qazanbulaq və digərləri).

Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunda kənd yaşayış məntəqələrinin inkişaf xüsusiyyətlərinə və perspektivdə onların fəaliyyətinin müxtəlif təyinedici tendensiyalarına görə 2 qrupa ayırmaq olar.

1. Davamlı inkişaf edən kəndlər.

2. Durğun kəndlər

Regionda şəhər məskunlaşmasının inkişafı perspektivdə urbanizasiya formalaşması ilə xarakterizə olunacaqdır. Baş planın hesabat dövrünün sonuna yaxın şəhər əhalisi 2013-cü il ilə müqayisədə 1.8 dəfə artacaqdır. Belə ki, artımın əsas səbəblərindən biri 2030-cu ilədək Gəncə şəhərlinin sürətli inkişafı, həmçinin Qazax, Ağstafa, Tovuz, Qovlar, Daşkəsən, Gədəbəy, Şəmkir, Göygöl, Samux, Goranboy, Dəliməmmədli, Naftalan şəhərlərinin və qəsəbələrinin inkişafı ilə əlaqədar olaraq bu yaşayış məntəqələri yaxınlığında yerləşən kəndlərin şəhər və qəsəbələrdə birləşməsi, həmçinin yeni şəhər və qəsəbələrin yaradılmasıdır.

5.4 Göygöl rayonunun məskunlaşma sisteminin formalaşması və yaşayış məntəqələri şəbəkəsi.

Göygöl rayonu Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunun cənub-şərq hissəsində yerləşir. Rayonun ərazisi 1030 km² olub, əhalisi (01.01.2013-cü il) 59899 nəfər təşkil edir. Əhalinin sıxlığı 1 kv.km-ə 58 nəfərdir. Bu göstərici iqtisadi rayonun göstəricisindən 1.6 dəfə, respublika göstəricisindən isə 1.8 dəfə azdır.

Rayonun müasir məskunlaşması uzun müddətli tarixi inkişaf prosesi keçmiş, təbii-coğrafi, tarixi və sosial-iqtisadi amillərin təsiri altında əmələ gəlmişdir.

2013-cü ildə Göygöl rayonunun məskunlaşması 1 şəhər (Göygöl), 6 qəsəbə (Xanlar, Aşağı Zurnabad, Bəhrəmbağ, Haciməlik, Firuzabad və Qızılqaya) və 24 kənd inzibati ərazi dairəsi olmaqla 38 kənd yaşayış məntəqələrindən ibarət olmuşdur.

Yaşayış məntəqələri ərazi üzrə bir qədər qeyri-bərabər yerləşmiş və vahid iqtisadi əsaslarla bir-birinə bağlanmışdır. Yaşayış məntəqələrinin inkişafında və yerləşməsində regionun təbii-coğrafi və tarixi şərait mühüm rol oynayır. Bu əhalinin sıxlığında, fəaliyyətində yaşayış məntəqələrinin qurulmasında və təsərrüfatların təşkilində böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Hazırda rayon üçün məskunlaşmanın 2 əsas növünü qəbul etmək olar.

1. Şəhərin inkişafı ilə əlaqədar – şəhər məskunlaşması.
2. Kənd yaşayış məntəqələrinin inkişafı ilə əlaqədar – kənd məskunlaşması

Yuxarıda qeyd olunduğu kimi rayonda 1 şəhər (Göygöl) və 6 qəsəbə (Xanlar, Aşağı Zurnabad, Bəhrəmbağ, Haciməlik, Firuzabad və Qızılqaya) vardır. Rayonda şəhər əhalisinin sayı 24143 nəfər olmaqla rayon əhalisinin 40,3%-ni təşkil edir. Əhalinin 29,9%-i Göygöl şəhərində və 10,4%-i isə qəsəbələrdə yaşayırlar. Muqayisə üçün Xanlar qəsəbəsində 0,4%-i, Aşağı Zurnabad qəsəbəsində 0,2%-i, Bəhrəmbağ qəsəbəsində 0,6%-i, Haciməlik qəsəbəsində 6,9%-i, Firuzabad qəsəbəsində 0,6%-i və Qızılqaya qəsəbəsində 1,7%-i yaşayır.

Rayon əhalisinin 59,7%-i, yəni 35756 nəfəri kənd yaşayış məntəqələrində yaşayır. Rayon əhalisinin ərazi təşkilində kənd yaşayış məntəqələri mühüm yer tutur.

Belə ki, hal-hazırda rayonda 38 kənd yaşayış məntəqəsi mövcuddur ki, onlar da 24 kənd inzibati ərazi dairəsinə daxildir.

Təsərrüfatın inkişafı və onun ərazi üzrə təşkili yaşayış məntəqələrinin böyüklüyünə və dinamikasına mühüm təsir göstərir.

Rayonda bütün kənd yaşayış məntəqələrini əhalisinin sayına görə aşağıdakı qruplara ayırmaq olar.

1. Əhalisi 200 nəfərə qədər olan kəndlər.
2. Əhalisi 201 nəfərdən 500 nəfərə qədər olan kəndlər.
3. Əhalisi 501 nəfərdən 1000 nəfərə qədər olan kəndlər.
4. Əhalisi 1001 nəfərdən 2500 nəfərə qədər olan kəndlər.
5. Əhalisi 2501 nəfərdən yuxarı olan kəndlər.

Rayonda kənd yaşayış məntəqələrinin əhalisinin sayına görə qruplar üzrə olan göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

Cədvəl 5.4.1

№	Kənd yaşayış məntəqələri qrupu	Sayı		Əhalisi	
		ədəd	%	nəfər	%
1	2	3	4	5	6
1	Əhalisi 200 nəfərə qədər olan kəndlər.	3	7.9	226	0,6
2	Əhalisi 201 nəfərdən 500 nəfərə qədər olan kəndlər	13	34.2	4337	12,1
3	Əhalisi 501 nəfərdən 1000 nəfərə qədər olan kəndlər	6	15,8	4502	12,6

4	Əhalisi 1001 nəfərdən 2500 nəfərə qədər olan kəndlər.	15	39,5	24124	67,5
5	Əhalisi 2501 nəfərdən yuxarı olan kəndlər.	1	2,6	2567	7,2
Cəmi		38	100	35756	100

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin 01.01.2013-cü il məlumatlarına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi rayonda kənd yaşayış məntəqələrinin təqribən 73,7%-ni əhalisi 201 nəfərdən 500 nəfərə qədər və əhalisi 1001 nəfərdən 2500 nəfərə qədər olan kəndlər təşkil etmişdir.

2013-cü ildə rayonda kənd yaşayış məntəqələrinin orta böyüklüyü 941 nəfər təşkil etmişdir.

Rayonun əhalisinin məşğuliyyətindən asılı olaraq hər bir yaşayış məntəqəsinin funksional inkişafı müəyyən olunur. Aparılan təhlillər göstərir ki, kənd yaşayış məntəqələrinin təqribən 63,2%-i mərkəz sayılır. Digər 36,8% kəndlər isə sırası kənd yaşayış məntəqələri olaraq heç bir mərkəzi funksiya daşıyırlar.

Rayonda mədəni-məişət xidməti əlaqələrinin təşkilini, həmçinin ticarət və ictimai iaşə obyektləri ilə təmin olunma dərəcəsini nəzərə alaraq yaşayış məntəqələrinin təbəqələşməsini 3 əsas qrupa ayırmaq olar.

Birinci qrupa Göygöl şəhəri daxildir ki, burada xidmət daimidir.

İkinci qrupa qəsəbələr və kənd inzibati ərazi mərkəzləri daxildir. Burada xidmət vaxtaşırıdır və natamam xarakter daşıyır.

Üçüncü qrupa isə qalan kəndlər daxildir. Burada mədəni-məişət xidməti çox aşağı səviyyədədir və bu kəndlərin əhalisi öz sosial tələbatlarını ödəmək üçün yaxın mərkəzlərə məcburi gedişlər edirlər.

Kənd təsərrüfatının və aqrar sənaye istehsalının gələcək inkişafı kəndlərdə sosial və mədəni-məişət tikintilərin güclənməsi, məskunlaşma sisteminin təkmilləşməsi və bunların nəticəsində daha dərin və məzmunlu yeni mürəkkəb məskunlaşma tərkiblərinin meydana gəlməsi, bu kənd yaşayış məntəqələrinin perspektiv, funksional əsaslarının yaranmasına təsir göstərəcəkdir.

Gələcəkdə kənd əhalisinə lazım olan mədəni-məişət, səhiyyə, nəqliyyat xidmətləri səviyyəsini yüksəltmək və daimi xarakter daşması üçün rayon ərazisində təsərrüfatlararası məskunlaşma sisteminin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur.

Beləliklə də, layihədə nəzərdə tutulan tədbirlər nəticəsində mərkəzi funksiyalar daşıyan yaşayış məntəqələrinin sayı artacaqdır.

Rayonda kənd yaşayış məntəqələrinin inkişafı proqramı gələcəkdə kənd təsərrüfatı proqramlarından səmərəli istifadə etməyə, əhaliyə mədəni-məişət xidmətini və yaşayış məntəqələrinin sosial inkişafını yüksəltməyə xidmət edəcəkdir.

Göygöl rayonunun əhalisi əsasən ərazi üzrə qeyri-bərabər yerləşmişdir və perspektivdə də bu hal qalacaqdır. Perspektivdə bir sıra yaşayış məntəqələri inkişaf edərək bir-biri ilə birləşəcək və vahid planlaşdırma məntəqələri yaradılacaqdır.

Göygöl rayonu əhalisinin mövcud və perspektiv məskunlaşması üzrə göstəricilər aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

Cədvəl 5.4.2

№	Yaşayış məntəqələrinin adları	Əhalinin sayı (nəfər)		
		2013-cü il	2020-ci il	2033-cü il
1	2	3	4	5
1	Göygöl şəhər	17914	19680	25000
2	Xanlar qəsəbə	265	320	
3	Aşağı Zurnabad qəsəbə	102	120	200
4	Bəhrambağ qəsəbə	368	420	600

5	Hacıməlik qəsəbə	4119	4250	5550
6	Füruzabad qəsəbə	340	380	500
7	Qızılqaya qəsəbə	1035	1120	2150
Şəhər yaşayış məntəqələri üzrə cəmi:		24143	26300	34000
8	Yeni Zod kənd	1206	1250	1450
9	Mixaylovka	154	175	250
10	Aşıqlı	1490	1535	1750
11	Keşkü	517	550	650
12	Üçbulaq	223	250	350
13	Balçılı	2122	2170	2450
14	Cümşüdlü	1746	1780	2000
15	Zurbabad	892	925	1050
16	Gəncə	447	475	550
17	Quşqara	1533	1580	1800
18	Səmədli	431	460	550
19	Qızılca	1097	1135	1350
20	Damcılı	30	45	100
21	Danayeri	256	280	350
22	Yalqışlaq	321	350	450
23	Qarabulaq	254	275	350
24	Quşcu	432	470	600
25	Şəhriyar	1113	1160	1400
26	Kərəmli	354	380	500
27	Tağanalı	902	945	1150
28	Əzgilli	42	65	100
29	Çaylı	916	960	1050
30	Çaykənd	2339	2385	2650
31	Əlimədətli	369	400	500
32	Göyçəkənd	708	745	900
33	Xaqani	1897	1950	2200
34	Qırıqlı	1713	1760	2000
35	Haçaqaya	313	350	450
36	Sərkar	277	300	400
37	Mollacəmilli	1982	2045	2300
38	Nadil	1288	1345	1500
39	Topalhəsənli	1904	1960	2200
40	Tulallar	206	240	350
41	Üçtəpə	2567	2635	3000
42	Dozular	567	595	750

43	Pənahlar	1174	1215	1450
44	Yeni qızılca	1520	1580	1800
45	Sarıçın	454	480	600
Kənd yaşayış məntəqələri üzrə cəmi		35756	37200	43300
Rayon üzrə əhalinin sayı		59899	63500	77300

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin 01.01.2013-cü il məlumatlarına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir

Cədvəldən göründüyü kimi Göygöl rayonunda hal-hazırda 45 yaşayış məntəqəsi mövcuddur. Bunlardan biri şəhər, 6 qəsəbə və 38 isə kənd yaşayış məntəqələridir.

Baş planın hesabat dövründə Göygöl rayonunda bütün yaşayış məntəqələrinin inkişafı gözlənilir. Eyni zamanda hesabat müddətində urbanizasiya prosesinin sürətlənməsi proqnozlaşdırılır. Belə ki, Baş planın başlanğıc ilində (2013-cü il) Göygöl rayonunun əhalisinin sayı 59899 nəfər təşkil edir. Bu əhalinin 17914 nəfəri və ya 29,9%-i Göygöl şəhərində və 6229 nəfəri və ya 10,4%-i isə 6 qəsəbədə yaşayan əhali təşkil edir.. Hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) isə rayon əhalisinin sayı 74300 nəfər təşkil edəcəkdir ki, bunun da 25000 nəfəri və ya 32,3%-i Göygöl şəhərində və 9000 nəfəri və ya 11,7%-i isə qəsəbələrdə yaşayan əhali təşkil edəcəkdir.

Fəsil 6 Şəhərin iqtisadi bazası

6.1 Ümumi məlumat

Göygöl şəhəri Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunun cənub-şərq hissəsində yerləşir. Əlverişli coğrafi mövqeyi, təbii iqlim şəraiti və nəqliyyat əlaqələri Göygöl şəhərinin, o cümlədən eyni adlı inzibati rayonun inkişafına zəmin yaratmışdır.

Göygöl rayonu istehsal istiqamətinə görə aqrar sənaye profillidir. Şəhərin sənayesi əsasən kənd təsərrüfatı məhsullarının emalına əsaslanır.

XX əsrin 90-cı illərində başlamış iqtisadi böhran regionun , həmçinin Göygöl rayonunun da iqtisadi inkişafına mənfi təsir göstərmişdir. Belə ki, şəhərdə fəaliyyət göstərən 8 sənaye müəssisəsinin (Aqrar sənaye kombinatı, Mexaniki zavod, İstehsalat kombinatı, Tədris istehsalat kombinatı, Sənaye kombinatı, Tikiş fabriki, Çörək zavodu və Konyak zavodu) əksəriyyəti xammal çatışmamazlığından öz fəaliyyətlərini dayandırdılar. Baş planda nəzərdə tutulmuş konyak və dəmir-beton məmulatları zavodlarının, toxuculuq fabrikinin və digər sənaye müəssisələrinin tikintisi həyata keçirilməmişdir.

Bu illərdə gedən proseslər ölkənin bir iqtisadi sistemdən (dövlət planlı iqtisadiyyatı) digər iqtisadi sistemə (bazar iqtisadiyyatı) keçməsi ilə əlaqədardır.

XX əsrin sonlarında ölkədə aparılan ardıcıl və sistemli iqtisadi islahatların mühüm nəticələrindən biri dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsi və azad sahibkarlığın inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılması yolu ilə iqtisadiyyatı inkişaf etdirmək və əhalinin güzəranının yaxşılaşdırılması olmuşdur.

Regionlarda mövcud olan əmək ehtiyatlarından, təbii və iqtisadi potensialdan səmərəli istifadə etmək, iqtisadiyyatın qeyri -neft sektorunun inkişafını sürətləndirmək və aqrar sektorda islahatları genişləndirmək, əhalinin məşğulluğunu artırmaq, müasir tipli müəssisələr, yeni iş yerləri yaratmaq istiqamətində sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 11 fevral tarixli Fərmanı ilə «Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı» (2004-2008-ci illər) təsdiq edilmişdir.

Bu proqramın uğurla icrası nəticəsində ölkədə mikroiqtisadi göstəricilərin səviyyəsində artım əldə edilmiş, sosial iqtisadi inkişaf sahəsində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsi əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsində mühüm rol oynamışdır.

14 aprel 2009-cu ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə təsdiq edilmiş «Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı» qəbul edilmişdir.

Bu Dövlət Proqramının əsas məqsədi ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişafının sürətləndirilməsi, iqtisadiyyatın diversifikasiyası, tarazlı regional və davamlı sosial iqtisadi inkişafı, əhalinin həyat səviyyəsinin daha da yaxşılaşdırılmasına nail olmaqdır.

Bu proqrama əsasən Göygöl rayonunda 3747 yeni iş yerləri açılmışdır ki, bunun da 2263-i daimi iş yerləridir. (Mənbə: Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatları)

2012-ci ildə açılmış yeni iş yerləri üzrə göstəricilər aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 6.1.1.

	Cəmi iş yerləri	%-lə	O cümlədən daimə	%-lə
1	2	3	4	5
Ölkə üzrə cəmi:	120355	100	95685	100
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	17432	14.5	9467	9.9
Göygöl rayonu	1672	1.4 9.6	430	0.4 4.5

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi Azərbaycanın Regionları 2013.

Cədvəldən göründüyü kimi 2012-ci ildə ölkə üzrə açılmış yeni iş yerlərinin 14.5%-i Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunun, 1.4%-i isə Göygöl rayonunun payına düşmüşdür. Eyni zamanda Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunda açılmış yeni iş yerlərinin də 9.6%-i Göygöl rayonunun payına düşmüşdür.

6.2. Sənaye

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin «Azərbaycanın regionları 2013-cü il» toplusunda Cəncə-Qazax iqtisadi rayonunun əhalisinin sayı (01.01.2013-cü ildə) 1216.1 min nəfər, Göygöl rayonunun isə 59.9 min nəfər təşkil etmişdir.

2012-ci ildə iqtisadi rayonun 269 sənaye müəssisəsində 332.8 milyon manatlıq, rayonun 27 sənaye müəssisəsində isə 12.3 milyon manatlıq sənaye məhsulu istehsal olunmuşdur.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, iqtisadi rayonun əhalisinin sayında Göygöl rayonunun xüsusi çəkisi 4.9% təşkil etdiyi halda, sənaye məhsulu istehsalında xüsusi çəkisi cəmi 3.7% olmuşdur.

Eyni zamanda iqtisadi rayon üzrə adam başına istehsal olunmuş sənaye məhsulu 273 manat təşkil etdiyi halda, bu rayon üzrə 205 manat olmuşdur.

Göygöl rayonu üzrə sənayenin əsas göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 6.2.1.

s/n	Göstəricilərin adı	İllər üzrə			
		2009-cü il	2010-cü il	2011-ci il	2012-ci il
1	2	3	4	5	6
1	Fəaliyyət göstərən müəssisələrin sayı	24	24	25	27
2	Sənaye məhsulunun həcmi(müvafiq illərin qiymətləri ilə) min manat	10806	11744	7718	12303

1	2	3	4	5	6
3	Sənaye məhsulunun həcmində qeyri-dövlət sektorunun xüsusi çəkisi, faizlə	64.9	70.4	45.9	49.2
4	İşçilərin orta siyahı sayı-cəmi, nəfər	897	994	1054	1059
5	İşçilərin orta aylıq əmək haqqı-manat	127.9	155.0	184.6	207.9

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi Azərbaycanın regionları 2013-cü il.

Cədvəldən göründüyü kimi 2012-ci ildə rayonda sənaye məhsulu istehsalı 2009-cu il ilə müqayisədə 1.1 dəfə, orada çalışan işçilərin sayı isə 1.2 dəfə artmışdır.

Göygöl şəhərinin sənayesi əsasən rayonda yetişdirilən kənd təsərrüfatı məhsullarının emalına və rayonda hasil olunan tikinti materiallarının istehsalına əsaslanır.

Hal-hazırda şəhərdə 9 sənaye müəssisəsi fəaliyyət göstərir.

«Göygöl şərab zavodu» ASC

Bu sənaye müəssisəsi şəhərin H.Əliyev prospekti 2 ünvanında yerləşir. Bu sənaye müəssisəsi şəhərin ən qədim müəssisəsi olub 1860-cı ildə almanlar tərəfindən yaradılmışdır. Müəssisə həm ərazisinə, həm istehsal olunmuş məhsulun dəyərinə, həm də işçilərin sayına görə şəhərin ən iri müəssisəsidir. Ərazisi 29 ha-dır.

2013-cü ildə müəssisədə 2825.1 min manatlıq məhsul (62 min dekalitr araş, 25 min dekalitr şərab, 5 min dekalitr konyak spirti və 195 min dekalitr şərab materialı) istehsal olunmuşdur. Müəssisədə 284 nəfər işçi çalışır.

Müəssisənin üzüm bağlarının sahəsi 572 ha təşkil edir. 2012-ci ildə bu bağlardan 2927 ton üzüm yığılmışdır. Yaxın gələcəkdə 600 ha yeni üzüm bağlarının salınması nəzərdə tutulmuşdur. Eyni zamanda müəssisədə yeni istehsal sexlərinin yaradılması və istehsal olunan məhsulun keyfiyyətinin daha da yaxşılaşdırılması nəzərdə tutulmuşdur.

«Bərəkət» kooperativi

Bu müəssisə şəhərin A.Kazımov küçəsində, avtovağzalın yaxınlığında yerləşir və 1989-cu ildə yaradılmışdır. Müəssisə çörək və un məmulatlarının istehsalı ilə məşğuldur.

2013-cü ildə müəssisədə 22.6 min manatlıq məhsul (çörək və un məmulatları) istehsal olunmuşdur. Müəssisədə 8 nəfər işçi çalışır.

«Bədoy» firması

Bu müəssisə şəhərin Hummel küçəsi 12 ünvanında yerləşir və 1996-cı ildə yaradılmışdır. Müəssisə şirinləşdirilmiş mineral və qazlı sular istehsalı ilə məşğuldur.

2013-cü ildə müəssisədə 16.3 min manatlıq məhsul (şirinləşdirilmiş və qazlı sular) istehsal olunmuşdur. Müəssisədə 4 nəfər işçi çalışır.

«İzmir» Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Bu müəssisə şəhərin A.Kazımov küçəsində yerləşir və 1993-cü ildə yaradılmışdır. Müəssisə yarma və un istehsalı ilə məşğuldur.

2013-cü ildə müəssisədə 12.1 min manatlıq məhsul (yarma və un) istehsal olunmuşdur. Müəssisədə 3 nəfər işçi çalışır.

«Turan-Sənan» şirkəti

Bu müəssisə Göygöl-Gəncə avtomobil yolunun kənarında radiostansiyanın ərazisində yerləşir. Müəssisə ət məhsulları istehsalı ilə məşğuldur.

2013-cü ildə müəssisədə 28.9 min manatlıq məhsul (kolbasa) istehsal olunmuşdur. Müəssisədə 6 nəfər işçi çalışır.

«Has Yapı» MMC

Bu müəssisə şəhərin S.Hacıyev küçəsi 71 ünvanında yerləşir və 2012-ci ildə yaradılmışdır. Müəssisə tikinti gipsinin istehsalı ilə məşğuldur.

2013-cü ildə müəssisədə 26.7 min manatlıq məhsul (tikinti gipsi) istehsal olunmuşdur. Müəssisədə 6 nəfər işçi çalışır.

«Vaqif İslamoğlu» MMC

Bu müəssisə şəhərin H.Əliyev prospekti 10 ünvanında yerləşir və 1998-ci ildə yaradılmışdır. Müəssisə sönmüş əhəng istehsalı ilə məşğuldur.

2013-cü ildə müəssisədə 2.3 min manatlıq məhsul (sönmüş əhəng) istehsal olunmuşdur. Müəssisədə 3 nəfər işçi çalışır.

«Eldəniz M» kiçik müəssisəsi

Bu müəssisə şəhərin Şadlinski küçəsi 10 ünvanında yerləşir. Müəssisə taxta məmulatları (qapı, pəncərə və digər) istehsalı ilə məşğuldur.

2013-cü ildə müəssisədə 4.6 min manatlıq məhsul (taxta məmulatları qapı, pəncərə və digər) istehsal olunmuşdur. Müəssisədə 4 nəfər işçi çalışır.

«Dostluq» MMC

Bu müəssisə şəhərin 13-cü küçə 17 ünvanında yerləşir və 2012-ci ildə yaradılmışdır. Müəssisə plastik qapı və pəncərə istehsalı ilə məşğuldur.

2013-cü ildə müəssisədə 3.7 min manatlıq məhsul (plastik qapı və pəncərə) istehsal olunmuşdur. Müəssisədə 2 nəfər işçi çalışır.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən sənaye müəssisələrinin əsas texniki iqtisadi göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 6.2.2.

s/n	Müəssisənin adı	Yaranma tarixi	İstehsal olunan məhsulun		İşçilərin sayı Nəfər
			adı	Dəyəri min manat	
1	2	3	4	5	6
1	Göygöl şərab zavodu A.S.C.	1860	Şərab,araq,konyak	2825.1	284
2	«Bərəkət» kooperativi	1989	Çörək və un məmulatları	22.6	8
3	«Bədoy» firması	1996	Şirinləşdirilmiş və qazlı sular	16.3	4
4	«İzmir» Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti	1993	Yarma və un	12.1	3

5	«Turan-Sənan» şirkəti	-	Kolbasa	28.9	6
6	«Has Yapı» MMC	2012	Tikinti gipsi	26.7	6
7	«Vaqif İslamoğlu» MMC	1998	Sönmüş əhəng	2.3	3
8	«Eldəniz M» kiçik müəssisəsi	-	Taxta qapı, pəncərə və digər	4.6	4
9	«Dostluq» MMC	2012	Plastik qapı və pəncərə	3.2	2
Cəmi:				2941.8	320

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi Göygöl şəhərində fəaliyyət göstərən 9 sənaye müəssisəsi tərəfindən 2013-cü ildə 2941.8 min manat dəyərində sənaye məhsulu istehsal edilmişdir və bu müəssisələrdə 320 nəfər işçi çalışır.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən 9 sənaye müəssisəsi arasında «Göygöl Şərab Zavodu» A.S.C mühüm yer tutur. Belə ki, 2013-cü ildə istehsal olunmuş sənaye məhsulunun 96.0%-i və çalışan işçilərin 88,7%-i bu müəssisənin payına düşür..

Şəhərin Baş planına əsasən şəhərdə mövcud olan sənaye müəssisələrinin işinin genişləndirilməsi və yeni sənaye müəssisələrinin də yaradılması nəzərdə tutulmuşdur. Belə ki, rayonda kənd təsərrüfatının inkişafını və Gəncə şəhərinə yaxın yerləşməsinə nəzərə alaraq şəhərdə meyvə emalı və süd zavodlarının, həmçinin 10 min ton quş əti istehsal edən quşçuluq müəssisəsinin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur.

Eyni zamanda Baş planın hesabat dövrünün sonuna şəhərdə Gəncə şəhərində mövcud və yaradılması nəzərdə tutulan bir neçə sənaye müəssisəsinin filialının (xalça ,tikiş, iplik, elektrik mühərriklərinin təmiri və digər sexlərin) yaradılması təklif olunur.

Beləliklə də, şəhərdə fəaliyyət göstərən mövcud, tikintisi və yaradılması nəzərdə tutulan sənaye müəssisələri üzrə texniki iqtisadi göstəricilər aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 6.2.3

s/ n	Müəssisələrin adı	2013-cü il		2020-ci il		2033-cü il	
		Məhsulun dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər	Məhsulun dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər	Məhsulun dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər
1	2	3	4	5	6	7	8
1	«Göygöl Şərab Zavodu» A.S.C	2825.1	284	2950.0	290	3500.0	330
2	«Bərəkət» kooperativi	22.6	8	25.0	9	35.0	12
3	«Bədoy» firması	16.3	4	18.0	5	23.0	6
4	«İzmir» Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti	12.1	3	13.0	3	17.0	4
5	«Turan-Sənən» şirkəti	28.9	6	30.0	6	40.0	8
6	«Has Yapı» MMC	26.7	6	28.0	6	35.0	7
7	«Vaqif İslamoğlu» müəssisəsi	2.3	3	3.0	3	5.0	4
8	«Eldəniz M» kiçik müəssisəsi	4.6	4	5.0	4	7.0	5
9	«Dostluq» MMC	3.2	2	4.0	3	7.0	4
10	Meyvə emalı zavodu	-	-	35.0	13	50.0	18
11	Süd zavodu	-	-	29.0	14	50.0	20
12	Quşçuluq müəssisəsi	-	-	-	-	2750.0	120

1	2	3	4	5	6	7	8
13	Xalçaçılıq sexi	-	-	-	-	24.0	12
14	Tikiş sexi	-	-	-	-	18.0	16
15	Şərq şirniyyatları sexi	-	-	-	-	17.0	8
16	Elektrik mühərrikləri təmiri sexi	-	-	-	-	42.0	16
	Cəmi:	2941.8	320	3140.0	356	6620.0	590

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatlarına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən görüldüyü kimi Baş planın başlanğıc ilində (2013-cü il) şəhərdə fəaliyyət göstərən sənaye müəssisələrində 2941.8 min manatlıq məhsul istehsal edilmişdir və bu müəssisələrdə 320 nəfər işçi çalışır.

Baş planın hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) şəhərdə fəaliyyət göstərən sənaye müəssisələri tərəfindən 6620,0 min manatlıq məhsul istehsalı proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 2.2 dəfə çoxdur. Eyni zamanda bu sənaye müəssisələrində çalışan işçilərin sayı da müvafiq olaraq 320 nəfərdən 590 nəfərə qədər artacağı proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.8 dəfə çoxdur.

Bütün bunlardan əlavə Göygöl rayonunda 2013-cü ildə iqtisadiyyatın bütün sahələri üzrə fəaliyyət göstərən 795 fərdi sahibkar qeydə alınmışdır. Onlar əsasən kənd təsərrüfatı, ticarət və ictimai iaşə, nəqliyyat, sənaye, tikinti və digər sahələrdə fəaliyyət göstərirlər. Bu sahibkarlardan 13 sahibkar sənaye fəaliyyəti ilə məşğuldur. Onlar da əsasən rayonun

kəndlərində və qismən də şəhərdə kiçik sexlərdə (çörək, plastik qapı və pəncərə, ət kəsimi və digər) fəaliyyət göstərirlər.

6.3 Kənd təsərrüfatı

Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatına əsasən rayonda kənd təsərrüfatı bitkilərinin ümumi əkin sahələri (bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə) 2012-ci ildə 21043 ha təşkil etmişdir.

2012-ci ildə əsas bitkiçilik məhsullarının istehsalı (bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə) 49853 ton təşkil etmişdir.

Rayonda bitkiçilik sahəsi üzrə əsas göstəricilər aşağıdakı cədvəldə verilmişdir. (2012-ci il)

Cədvəl 6.3.1

s/n	Adı	Əkin sahəsi		Toplanmış məhsul	
		ha	%	ton	%
1	2	3	4	5	6
1	Dənli və paxlalılar	10161	72.9	26957	54.1
2	Şəkər çuğunduru	34	0.2	698	1.4
3	Günəbaxan	265	1.9	387	0.8
4	Kartof	1034	7.4	10075	20.2
5	Tərəvəz	739	5.3	6007	12.0
6	Bostan bitkiləri	15	0.1	150	0.3
7	Meyvə və giləmeyvə	621	4.5	1875	3.8
8	Üzüm	1062	7.7	3704	7.4
	Cəmi:	13931	100	49853	100

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Eyni zamanda 2012-ci ildə rayonda 1612 ton ət (kəsilmiş çəkiddə) , 22594 ton süd, 10.2 milyon ədəd yumurta və 323 ton yun istehsal olunmuşdur. (Mənbə: Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatları)

Rayonda kənd təsərrüfatının inkişafı ilə əlaqədar olaraq Göygöl şəhərində kənd təsərrüfatına xidmət göstərən bir necə idarə və təşkilat fəaliyyət göstərir.

Meşə mühafizəsi və bərpası idarəsi

Bu idarə şəhərin Şadlinski küçəsi 62 ünvanında yerləşir və 1997-ci ildə yaradılmışdır.

İdarə əsasən rayon ərazisində yeni meşəliklərin salınması, mühafizəsi və sanitariya xidməti, həmçinin ağac tədarüku ilə məşğuldur.

2013-cü ildə idarədə 38.4 min manatlıq işlər görülmüşdür. İdarədə 49 nəfər işçi çalışır.

Baytarlıq idarəsi

Bu idarə şəhərin H.Əliyev prospekti 142 ünvanında yerləşir və 1950-ci ildə yaradılmışdır.

İdarə əsasən rayon ərazisində olan kənd təsərrüfatı heyvanlarının və quşlarının müalicəsi və profilaktikası, həmçinin yemlərin biokimyəvi tədqiqatı ilə məşğuldur. İdarənin tərkibində baytarlıq laboratoriyası fəaliyyət göstərir.

2013-cü ildə idarədə 26.2 min manatlıq işlər görülmüşdür. İdarədə 41 nəfər işçi çalışır.

Dövlət toxum müfəttişliyi

Bu idarə şəhərin H.Əliyev prospekti 64 ünvanında yerləşir və 1947-ci ildə yaradılmışdır.

İdarə əsasən rayon ərazisində toxumlara nəzarət və torpaqların keyfiyyətinin yoxlanılması ilə məşğuldur.

2013-cü ildə idarədə 12.6 min manatlıq işlər görülmüşdür. İdarədə 4 nəfər işçi çalışır.

Rayonda kənd təsərrüfatının intensiv inkişafı ilə əlaqədar olaraq ona xidmət göstərən idarə və təşkilatlarında fəaliyyətinin genişləndirilməsi və orada çalışan işçilərin də sayının artacağı proqnozlaşdırılmışdır.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən kənd təsərrüfatı idarə və təşkilatları üzrə əsas texniki-iqtisadi göstəricilər aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 6.3.2

s/n	A d ı	2013-cü il		2020-ci il		2033-cü il	
		Görülmüş işlərin dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər	Görüləcək işlərin dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər	Görüləcək işlərin dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Meşə mühafizəsi və bərpaı idarəsi	38.4	49	45.0	52	65.0	60

2	Baytarlıq idarəsi	26.2	41	30.0	45	50.0	60
3	Dövlət toxum müfəttişliyi	12.6	4	15.0	5	25.0	10
	Cəmi:	77.2	94	90.0	102	140.0	130

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatlarına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi Göygöl şəhərində Baş planın başlanğıc ilində (2013-cü il) kənd təsərrüfatı idarələri tərəfindən 77,2 min manatlıq işlər görülmüşdür və bu idarələrdə 94 nəfər işçi çalışır.

Baş planın hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) bu kənd təsərrüfatı idarələri tərəfindən 140.0 min manatlıq işlərin görülməsi proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.8 dəfə çoxdur.

Eyni zamanda bu kənd təsərrüfatı idarələrində çalışan işçilərin sayı da müvafiq olaraq 94 nəfərdən 130 nəfərə qədər artacağı proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.4 dəfə çoxdur.

6.4 Tikinti təşkilatları

Ölkədə həyata keçirilən iqtisadi islahatlar tikinti sektoruna da öz təsirini göstərmişdir. Belə ki, büdcə hesabına fəaliyyət göstərən xeyli sayda baş idarələr və tikinti-quraşdırma idarələri ləğv olunmuşdur. Onların əvəzində təsərrüfat hesablı yeni tikinti təşkilatları yaradılmışdır. Bu tikinti təşkilatları konkret sifarişlər üzrə işlər görürlər.

Son illərdə ölkədə, eləcə də regionlarda tikinti işləri sürətlə artır. İlbəil yeni müəssisələrin, yaşayış evlərinin, yolların, körpülərin, sosial obyektlərin və digər infrastruktur obyektlərin tikintisi öz növbəsində tikinti təşkilatlarının sayının və onlar tərəfindən yerinə yetirilmiş işlərin artmasına gətirib çıxarır.

2012-ci ildə Göygöl rayonunda 5 tikinti təşkilatı fəaliyyət göstərmişdir. Bu təşkilatlar tərəfindən öz güclərinə yerinə yetirilmiş tikinti işlərinin həcmi 4571.4 min manat təşkil etmişdir.

Göygöl rayonu üzrə tikinti sektorunun 2008-2012-ci illər üzrə əsas iqtisadi göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 6.4.1.

s/n	Göstəricilərin adı	İllər üzrə				
		2008-ci il	2009-cu il	2010-cu il	2011-ci il	2012-ci il
1	2	3	4	5	6	7
1	İstifadəyə veriliş əsas fondlar min manat	24649.9	4552.8	2983.1	11242.1	10443.0
2	Yaşayış evləri ümumi sahə min m ²	10.7	6.0	10.2	21.8	12.1
3	Onlardan fərdi yaşayış evləri	6.7	4.7	9.8	19.1	12.1
4	Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər	39401.3	19444.1	40241.7	68370.1	63337.4

	min manat					
	O cümlədən tikinti-quraşdırma işlərinə	37085.5	18465.7	38404.2	65617.4	61130.5
5	Tikinti təşkilatlarının sayı: ədəd	7	7	6	5	5
6	Onlarda çalışan işçilərin sayı nəfər	161	133	103	114	123
7	Öz gücləri ilə yerinə yetirilmiş tikinti işlərinin həcmi min manat	2910.8	1082.6	2951.9	4119.4	4571.4

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi Azərbaycanın Regionları 2013-cü il.

Hal-hazırda Göygöl şəhərində 4 tikinti təşkilatı fəaliyyət göstərir.

21 saylı Yol İstismar İdarəsi

Bu tikinti idarəsi şəhərin Şadlinski küçəsi 65 ünvanında yerləşir və 2000-ci ildə yaradılmışdır.

İdarə əsasən rayon ərazisində avtomobil yollarının tikintisi, təmiri və istismarı ilə məşğuldur.

2013-cü ildə idarədə 831.1 min manatlıq tikinti təmir işləri görülmüşdür. İdarədə 84 nəfər işçi çalışır.

«Yelenendorf» MMC

Bu tikinti idarəsi şəhərin N.Nərimanov küçəsi 79 ünvanında yerləşir və 2009-cu ildə yaradılmışdır.

İdarənin əsas fəaliyyəti şəhərdə və ətraf kəndlərdə yaşayış evlərinin, sosial və mədəni-məişət xidməti obyektlərinin tikintisi və təmiri ilə məşğuldur.

2013-cü ildə idarədə 29.7 min manatlıq tikinti-təmir işləri görülmüşdür. İdarədə 8 nəfər işçi çalışır.

«Azad-İnşaat LTD» MMC

Bu tikinti idarəsi şəhərin 21-ci məhəlləsində yerləşir və 2004-cü ildə yaradılmışdır.

İdarə əsasən şəhərdə yaşayış evlərinin, sosial və mədəni-məişət xidməti obyektlərinin tikintisi və təmiri ilə məşğuldur.

2013-cü ildə idarədə 14.7 min manatlıq təmir-tikinti işləri görülmüşdür. İdarədə 7 nəfər işçi çalışır.

«Edref» MMC

Bu tikinti idarəsi şəhərin R.Nəsibov məhəlləsində yerləşir və 2010-cü ildə yaradılmışdır.

İdarə əsasən şəhərdə kommunal, sosial və mədəni-məişət xidməti və yaşayış evlərinin tikintisi və təmiri ilə məşğuldur.

2013-cü ildə idarədə 20.4 manatlıq təmir tikinti işləri görülmüşdür. İdarədə 8 nəfər işçi çalışır.

Göygöl şəhərində yuxarıda adları sadalanan tikinti təşkilatlarından əlavə şəxsi tikinti və təmir briqadaları da fəaliyyət göstərirlər. Bu briqadalar əsasən rayon ərazisində fərdi yaşayış evlərinin tikintisi və təmiri ilə məşğuldur.

Göygöl şəhərinin Baş planında nəzərdə tutulmuş şəhərin inkişafı ilə əlaqədar olaraq şəhərdə yaşayış və inzibati binaların, sənaye müəssisələrinin, kommunal, sosial və mədəni-məişət xidməti və digər obyektlərin tikintisini, həmçinin şəhərdə abadlıq işlərinin genişləndirilməsini nəzərə alaraq şəhərdə fəaliyyət göstərən tikinti təşkilatlarının fəaliyyətinin genişləndirilməsi və yeni tikinti təşkilatlarının yaradılması nəzərdə tutulmuşdur.

Göygöl şəhərində fəaliyyət göstərən tikinti təşkilatları üzrə əsas texniki-iqtisadi göstəricilər aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 6.4.2

s/ n	Tikinti təşkilatının adı	2013-cü il		2020-ci il		2033-cü il	
		Tikinti işlərini n dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər	Tikinti işlərini n dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər	Tikinti işlərini n dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər
1	2	3	4	5	6	7	8
1	21 saylı Yol İstismar İdarəsi	831.1	84	870.0	90	1150.0	120
2	«Yelenendorf»MM C	29.7	8	35.0	10	50.0	18
3	«Azad İnşaat LTD»MMC	14.7	7	18.0	10	30.0	15

4	«Edref»MMC	20.4	8	27.0	10	40.0	17
	Cəmi:	895.9	107	950.0	120	1270.0	170

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatlarına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi Göygöl şəhərində Baş planın başlanğıc ilində (2013-cü il) şəhərdə fəaliyyət göstərən tikinti təşkilatları tərəfindən 895.9 min manatlıq tikinti-təmir işləri görülmüşdür və bu təşkilatlarda 107 nəfər çalışır.

Baş planın hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) bu tikinti təşkilatlarında 1270.0 min manatlıq tikinti-təmir işlərinin görülməsi proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.4 dəfə çoxdur.

Eyni zamanda bu tikinti təşkilatlarında çalışan işçilərin sayı da müvafiq olaraq 107 nəfərdən 170 nəfərə qədər artacağı proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.6 dəfə çoxdur.

6.5 Təchizat təşkilatları

Göygöl şəhərində 4 təchizat təşkilatı fəaliyyət göstərir. Bu təşkilatlar şəhərin iqtisadi inkişafında və əhalinin məişət şəraitinin rifahında başlıca rol oynayırlar.

Enerji idarəsi

Bu idarə şəhərin Sabir küçəsi 1 ünvanında yerləşir və 1948-ci ildə yaradılmışdır.

İdarənin əsas fəaliyyəti şəhərdə elektrik enerjisinin paylanması və xidməti ilə məşğuldur.

2013-cü ildə idarədə 1776.9 min manatlıq xidmət göstərilmişdir. İdarədə 101 nəfər işçi çalışır.

Qaz istismar idarəsi

Bu idarə şəhərin A.Ələsgər küçəsi 10 ünvanında yerləşir və 1994-cü ildə yaradılmışdır.

İdarənin əsas fəaliyyəti şəhər əhalisinin və şəhərdə fəaliyyət göstərən sənaye müəssisələrinin qaz təchizatı ilə təmin edilməsidir.

2013-cü ildə idarədə 1220.9 min manatlıq xidmət göstərilmişdir. İdarədə 100 nəfər işçi çalışır.

Su-Kanal idarəsi

Bu idarə şəhərin cənub hissəsində , Xanlar qəsəbəsində yerləşir.

İdarənin əsas fəaliyyəti şəhər əhalisinin, həmçinin şəhərdə yerləşən idarə və təşkilatların, sənaye müəssisələrinin su ilə təchiz edilməsi, eyni zamanda şəhər kanalizasiya sisteminin tikintisi və istismarı ilə məşğuldur.

2013-cü ildə idarədə 351.7 min manatlıq xidmət göstərilmişdir. İdarədə 38 nəfər işçi çalışır.

İstilik təsərrüfatı idarəsi

Bu idarə şəhərin 20 Yanvar küçəsi 17 ünvanında yerləşir və 1991-ci ildə yardılmışdır.

İdarənin əsas fəaliyyəti şəhərdə yerləşən dövlət və inzibati binaların, təhsil, səhiyyə və mədəni-məişət xidməti obyektlərinin, həmçinin şəhərdə mövcud olan 3-5 mərtəbəli yaşayış binalarının istilik təchizatı ilə məşğuldur.

2013-cü ildə idarədə 5.3 min manatlıq xidmət göstərilmişdir. İdarədə 4 nəfər işçi çalışır.

Baş planda Göygöl şəhərinin inkişafı nəzərdə tutulmuşdur. Belə ki, hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) şəhərdə yeni sənaye müəssisələrinin, yeni yaşayış məhəllələrinin, sosial və mədəni-məişət xidməti obyektlərinin tikintisi nəzərdə tutulmuşdur. Bütün bunları nəzərə alaraq şəhərdə fəaliyyət göstərən təchizat təşkilatlarının da işinin genişləndirilməsi və buna müvafiq olaraq orada çalışan işçilərinin sayının da artacağı nəzərdə tutulmuşdur.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən təchizat təşkilatlarının əsas texniki –iqtisadi göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 6.5.1

s/ n	Təchizat təşkilatlarını n adı	2013-cü il		2020-ci il		2033-cu il	
		Görülmüş xidmətləri n dəyəri min manat	İşçiləri n sayı nəfər	Görüləcək xidmətləri n dəyəri min manat	İşçiləri n sayı nəfər	Görüləcək xidmətləri n dəyəri min manat	İşçiləri n sayı nəfər
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Enerji idarəsi	1776.9	101	1850.0	110	2300.0	140

2	Qaz istismar idarəsi	1220.9	100	1340.0	105	2000.0	130
3	Su-Kanal İdarəsi	351.7	38	410.0	40	700.0	65
4	İstilik təsərrüfatı idarəsi	5.3	4	20.0	5	150.0	25
Cəmi:		3354.8	243	3620.0	260	5150.0	360

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatlarına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi Göygöl şəhərində Baş planın başlanğıc ilində (2013-cü il) təchizat təşkilatları tərəfindən 3354.8 min manatlıq xidmət göstərildiyi halda, hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) 5150.0 min manatlıq xidmət göstərilməsi proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.5 dəfə çoxdur.

Eyni zamanda təchizat təşkilatlarında çalışan işçilərin sayı da müvafiq olaraq 243 nəfərdən 360 nəfərə qədər artacağı proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.5 dəfə çoxdur.

6.6 Nəqliyyat təşkilatları

Göygöl şəhərinin mövcud nəqliyyat sistemi avtomobil nəqliyyatı ilə təmsil olunmuşdur.

Göygöl rayonunda nəqliyyat sektorunun 2008-2012-ci illər üzrə əsas göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 6.6.1

s/n	Göstəricilərin adı	İllər üzrə				
		2008-ci il	2009-cu il	2010-cu il	2011-ci il	2012-ci il
1	2	3	4	5	6	7
1	Avtomobil nəqliyyatı ilə yük daşınması min ton	360	385	411	441	467
2	Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması min nəfər	6771	7286	7891	8570	9247

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi Azərbaycanın Regionları 2013-cü il.

Hal-hazırda Göygöl şəhərində 2 avtomobil nəqliyyatı təşkilatı fəaliyyət göstərir. Bunlar şəhər əhalisinin rifahında başlıca rol oynayırlar.

«Avtonəqliyyat» ASC

Bu idarə şəhərin cənub hissəsində, Xanlar qəsəbəsində yerləşir və 1998-ci ildə yaradılmışdır.

İdarənin əsas fəaliyyəti şəhər əhalisinə sərnişin nəqliyyat xidmətinin göstərilməsidir. Hal-hazırda şəhərdə 2 avtobus marşrutu fəaliyyət göstərir.

2013-cü ildə idarə tərəfindən 13.5 min manatlıq xidmət göstərilmişdir. İdarədə 10 nəfər işçi çalışır.

«Trans Nəqliyyat»MMC

Bu idarə şəhərin A.Kazımov küçəsi 1 ünvanında yerləşir və 2002-ci ildə yaradılmışdır. Bu şəhər avtovağzal kompleksidir. Burada avtobus və fərdi minik maşınları vasitəsi ilə rayonun əhalisi Bakı və Gəncə şəhərləri və ölkənin digər şəhərləri ilə əlaqə saxlayırlar.

2013-cü ildə idarə tərəfindən əhaliyə 16.7 min manatlıq xidmət göstərilmişdir. İdarədə 6 nəfər işçi çalışır.

Şəhərin Baş planına əsasən şəhərin inkişafını nəzərə alaraq yeni 1 avtobus marşrutunun açılması və şəhərin şimal hissəsində yeni avtovağzal kompleksinin tikintisi nəzərdə tutulmuşdur.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən nəqliyyat təşkilatlarının əsas texniki iqtisadi göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 6.6.2

s/ n	Nəqliyyat təşkilatlarının adı	2013-cü il		2020-ci il		2033-cü il	
		Göstərilmiş iş xidmətlərinin dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər	Göstəriləcək xidmətlərinin dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər	Göstəriləcək xidmətlərinin dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər
1	2	3	4	5	6	7	8
1	«Avtonəqliyyat» ASC	13.5	10	15.0	11	25.0	15

2	«Trans Nəqliyyat»MMC	16.7	6	18.5	7	30.0	10
Cəmi:		30.2	16	33.5	18	55.0	25

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatlarına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi Baş planın başlanğıc ilində (2013-cü il) şəhərdə fəaliyyət göstərən nəqliyyat təşkilatları tərəfindən əhaliyə 30.2 min manatlıq xidmət göstərilmişdir və bu təşkilatlarda 16 nəfər işçi çalışır.

Baş planın hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) nəqliyyat təşkilatları tərəfindən əhaliyə 55.0 min manatlıq xidmət göstərilməsi proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.8 dəfə çoxdur.

Eyni zamanda nəqliyyat təşkilatlarında çalışan işçilərin sayı da müvafiq olaraq 16 nəfərdən 25 nəfərə qədər artacağı proqnozlaşdırılmışdır, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.6 dəfə çoxdur.

6.7 Rabitə və telekommunikasiya təşkilatları .

Göygöl şəhərində rabitə və telekommunikasiya təşkilatları poçt xidməti sistemi və telefon rabitəsi şəbəkəsi ilə təmsil olunmuşdur.

Şəhərdə mövcud poçt xidməti sistemi A.Kazımov küçəsi 21 ünvanında yerləşən «Azərpoçt»MMC-nin Göygöl Poçt Filialı ilə təmsil olunmuşdur. Şəhər əhalisinin poçt xidmətinə olan tələbatını şəhərdə fəaliyyət göstərən 2 poçt şöbəsi yerinə yetirir.

2013-cü ildə poçt şöbələri tərəfindən 28.9 min manatlıq poçt xidməti göstərilmişdir. Bu şöbələrdə 25 nəfər işçi çalışır.

1	2	3	4	5	6	7	8
1	Poçt xidməti	28.9	25	30.0	26	50.0	30
2	Telefon rabitəsi xidməti	318.0	32	340.0	35	550.0	50
Cəmi:		346.9	57	370.0	61	600.0	80

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatlarına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi Göygöl şəhərində Baş planın başlanğıc ilində (2013-cü il) rabitə və telekommunikasiya təşkilatları tərəfindən 346.9 min manatlıq xidmət göstərildiyi halda, hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) 600.0 min manatlıq xidmətlərin göstərilməsi proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.7 dəfə çoxdur.

Eyni zamanda bu təşkilatlarda çalışan işçilərin sayı da müvafiq olaraq 57 nəfərdən 80 nəfərə qədər artacağı proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.4 dəfə çoxdur.

Beləliklə də, Göygöl şəhərində fəaliyyət göstərən mövcud və yaradılması nəzərdə tutulan sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, təchizat, nəqliyyat, rabitə və telekommunikasiya müəssisə və təşkilatları üzrə əsas texniki iqtisadi göstəricilər aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 6.7.2

s/ n	Təşkilatların adı	2013-cü il		2020-ci il		2033-cü il	
		Məhsulun, görülmüş işlərin, göstərilmiş xidmətlərin dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər	Məhsulun, görülmüş işlərin, göstəriləcək xidmətlərin dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər	Məhsulun, görülmüş işlərin, göstəriləcək xidmətlərin dəyəri min manat	İşçilərin sayı nəfər
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Sənaye müəssisələri	2941.8	320	3140.0	356	6620.0	590
2	Kənd təsərrüfatı təşkilatları	77.2	94	90.0	102	140.0	130
3	Tikinti təşkilatları	895.9	107	950.0	120	1270.0	170
4	Təchizat təşkilatları	3354.8	243	3620.0	260	5150.0	360
5	Nəqliyyat təşkilatları	30.2	16	33.5	18	55.0	25
6	Rabitə və telekommunikasiya təşkilatları	346.9	57	370.0	61	600.0	80
	Cəmi:	7646.8	837	8203.5	917	13835.0	1355

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatlarına və müəlif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi Baş planın başlanğıc ilində (2013-cü il) şəhərdə fəaliyyət göstərən mövcud sənaye müəssisələrində, kənd təsərrüfatı, tikinti, təchizat, nəqliyyat, rabitə və telekommunikasiya təşkilatlarında istehsal olunmuş məhsulun, görülmüş işlərin və göstərilən xidmətlərin ümumi dəyəri 7646.8 min manat təşkil etmişdir. Bunun 43.9%-i təchizatın, 38.5%-i sənayenin, 11.7%-i tikintinin, 4.5%-i rabitə və telekommunikasiyanın, 1.0%-i kənd təsərrüfatının və 0.4%-i isə nəqliyyatın payına düşür.

Baş planın hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) yuxarıda adları sadalanan müəssisə və təşkilatlarda istehsal olunacaq məhsulun, görülməsi işlərin və göstəriləsi xidmətlərin ümumi dəyəri 13835.0 min manat proqnozlaşdırılmışdır ki, bunun da 47.9%-i sənayenin, 37.2%-i təchizatın, 9.2%-i tikintinin, 4.3%-i rabitə və telekommunikasiyanın, 1.0%-i kənd təsərrüfatının və 0.4%-i isə nəqliyyatın payının təşkil edəcəyi proqnozlaşdırılmışdır.

Yuxarıda göstəriləyi kimi Baş planın başlanğıc ilində (2013-cü il) adları sadalanan müəssisə və təşkilatlarda istehsal olunmuş məhsulun, görülmüş işlərin və göstərilən xidmətlərin ümumi dəyəri 7646,8 min manat təşkil etdiyi halda, hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) yuxarıda adları sadalanan müəssisə və təşkilatlarda istehsal olunacaq məhsulun, görülməsi işlərin və göstəriləsi xidmətlərin ümumi dəyəri 13835.0 min manat proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.8 dəfə çoxdur.

Eyni zamanda yuxarıda adları sadalanan müəssisə və təşkilatlarda çalışan işçilərin sayı da müvafiq olaraq 837 nəfərdən 1355 nəfərə qədər artacağı proqnozlaşdırılmışdır ki, bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 1.6 dəfə çoxdur.

Fəsil 7. Əhali və əmək ehtiyatları

7.1. Əhalinin artım dinamikası (təbii və mexaniki artımı)

Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatına əsasən şəhərin əhalisi 01.01.2003-cü ildə 17040 nəfər, 01.01.2013-cü ildə isə 18179 nəfər təşkil etmişdir. Bu illər ərzində şəhərin əhalisinin ümumi sayı 1139 nəfər və ya 6.3 %, orta illik artım tempi isə 0.6 % təşkil etmişdir.

Şəhər əhalisinin son illər üzrə artımı aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

Cədvəl 7.1.1

İllər	Əhalinin sayı (nəfər)	İl ərzində artımı	o cümlədən			
			Təbii artım		Mexaniki artım	
			nəfər	%	nəfər	%
1	2	3	4	5	6	7
2003	17040	89	109	0,6	-20	-0,1
2004	17129	88	103	0,6	-15	-0,09
2005	17217	110	99	0,6	11	0,06
2006	17327	126	109	0,6	17	0,1
2007	17453	129	115	0,7	14	0,08
2008	17582	133	120	0,7	13	0,07
2009	17715	112	105	0,6	7	0,04
2010	17827	113	104	0,6	9	0,05
2011	17940	118	107	0,6	11	0,06
2012	18058	121	108	0,6	13	0,07
2013	18179	-	-	-	-	-
10 il müddətində		1139	1079		60	

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi şəhərdə əhalinin sayı bu illər ərzində 1139 nəfər və ya 6,27 % , orta illik artım tempi isə 0,62 % təşkil etmişdir. Əhalinin sayı bu illər ərzində təbii artım hesabına 1079 nəfər və ya 5,94 % , orta illik artım tempi 0,59 % , mexaniki artım hesabına isə 60 nəfər və ya 0,33 % , orta illik artım tempi 0,03 % artmışdır.

7.2. Əhalinin cins və yaş tərkibi

Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatlarına əsasən 01.01.2013-cü ildə şəhər əhalisinin 9144 nəfəri və ya 50,3 %-i qadınlar və 9035 nəfəri və ya 49,7 %-i isə kişilər təşkil edir. Baş planın hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) bu fərq 50,0 % və 50,0 % təşkil edəcəkdir ki, buna da əsas səbəb şəhərin iqtisadi bazasının inkişaf etməsidir.

Şəhər əhalisinin yaş və cins tərkibi göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

Cədvəl 7.2.1

Əhali qrupları	Cinsi	İllər üzrə					
		1999-cü il		2009-cu il		2013-cü il	
		nəfər	%	nəfər	%	nəfər	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Şəhər əhalisi	Cəmi	16629	100	17715	100	18179	100
	kişi	8248	49,6	8804	49,7	9035	49,7
	qadın	8381	50,4	8911	50,3	9144	50,3
<i>O cümlədən:</i>							
Əmək qabiliyyətli yaşlıdan kicik	Cəmi	3659	22,0	3880	21,9	3981	21,9
	kişi	1963	11,8	2090	11,8	2145	11,8
	qadın	1696	10,2	1790	10,1	1836	10,1
Əmək qabiliyyətli yaşda olan əhali	Cəmi	11507	69,2	12259	69,2	12580	69,2
	kişi	5670	34,1	6059	34,2	6217	34,2

	qadın	5837	35,1	6200	35,0	6363	35,0
Əmək qabiliyyətli yaşlıdan böyük	Cəmi	1463	8,8	1576	8,9	1618	8,9
	kişi	618	3,7	655	3,7	673	3,7
	qadın	848	5,1	921	5,2	945	5,2

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Baş planın hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) şəhər əhalisinin demoqrafik tərkibində də dəyişikliklər baş verəcəkdir. Belə ki, inkişaf etmiş dünya ölkələrinin təcrübəsi göstərir ki, əhalinin həyat səviyyəsi yüksəldikcə əhalinin təbii artımı tədricən azalır və uzunömürlülüüyü artır. Yəni əhalinin ümumi tərkibində uşaqların faiz çəkisi azalacaqdır və müvafiq olaraq təqaüd yaşlı əhalinin faiz çəkisi artacaqdır. Buna əhalinin “qocalma” prosesi deyirlər.

Şəhər əhalisinin yaş qrupları üzrə sayının dəyişilməsi aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

Cədvəl 7.2.2.

Əhali qrupu	2013-cü il		2020-ci il		2033-cü il	
	nəfər	%	nəfər	%	nəfər	%
1	2	3	4	5	6	7
6 yaşa qədər uşaqlar	1800	9,9	1881	9,9	2156	9,8
7-15 yaşlı şagirdlər	2181	12,0	2280	12,0	2596	11,8
16 yaş və yuxarı şagird və tələbələr	673	3,7	703	3,7	814	3,7
16-59 yaşlı qadınlar	6090	33,5	6365	33,5	7370	33,5
16-62 yaşlı kişilər	5817	32,0	6080	32,0	7062	32,1
Təqaüd yaşlı qadınlar	945	5,2	988	5,2	1166	5,3
Təqaüd yaşlı kişilər	673	3,7	703	3,7	836	3,8
Cəmi əhali	18179	100	19000	100	22000	100
O cümlədən əmək qabiliyyətli yaşda	12580	69,2	13140	69,2	15246	69,3

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatlarına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi şəhərdə uşaqların və yeniyetmələrin faiz nisbəti azalaraq 25,6 %-dan 25,3 %-ə qədər, təqaüd yaşlı əhalinin faiz nisbəti isə artaraq 8,9 %-dan 9,1 %-ə qədər dəyişəcəkdir.

Eyni zamanda əmək qabiliyyətli yaşda olan əhalinin faiz nisbəti artaraq 69,2%-dan 69,3 %-ə qədər dəyişəcəkdir.

7.3 İqtisadi fəal əhali və işsizlər.

Göygöl şəhərinin inkişafı əmək ehtiyatlarından tam və səmərəli istifadə olunması ilə bağlıdır. Belə ki, son illərdə aparılan iqtisadi islahatlar nəticəsində şəhərdə sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi ilə əlaqədar olaraq xeyli miqdarda kiçik müəssisələr əmələ gəlmiş, dövlət müəssisələri özəlləşdirilmiş və yeni müəssisələr yaradılmışdır. Yaradılan kiçik müəssisələrin əksəriyyəti əhaliyə müxtəlif növ xidmətlər göstərir.

Bundan başqa şəhərdə xeyli miqdarda əhali fərdi bizneslə məşğul olur.

Təqaüdçülər və əlillər üçün dövlət tərəfindən bir sıra güzəştlərin qəbul olunması ilə əlaqədar onların da ictimai istehsalda rolu artacaqdır.

Rayonun əlverişli təbii iqlim şəraitini nəzərə alaraq burada ölkə əhəmiyyətli turizm obyektlərinin yaradılması məqsədəuyğundur.

Şəhər əhalisinin məşğulluq strukturu aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

Cədvəl 7.3.1.

№	Göstəricilərin adı	2009-cu il	2013-cü il
----------	---------------------------	-------------------	-------------------

		nəfər	%	nəfər	%
1	2	3	4	5	6
1	İqtisadi fəal əhalinin sayı, nəfər	8503	48,0	8780	48,3
	O cümlədən əmək qabiliyyətli yaşda	8060	45,5	8271	45,5
	əmək qabiliyyətli yaşlıdan böyük	443	2,5	509	2,8
2	İşləməyən iqtisadi fəal əhalinin sayı	79,7	4,5	78,1	4,3
3	Məşğul əhalinin sayı	7705	43,5	7999	44,0
4	Məşğul əhalinin iqtisadiyyatın sahələrinə görə bölgüsü:				
1	2	3	4	5	6
	Kənd (ev), ovçuluq və meşə təsərrüfatı	1205	6,8	1236	6,8
	Sənaye	408	2,3	436	2,4
	Tilinti	939	5,3	982	5,4
	Ticarət	1399	7,9	1454	8,0
	Nəqliyyat	319	1,8	327	1,8
	Təhsil	1187	6,7	1236	6,8
	Səhiyyə və sosial xidmət	726	4,1	746	4,1
	Dövlət idarəetməsi, müdafiə və sosial təminat	620	3,5	636	3,5
	Mədəniyyət və incəsənət	354	2,0	382	2,1
	Digər	549	3,1	564	3,1
5	İşsiz statusu alan şəxslərin sayı	283	1,6	236	1,3

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin və rayon məşğulluq mərkəzinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Şəhərdə qeyri-əmək qabiliyyətli əhalinin demoqrafik xarakteristikası aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

Cədvəl 7.3.2

Əhali qrupu	2013-cü il	2020-ci il	2033-cü il
-------------	------------	------------	------------

	nəfər	%	nəfər	%	nəfər	%
1	2	3	4	5	6	7
6 yaşa qədər uşaqlar	1800	9,9	1881	9,9	2156	9,8
7-15 yaşlı şagirdlər	2181	12,0	2280	12,0	2596	11,8
16 yaş və yuxarı şagird və tələbələr	673	3,7	703	3,7	814	3,7
ev təsərrüfatında və xüsusi həyətyanı sahədə məşğul olanlar	3163	17,4	3230	17,0	2816	12,8
işsizlər	23,6	1,3	209	1,1	110	0,5
əmək qabiliyyətli işləməyən əlillər	291	1,6	285	1,5	198	0,9
1	2	3	4	5	6	7
işləməyən təqaüdcülər	1292	7,1	1330	7,0	1430	6,5
cəmi qeyri-əmək qabiliyyətli əhali	9636	53,0	9918	52,2	10120	46,0
Cəmi əhali	18179	100	19000	100	22000	100

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin „rayon məşğulluq mərkəzinin məlumatlarına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən görüldüyü kimi şəhərdə qeyri-əmək qabiliyyətli əhalinin faiz nisbəti azalaraq 53,0 %-dan 46%-ə qədər dəyişəcəkdir. Beləliklə də, şəhərdə qeyri-əmək fəaliyyətli əhalinin faiz nisbətinin azalması, əmək fəaliyyətli əhalinin faiz nisbətinin artmasına səbəb olur.

Şəhərdə əmək fəaliyyətli əhalinin artımı aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

Cədvəl 7.3.3

Əhali qrupu	2013-cü il		2020-ci il		2033-cü il	
	nəfər	%	nəfər	%	nəfər	%
1	2	3	4	5	6	7
Əmək fəaliyyətli əhali	8543	47,0	9082	47,8	11880	54,0
Qeyri-əmək fəaliyyətli əhali	9636	53,0	9918	52,2	10120	46,0
Cəmi əhali	18179	100	19000	100	22000	100

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatlarına və müəllif hesabatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi şəhərdə əmək fəaliyyətli əhalinin faiz nisbəti artaraq 47,0 %-dan 54,0 %-ə qədər dəyişəcəkdir. Bu artıma əsas səbəb şəhərin iqtisadi və sosial vəziyyətinin yaxşılaşmasıdır.

Belə ki, şəhərdə yeni istehsal sahələrinin yaradılması və mövcud müəssisələrin işinin genişləndirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Bu da yeni iş yerlərinin yaradılmasına zəmin yaradacaqdır.

Bunu nəzərə alaraq Baş planın hesabat dövrünün sonuna (2033-cü il) Göygöl şəhərində əmək qabiliyyətli əhalinin əksəriyyətinin iş yerləri ilə təmin olunmasını proqnozlaşdırmaq olar.

7.4. Şəhərdə məskunlaşan məcburi köçkünlər

XX əsrin 90-cı illərində Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı işğalçı müharibə nəticəsində torpaqların 20 %-i (Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti və ona bitişik 7 inzibati rayon) zəbt olunmuş, işğal altında qalan rayonlarda mövcud iqtisadi potensial talan edilmiş və bir milyona yaxın vətəndaş öz yaşayış yerlərini, var-dövlətlərini itirərək öz vətəninə məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüşdür.

Hal-hazırda Göygöl şəhərində 936 nəfər (276 ailə) məcburi köçkün məskunlaşmışdır. Bu köçkünlərin 291 nəfəri (95 ailə) təhsil binalarında , 98 nəfəri (31 ailə) qohum evlərində, 162 nəfəri (47 ailə) digər vətəndaşlara məxsus evlərdə, 316 nəfəri (77 ailə) öz evlərində, 11 nəfəri (4 ailə) ferma binalarında, 50 nəfəri (20 ailə) ictimai binalarda və 8 nəfəri (2 ailə) hərbi şəhərcikdə məskunlaşmışdırlar.

Şəhərdə məskunlaşmış məcburi köçkünlər şəhərin iqtisadi və sosial sahələrində fəal iştirak edirlər.

Onlar işğal olunmuş torpaqların işğaldan azad edildikdən sonra öz doğma yurdlarına dönməsi günü səbirsizliklə gözləyirlər.

7.5 Əhalinin layihədə qəbul olunmuş sayı

14 aprel 2009-cu ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı” qəbul edilmiş və artıq həyata keçirilmişdir.

Bu proqrama əsasən respublikanın bütün şəhər, qəsəbə və kəndlərində geniş quruculuq işləri aparılır. Bununla əlaqədar olaraq yeni sosial obyektləri və sənaye müəssisələri yaradılır, köhnə müəssisələrin əksəriyyəti öz fəaliyyətlərini bərpa edirlər.

Bunu Göygöl şəhərinin timsalında da görmək olar. Belə ki şərəbçılığın inkişaf etdirmək məqsədilə “Göygöl Şərab Zavodu” A.S.C-də istehsal günü sutkada 3000 dekalitr olan “Spirıt zavodu” tikilmişdir. Üzümçülüynü inkişaf etdirmək məqsədilə “Göygöl Şərab Zavodu” A.S.C. tərəfindən 130 ha sahədə üzüm bağı salınmışdır.

Şəhərdə 1860 fərdi yaşayış evini əhatə edən yeni yaşayış massivinə daşıyıcı və evdaxili qaz kəmərlərinin çəkilməsi başa çatdırılmışdır.

Rayonun Kürək çayından şəhərə uzunluğu 25 km olan yeni magistral su kəməri çəkilmişdir. Tutumu 1000 kub.metr plan su anbarlarının tikintisi başa çatmışdır.

Şəhərin Baş planında yeni sənaye müəssisələrinin yaradılması, həmçinin yeni sosial və mədəni-məişət xidməti obyektlərinin yaradılması və onların işinin genişləndirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Bunları nəzərə alaraq şəhər əhalisinin sayını, təbii artımı, mexaniki artımı və demoqrafik proseslər Baş planda nəzərə alınaraq təhlil olunmuş və müvafiq proqnozlar irəli sürülmüşdür.

Proqnozlara əsasən Göygöl şəhərinin əhalisi 2020-ci ildə 19000 nəfər, 2033-cü ildə isə 22000 nəfər proqnozlaşdırılmışdır. Beləliklə də, Baş planın başlanğıc ili ilə müqayisədə şəhərin əhalisi 2020-ci ildə 1.05 dəfə, 2033-cü ildə isə 1.2 dəfə artacaqdır.

FƏSİL 8. ƏRAZİLƏRİN PLANLAŞDIRMA TƏŞKİLİ.

8.1. Ərazilərin kompleks qiymətləndirilməsi və şəhərin inkişafı üçün

ərazilərin seçilməsi.

Şəhər ərazisinin sərhədləri aşağıdakı kimidir:

- şimaldan - Gəncə şəhərinin torpaq sahələri ;
- şərqdən - rayonun Mollacəlilli kəndi;
- qərbdən – Gəncə çayı;
- cənubdan – əkin sahəsi ilə əhatə olunur .

Şəhərin şimal və şərq hissəsində Qazax-Yevlax-Hacıkənd avtomagistral yolu keçir.

Şəhərin cuzi, tarixi memarlıq abidəsi, Lüteran kilsəsi, 1911-ci ildə tikilmiş elektrik stansiyası və hamam təşkil edir.

Şəhərin əsas ictimai binaları H.Əliyev prospekti boyunca yerləşmişdir.

Göygöl şəhərində funksional zona çox dəqiq yerləşdirilmişdir.

Bəzi sənaye müəssisələrinin, o cümlədən sənaye-anbar zonası, Aqrarsənaye kombinatı və tikinti təşkilatları şəhərin yaşayış ərazilərindən kənarında , şəhərin şimal-qərbində kompleks şəkildə yerləşmişlər.

Gəncə çayı şəhərdə təxminən 80,0 m aşağıdadır. Şəhərdə çayın ətrafı park zolağı kimi istifadə olunur.

Göygöl şəhəri əsasən divarları bişmiş qırmızı kərpicdən olmaqla, çay daşı ilə bəzək vurulmuş dam örtüyü kirəmitdən olan 1 və 2 mərtəbəli evlərdən ibarətdir. Şəhər Alman Köçkünləri tərəfindən XIX-ci əsrin əvvəllərində inşa edilmiş və əsasən üzümçülük və şərabçılıqla məşğul olmuşlar.

Əksər yaşayış evlərinin həyətyanı sahələri vardır. Həyətyanı sahələr şəhər ərazisi daxilində 400-600m²-a qədər dəyişir.

Şəhərin əsas magistral küçələri H.Əliyev, A.Kazımov və Hummel küçələridir.

Şəhərin yaşıllıq ərazisi, Ümumşəhər istifadəsində olan H.Əliyev adına park, Bayraq meydanı şəhərin istirahət guşələridir.

8.2. Ümumi memarlıq planlaşdırma həlli.

Şəhərin ümumi memarlıq planlaşdırılması həlli, tarixi planlaşdırma və tikintilərin şəhərsəlmədə vəziyyəti, təbii mühit, nəqliyyat kommunikasiyaları nəzərə alınmaqla işlənmişdir.

Yaranmış mövcud funksional zonalar (kommunal sənaye əraziləri) əsasən saxlanılmışdır və yaşayış sahələrindən ayrılmışdır.

Bununla əlaqədar kommunal sənaye zonası şəhərin şimal qərb və cənub hissəsində yerləşmişdir.

Baş planda mühüm aspekt daşıyan amillərdən biri də şəhər ərazisindən kənarında Gəncə çayının sahilini yaşıllıq və istirahət zonası kimi qeyd etmək olar.

Şəhərin memarlıq planlaşdırılması əsasən cənub istiqamətdə aparılır.

Yaşayış ərazilərinin planlaşdırılmasının təşkili və ümumi memarlıq fəza kompozisiyası

Yaşayış əraziləri ümumi götürüləndə iki yaşayış rayonunu əhatə edir ki, bu da öz növbəsində böyük şəhər məhəllələrinə bölünür.

Birinci yaşayış rayonu tarixi yaranmış yaşayış ərazilərini əhatə edir.

İkinci yaşayış zonası şəhərin cənub zonasında sanitar normalarına uyğun olaraq yerləşir.

Yuxarıda adı çəkilən bütün yaşayış zonasının yeni xidmət mərkəzləri yaradılmaqla magistral küçələrə çıxışlar açılır.

Şəhərin həcmi- fəza həlli, təbii relyeflər, mansard və kommunikasiya xətləri nəzərə alınmaqla həll edilmişdir, bu da öz növbəsində ümumşəhər mərkəzi ilə yaşayış zonalarındakı mərkəzlərlə vəhdət təşkil edərək bir –biri ilə əlaqələndirilən tam memarlıq həlli yaradır.

Ümumşəhər mərkəzi, yaşayış zonaları mərkəzləri şəhərin yaşıllıq kompozisiyasını tamamlayan park və bulvarlarla tam əlaqəli şəkildə nəzərdə tutulmuşdur. Bu da H.Əliyev adına parkın, Bayraq meydançası və yeni yaşayış zonalarına daxil olan yaşıllıq və bağçaların funksional şəkildə əhaliyə xidmətini təmin edir.

Şəhərin böyük yüksəkliyi, sağlamlıq və turizm potensialını daha da artırır.

Fəsil 9. Şəhərin inkişafı üçün ərazilərin seçilməsi.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 30 avqust tarixli, 187 sayılı Fərmanının həyata keçirilməsi məqsədilə Nazirlər Kabinetinin 04 sentyabr 2000-ci il tarixli, 158 sayılı qərarı tələblərini yerinə yetirmək məqsədilə Göygöl şəhərinin yeni Baş planının layihəsinin hazırlanması üçün torpaq sahəsinin ayrılması barədə komissiya tərəfindən əraziyə baxış keçirilmişdir.

Göygöl şəhərinin Baş planı üçün tələb olunan torpaq sahəsi mövcud 942.2 ha torpaq sahəsinə Göygöl Bələdiyyəsinin ərazisində olan 316.0 ha əlavə olunaraq cəmi 1258.2 ha təşkil edir.

Göygöl şəhəri daha çox 1 və 2 mərtəbəli fərdi yaşayış evləri ərazisinə malik olub. Şəhərdə «Sovet birliyi» dövründə mərkəzi hissədə yalnız layihələndirilmiş və həyata keçirilmiş 5 və 4 mərtəbəli binalardır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti , cənab İlham Əliyevin imzaladığı müvafiq Fərmanlarla təsdiq edilmiş 2003-2013-cü illər üzrə «Azərbaycan Respublikası Regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramları»na müvafiq olaraq son illərdə Göygöl şəhərinin sosial-iqtisadi inkişafı, yeni iş yerlərinin açılması, əhalinin sosial rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində bir sıra işlər görülmüş və hal-hazırda da görülməkdədir.

Göygöl şəhərinin hal-hazırda mövcud sərhədlərinin şimaldan Bakı-Qazax magistral şossesi ilə məhdudlaşdığı,qərbdən Gəncə çayı ilə məhdudlaşdığı, şərqdən kəskin landşaft landşaftı-relyef strukturunun mövcudluğu şəhər ərazisinin inkişafını əngəlləyən və mümkün etməyən təbii, teknojen faktorlardır.

Məhz bu faktorlar Göygöl şəhərinin gələcək inkişafı məqsədilə onun ərazisinin cənub istiqamətində artırılmasını zəruri edir.

Hal-hazırda Göygöl şəhərinin sərhədləri 842.2 ha ərazini əhatə edir və əhali sayı 18179 nəfərdir. Baş plan layihəsində 2033-cü ilə şəhər əhalisinin sayının 25000 nəfərə qədər artması proqnozlaşdırılır. Layihə müəssisələri tərəfindən əhali sayının artımı və yuxarıda qeyd olunan perspektiv inkişaf nəzərə alınaraq, Göygöl şəhəri ərazisinin 316.0 ha artıraraq 1258.2 ha-a çatdırılır.

1. Tikinti üçün

- əlverişli - 926.0 h (73.6 %)
- məhdud əlverişli - 73.0 ha (5.6 %)

- əlverişsiz	-	5.1 ha (0.4 %)
2. Rekreasiya üçün		
- əlverişli	-	53.2 ha (4.2 %)
- məhdud əlverişli	-	26.4 ha (2.1 %)
3. Təbii mühitin saxlanması -		
		94.4 ha (7.5 %)
4. Kənd təsərrüfatı üçün		
- əlverişli	-	80.1 ha (6.4 %)

Fəsil 10. Ərazinin planlaşdırma təşkili

10.1. Şəhərin ümumi memarlıq-planlaşdırma həlli

Göygöl şəhərinin mövcud daxili struktur elementlərini Gəncə çayı, istehsalat zonaları, çox mərtəbəli yaşayış binaları, fərdi yaşayış evləri və onların torpaq sahələri, ictimai mərkəzlər təşkil edir. Daxili strukturda qruplaşmış əraziləri köhnə yaşayış zonası, istehsalat zonaları, plansız formalaşmış yaşayış məhəllələri, nəqliyyat və kommunikasiya infrastruktur zonaları təşkil edir. Mədəni-məişət obyektləri daha çox Heydər Əliyev prospektində və Azay Kazımov küçəsində yerləşdirilmişdir. Yaşayış ərazilərinin daha çox bu məkanlarda yerləşdirilməsi Heydər Əliyev prospektinin Gəncə çayı sahilində və A.Kazımov küçəsi oxları üzrə formalaşdırılmasını nəzərdə tutmuşdur. Şəhər strukturunda ümumilikdə dominant rolu oynayan ərazi kimi Bayraq meydanı, Heydər Əliyev mərkəzi və İcra Hakimiyyətinin binası yerləşən ərazi götürülə bilər. Strukturda şəhər üçün əsas fon yaradan azmərtəbəli həyətyanı sahələrə malik yaşayış evləridir.

Landşaft-rekreasiya ərazi- Göygöl şəhərinin ərazisində yerləşən park, bağ və xiyabanlarla birlikdə açıq fəza sistemini formalaşdıran yaşıllıqları, Gəncə çay su hövzəsi əhatə edir. Yaşıllıqların və rekreasiya ərazilərinin təhlili dövlət şəhərsalma norma və qaydaları şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məskənlərinin planlaşdırılması və tikilib abadlaşdırılması Normaları əsasında (AZDTN 2.6-1) aparılmışdır.

Göstərilən ərazilərin hüdudları daxilində funksional təyinatına görə, müxtəlif zonalar müəyyənləşdirilmişdir:

- yaşayış zonası
- ictimai mərkəzlər zonası
- qısa və uzun müddətli istirahət zonası
- sənaye zonası

10.2. Şəhərin yaşayış fondu

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına əsasən şəhərin mövcud yaşayış fondu 01.01.2013-cü ildə ümumi sahə üzrə 416200,0 m², yaşayış sahəsi üzrə isə 265100,0 m² təşkil etmişdir. Beləliklə də, orta hesabla hər bir nəfərə 22.9 m² ümumi sahə və 14.6 m² yaşayış sahəsi düşür.

Şəhərin mövcud yaşayış fondu özəl və dövlət yaşayış fondlarına ayrılır.

Şəhərin mövcud yaşayış fondunun özəl və dövlət yaşayış fondları arasındakı nisbət aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 10.2.1.

Mövcud yaşayış fondu	Ümumi sahə		Yaşayış sahəsi	
	m ²	%	m ²	%
1	2	3	4	5
Özəl	359100.0	86.3	222153.8	83.8
Dövlət	57100.0	13.7	42946.2	16.2
Cəmi:	416200.0	100.0	265100.0	100.0

Mənbə: Cədvəl Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi şəhərin yaşayış fondunun ümumi sahə ilə 86.3%-i özəl yaşayış fondu, 13.7%-ni isə dövlət yaşayış fondu, yaşayış sahəsi ilə isə 83.8%-i özəl yaşayış fondu və 16.2%-i isə dövlət yaşayış fondu təşkil edir.

Şəhərin mövcud yaşayış fondunun mərtəbəliklərə görə bölgüsü aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 10.2.2.

s/n	Evlər	Sayı ədəd	Yaşayış fondu			
			Ümumi sahə		Yaşayış sahəsi	
			m ²	%	m ²	%
1	2	3	4	5	6	7
1	1 mərtəbəli	4169	324500.0	78.0	206247.8	77.8
1	2	3	4	5	6	7
2	2 mərtəbəli	230	85800.0	20.6	54610.6	20.6
3	4 mərtəbəli	1	2700.0	0.6	1855.7	0.7
4	5 mərtəbəli	1	3200.0	0.8	2385.9	0.9
Cəmi:		4401	416200.0	100.0	265100.0	100.0

Mənbə: Cədvəl Dövlət Statistika Komitəsinin, şəhər nümayəndəliyinin məlumatlarına və müəllif hesabatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Yuxarıda qeyd olunduğu kimi Göygöl şəhərində Baş planın başlanğıc ilində (01.01.2013-cü il) hər bir nəfərə orta hesabla 22.9 m² ümumi sahə və 14.6 m² isə yaşayış sahəsi düşür.

Normativlərə görə Baş planın tikintinin birinci növbəsində (2020-ci il) hər bir nəfərə 25.0 m² ümumi sahə və 16.5 m² yaşayış sahəsi, hesabat dövrünün sonuna isə (2033-cü il) 30,0 m² ümumi sahə və 20,0 m² yaşayış sahəsi düşməsi şərti ilə şəhərin yaşayış fondunu hesablamaq olar.

Göygöl şəhərinin əhalisi Baş planın tikintinin birinci növbəsində (2020-ci il) 20000 nəfər, hesabat dövrünün sonunda isə (2033-cü il) 25000 nəfər proqnozlaşdırılmışdır.

Bütün bunları nəzərə alaraq Göygöl şəhərinin yaşayış fondunun gələcək inkişafı aşağıdakı kimi nəzərdə tutulur.

Şəhərin yaşayış fondunun mövcud vəziyyəti və gələcək inkişafı aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 10.2.3.

s/n		Ölçü vahidi	01.01. 2020-ci il	Hesabat dövrü	
				2020-ci il	2033-cü il
1	2	3	4	5	6
1	Əhali	Nəfər	18179	20000	25000
2	Ümumi yaşayış fondu <u>Ümumi sahə</u> Yaşayış sahəsi	m ²	416200.0 265100.0	500000.0 330000.0	750000.0 500000.0
3	Hər bir nəfərə düşən <u>ümumi sahə</u> Yaşayış sahəsi	m ²	22.9 14.6	25.0 16.5	30.0 20.0
4	Yaşayış fondunun köhnələrək sıradan çıxması <u>Ümumi sahə</u> Yaşayış sahəsi	m ²	- -	250.0 180.0	3200.0 2500.0
5	Yeni tikilən yaşayış fondu <u>Ümumi sahə</u> Yaşayış sahəsi	m ²	- -	84050.0 65080.0	253200.0 172500.0

Mənbə: Cədvəl Dövlət Statistika Komitəsinin, şəhər nümayəndəliyinin məlumatlarına və müəllif hesabatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Şəhər əhalisinin artım tempini nəzərə alaraq Baş planın birinci növbəsində (2020-ci il) şəhərdə ümumi sahəsi 84050.0m² və yaşayış sahəsi 65080.0 m² olan yeni yaşayış evlərinin tikintisi nəzərdə tutulmuşdur.

Tikiləcək yaşayış evlərinin 92,0 %-ni və ya ümumi sahəsi 77330.0 m² və yaşayış sahəsi 59880.0 m² olan 1-2 mərtəbəli həyətlyanı sahəsi olan fərdi evlər və 8.0 %-ni və ya ümumi sahəsi 6720.0 m² və yaşayış sahəsi 5200.0 m² olan şəhərin R.Nəsibov məhəlləsində «Avanqard» İnşaat tərəfindən inşa edilən 7 mərtəbəli yaşayış binası təşkil edəcəkdir.

Eyni zamanda bu dövrdə köhnələrək sökülməsi nəzərdə tutulan evlərin ümumi sahəsi 250.0 m², yaşayış sahəsi isə 180.0 m² təşkil edəcəkdir.

Baş planın hesabat dövründə isə (2033-cü il) şəhərdə ümumi sahəsi 253200.0 m² və yaşayış sahəsi 172500.0 m² olan yeni yaşayış evlərinin tikintisi nəzərdə tutulmuşdur.

Bu dövrdə tikilməsi nəzərdə tutulan yaşayış evlərinin 90%-ni və ya ümumi sahəsi 227880,0 m² və yaşayış sahəsi 155250.0 m² olan 1-2 mərtəbəli həyətlyanı sahəsi olan fərdi evlər və 10%-ni və ya ümumi sahəsi 25320,0 m² və yaşayış sahəsi 17250 m² olan 5-10 mərtəbəli yaşayış binaları təşkil edəcəkdir.

Eyni zamanda bu dövrdə köhnələrək sökülməsi nəzərdə tutulan evlərin ümumi sahəsi 3200,0m², yaşayış sahəsi isə 2500,0 m² təşkil edəcəkdir.

Beləliklə də, Baş planın başlanğıc ili ilə müqayisədə şəhərin yaşayış fondu 2020-ci ildə ümumi və yaşayış sahələrinə görə 1,2 dəfə, 2033-cü ildə isə ümumi sahəsinə görə 1.8 dəfə, yaşayış sahəsinə görə isə 1.9 dəfə artacaqdır.

10.3. Sosial və mədəni-məişət xidməti müəssisələri və idarələri

Hal-hazırda Göygöl şəhərində müxtəlif növ sosial və mədəni-məişət xidməti müəssisələri və idarələri mövcuddur. Bunlardan məktəbəqədər uşaq müəssisələri, ümumtəhsil məktəbləri, xəstəxanalar, mədəniyyət idarələri, ticarət, ictimai iaşə və məişət xidməti müəssisə və idarələrini göstərmək olar.

Bu müəssisə və idarələrinin əksəriyyəti normalara görə tələb olunan saya uyğun gəlir. Lakin bu müəssisə və idarələr kəmiyyət etibarını ilə tələbatı ödəsə də, bunların əksər hissəsi keyfiyyət cəhətdən müasir tələblərə cavab vermir.

Aşağıda Göygöl şəhərinin sosial və mədəni məişət xidməti müəssisələri və idarələrinin mövcud vəziyyəti, gələcəkdə onlardan istifadə olunaraq genişləndirilməsi və yeni müəssisələr və idarələrin tikintisi barədə təkliflər verilmişdir.

Məktəbəqədər uşaq müəssisələri

Hal-hazırda şəhərdə 5 məktəbəqədər uşaq müəssisəsi fəaliyyət göstərir. Onların ümumi tutumu 340 yerlik olub, normativə görə tələbatın 22.2%-ni təşkil edir.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən məktəbəqədər uşaq müəssisələrinin xarakteristikası aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Məktəbəqədər uşaq müəssisələri:

Cədvəl 10.3.1.

№	A D I	Ünvanı	İstismara verildiyi il	Ərazisi ha	Layihə tipli və ya uyğunlaşdırılmış	Layihə tutumu yerlik	Uşaqların sayı nəfər	İşçilərin ümumi sayı	Binanın texniki vəziyyəti (kafi, qeyri-kafi, yaxşı)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1 saylı «8 Mart» uşaq bağçası	M.Ə. Rəsulzadə küçəsi,65	1950	0,5	Uyğunlaşdırılmış	55	55	21	Kafi
2	2 saylı «Cücələrim» uşaq bağçası	Hummel küçəsi, 12	1989	0,2	Layihə tipli	55	55	23	Yaxşı
3	3 saylı «Göyərçin» uşaq bağçası	A. Ələsgərov küçəsi,3	1936	0,6	Uyğunlaşdırılmış	75	75	25	Kafi
4	4 saylı «Sevinc» uşaq bağçası	A. Kazımov küçəsi	1979	0,3	Layihə tipli	55	55	19	Yaxşı
5	5 saylı uşaq bağçası	S. Vurğun küçəsi	2001	0,5	Layihə tipli	100	100	27	Yaxşı
	Cəmi:					340	340		

Mənbə: Cədvəl Göygöl şəhər üzrə nümayəndəliyinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi şəhərdə məktəbəqədər uşaq müəssisələrinin ümumi tutumu 340 yerlikdir və bu müəssisələrdə 340 uşaq tərbiyə alır.

Beləliklə də, şəhərdə məktəbəqədər uşaq müəssisələrinin uşaqlarla tam təmin olunmuşdur. Buna da əsas səbəb yuxarıda qeyd olunduğu kimi məktəbəqədər uşaq müəssisələrinin tutumunun normativə görə tələbatın cəmi 22.2%-ni təşkil etməsidir.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən məktəbəqədər uşaq müəssisələrinin əksəriyyəti texniki cəhətdən yararlı obyektlərdir. Lakin onların təmirə ehtiyacı vardır.

Şəhərdə mövcud olan məktəbəqədər uşaq müəssisələri perspektivdə saxlanılaraq əlavə tələb olunan məktəbəqədər uşaq müəssisələri yeni tikililərlə təmin olunacaqdır.

Ümumtəhsil məktəbləri

Hal-hazırda şəhərdə 6 ümumtəhsil məktəbi və 1 lisey fəaliyyət göstərir. Onların ümumi tutumu 3474 şagird yerlik olub, normativə görə tələbatı tam ödəyir. Bu məktəblərdə 2891 şagird təhsil alır.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən ümumtəhsil məktəblərinin xarakteristikası aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Ümumtəhsil məktəbləri:

Cədvəl 10.3.2

Nö	A D I	Ünvanı	İstismar a verildi yi il	Ərazis i ha	Layihə tipli və ya uyğunlaşdı rılmış	Layihə tutumu yerlik	Şagirdləri n sayı nəfər	İşçilərin ümumi sayı	Müəlliml ə rin sayı	Binanın texniki vəziyyəti (kafi, qeyri- kafi, yaxşı)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	1 saylı tam orta məktəb	Hummel küç.1	2007	3.4	Layihə tipli	800	631	150	115	Yaxşı
2	2 saylı tam orta məktəb	Bayramov küç.44	1962	4.0	-	350	108	42	25	-
3	3 saylı tam orta məktəb	M.Ə. Rəsulzadə küç.37	1948	3.8	Uyğunlaşdırılmış	750	639	146	115	Kafi
4	4 saylı tam orta məktəb	A.Hacıyev küç.38	1842	2.2	-	370	367	76	53	Yaxşı
5	5 saylı tam orta məktəb	S.Vurğun küç.45	2006	3.6	Layihə tipli	480	598	113	84	Yaxşı
6	6 saylı tam orta məktəb	Nəsibov məhəlləsi	2008	1.0	-	504	385	62	38	-

7	TTT Lisey	A.Hacıyev küç.40	1857	1.0	Uyğunlaşdırma iş	220	163	45	34	Kafi
	Cəmi:					3474	2891			

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon təhsil şöbəsinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi şəhərdə məktəbyaşlı şagirdlər şagird yerləri ilə tam təmin olunmuşdur.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən 6 ümumtəhsil və 1 liseydən 4-ü birtipli layihə əsasında inşa olunmuşdur. Qeyd olunan məktəblərin sahəsi və idman meydançaları vardır. Mövcud məktəblər texniki cəhətdən yararlı obyektlərdir. Lakin onların təmirə ehtiyacı vardır.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən ümumtəhsil məktəbləri hesabat dövrünə qədər saxlanılacaq, əlavə normalara uyğun tələb olunan ümumtəhsil məktəbləri isə yeni tikililərlə təmin olunacaqlar.

Şəhərdə məktəbdənkənar müəssisələrdən S.Vurğun küçəsi 47 ünvanında yerləşən Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzi, A.Ələsgər küçəsi 19 ünvanında yerləşən Uşaq Gənclər İdman məktəbi, S.Vurğun küçəsi 47 ünvanında yerləşən Texniki Yaradıcılıq Mərkəzi və Hummel küçəsində yerləşən Ekoloji Tərbiyə və Təcrübəçilik Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Bu mərkəz və məktəblərdə ümumilikdə 1060 şagird məşğul olur.

Stasionar səhiyyə xidmətləri

Şəhərdə bir neçə təyinatlı səhiyyə obyektləri fəaliyyət göstərir. Bu obyektlərə xəstəxana, poliklinika və digər obyektləri göstərmək olar.

Şəhərdə Mir Cəlal Paşayev küçəsi 1 ünvanında yerləşən, fərdi layihə əsasında tikilmiş, 2009-cu ildə istifadəyə verilmiş və tutumu 151 çarpayılıq olan Mərkəzi Rayon xəstəxanası fəaliyyət göstərir. Xəstəxana ərazisi 3 ha-dır. Bu xəstəxana 6 stasionar şöbələrdən ibarətdir. Bu şöbələr aşağıdakılardır:

1. Terapiya şöbəsi - 40 çarpayılıq

2. Cərrahiyyə	-	35 çarpayılıq
3. Ginekologiya	-	30 çarpayılıq
4. Reanimasiya	-	6 çarpayılıq
5. Yoluxucu xəstəliklər	-	10 çarpayılıq
6. Pediatriya	-	30 çarpayılıq

Şəhərdə Mərkəzi Rayon xəstəxanasının nəzdində yerləşən və gücü 1 gündə 311 xəstə qəbul edən şəhər poliklinikası fəaliyyət göstərir. Bu poliklinika normativə görə tələbatın 65.8%-ni təşkil edir.

Mərkəzi Rayon Xəstəxanasının nəzdində təcili tibbi yardım stansiyası fəaliyyət göstərir. Təcili Tibbi Yardım Stansiyasında 5 ədəd təcili tibbi yardım maşını işlək vəziyyətindədir.

Rayon ərazisində sanitar-gigiyenik və epidemioloji şəraitə şəhərdə H.Əliyev prospekti 32 ünvanında yerləşən Gigiyena və Epidemiologiya mərkəzi nəzarət edir. Bu mərkəz 2 şöbədən ibarətdir. Bu sanitar-gigiyena və epidemiologiya şöbələridir. Sanitar-gigiyena şöbəsinin nəzdində sanitar-gigiyena laboratoriyası və epidemiologiya şöbəsinin nəzdində isə bakterioloji və parazitoloji laboratoriyalar fəaliyyət göstərir. Mərkəzdə 33 nəfər həkim və tibb işçisi çalışır.

Göygöl rayonunun əhalisi digər profilli stasionar tibbi xidmət almaq üçün Gəncə və Bakı şəhərlərində yerləşən tibb ocaqlarına müraciət edirlər.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən mövcud səhiyyə obyektləri hesabat dövrünün sonuna qədər saxlanılacaq, əlavə olaraq həmin tibb ocaqlarının nəzdində yeni şöbələrin yaradılması, həmçinin müasir tələblərə cavab verən yeni səhiyyə ocaqlarının tikintisi nəzərdə tutulmuşdur.

Eyni zamanda şəhərdə fəaliyyət göstərən səhiyyə ocaqlarında tibb avadanlıqlarının yeniləşdirilməsi və müasir tələblərə cavab verən tibb avadanlıqları ilə əvəzlənməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Şəhərdə 5 aptek fəaliyyət göstərir. Bu apteklərdən biri dövlət, 4-ü isə özəl apteklərdir. Bu apteklər şəhər əhalisinin tələbatını tam ödəyir.

Mədəniyyət müəssisələri

Şəhərdə fəaliyyət göstərən mədəniyyət müəssisələrinə mədəniyyət evi, klub, kitabxana, muzey və digər obyektlər aiddir.

Şəhərdə ümumi tutumu 615 yerlik olan 1 mədəniyyət evi və 2 klub fəaliyyət göstərir. Bu obyektlərin ümumi tutumu normativə görə tələbatın 42.2%-ni təşkil edir.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən mədəniyyətevi və klubların xarakteristikası aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Mədəniyyət evi və klublar

Cədvəl 10.3.3

№	A D I	Ünvanı	İstismara verildiyi il	Ərazisi, ha	Layihə tipli və ya uyğunlaşdırılmış	Tutumu yerlik	İşçilərin ümumi sayı	Binanın texniki vəziyyəti (kafi, qeyri-kafi, yaxşı)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Rayon Mədəniyyət evi	Hummel küç.5	XIX əsr	0.2	Uyğunlaşdırılmışdır	395	12	Yaxşı
2	2 saylı şəhər klubu	Sabir küçəsi.1	1970	0.003	Uyğunlaşdırılmış	110	4	Qeyri-kafi
3	3 saylı şəhər klubu	Xanlar qəsəbəsi	1970	0.003	-	110	4	-
	Cəmi:					615		

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon mədəniyyət və turizm şöbəsinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi şəhərdə fəaliyyət göstərən mədəniyyət evi və klublar uyğunlaşdırılmış binalarda yerləşmişdir. Hər 2 klubun təmirə ehtiyacı vardır.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən mədəniyyət evi və klublar hesabat dövrünün sonuna qədər saxlanılacaq, əlavə tələb olunan mədəniyyət evləri yeni tikililərlə təmin olunacaqdır.

Şəhərdə 3 kitabxana fəaliyyət göstərir. Bu kitabxanaların ümumi kitab fondu 73556 cild təşkil edir ki, bu da normativə görə tələbatı tam ödəyir.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən kitabxanaların xarakteristikası aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Kitabxanalar

Cədvəl 10.3.4

№	A D I	Ünvanı	İstismara verildiyi il	Ərazisi, ha	Layihə tipli və ya uyğunlaşdı rılmış	Tutumu cild	İşçilərin ümumi sayı	Binanın texniki vəziyyəti (<i>kafi, qeyri-kafi, yaxşı</i>)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Mərkəzi kitabxana	H.Əliyev pr.64	XIX	0.03	Uyğunlaşdırılmış	35826	7	Yaxşı
2	1 saylı kitabxana	Sabir küçəsi 1	1970	0.03	-	10852	4	Qeyri-kafi
3	Uşaq kitabxanası	Hummel küç.5	XIX	0.02	-	26878	4	Kafi
	Cəmi:					73556		

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon mədəniyyət və turizm şöbəsinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən görüldüyü kimi şəhərdə mövcud olan kitabxanaların hamısı uyğunlaşdırılmış binalarda yerləşir.

Yuxarıda göstərilən kitabxanalar hesabat dövrünün sonuna qədər öz fəaliyyətlərini davam etdirəcək və əlavə olaraq normativə görə tələb olunan kitabxanalar isə yeni tikililərlə təmin olunacaqdır.

Şəhərdə 2 muzey fəaliyyət göstərir. Bunlar Hummel küçəsi 4 ünvanında, H.Əliyev adına parkda yerləşən və 2013-cü ildə yaradılmış H.Əliyev mərkəzi və S.Hacıyev küçəsi 39 ünvanında yerləşən Göygöl Rayon Tarix Diyarşünaslıq muzeyidir.

Şəhərdə H.Əliyev prospekti 50 ünvanında yerləşən və yeni təmirdən çıxmış Aşıq Şəmşir adına musiqi məktəbi fəaliyyət göstərir.

Yuxarıda adları sadalanan muzey və musiqi məktəbi hesabat dövrünün sonuna qədər öz fəaliyyətlərini davam etdirəcəklər.

Eyni zamanda Baş plana əsasən 2015-2020-ci illərdə şəhərdə Mədəniyyət Mərkəzinin və yeni Tarix Diyarşünaslıq muzeyinin tikintisi nəzərdə tutulmuşdur.

Şəhərdə 3 mədəniyyət və istirahət parkı və bir neçə kiçik park və xiyabanlar mövcuddur. Bu park və xiyabanların ümumi sahəsi 13.5 ha təşkil edir.

Şəhərin şimal-qərbində Gəncəçayın sahilində H.Əliyev parkı yerləşir. Belə ki, həm ərazisinin böyüklüyünə görə, həm də abadlığına görə bu park şəhərdə mövcud olan digər park və xiyabanlardan üstündür. Parkın ərazisi 4.5 ha təşkil edir. Şəhər əhalisinin istirahəti üçün parkda hər cür şərait vardır. Parkda H.Əliyev mərkəzi yerləşir.

Şəhərin digər parkları isə A.Kazımov küçəsində Rayon İcra Hakimiyyətinin ətrafındakı park və Nəsimi küçəsində Dövlət Bayrağı Kompleksinin ətrafındakı parklardır. Bu parkların ərazisi müvafiq olaraq 1.5 ha və 4.0 ha təşkil edir.

Bu parklardan əlavə şəhərin H.Əliyev prospekti 53 ünvanında ərazisi 0.7 ha olan H.Əliyev xiyabanı, A.Kazımov küçəsində ərazisi 1.4 ha olan Böyük Vətən müharibəsində həlak olanların xatirə xiyabanı, A.Kazımov küçəsində ərazisi 0.3ha olan Aşıq Şəmşid xiyabanı, Hummel küçəsi 52 ünvanında ərazisi 0.2 ha olan Milli Qəhrəmanlar xiyabanı və digər kiçik bağ və xiyabanlar mövcuddur.

Ticarət və ictimai iaşə obyektləri.

Şəhərdə 5160 m² ticarət sahəsi olan çoxlu sayda ticarət obyektləri fəaliyyət göstərir. Bu ticarət obyektləri müxtəlif növlü mağazalardan ibarətdir.

Şəhərdə mövcud olan ictimai iaşə obyektlərinin ümumi tutumu isə 750 yerlikdir. Bu obyektlər əsasən kafe, çayxana və restoranlardan ibarətdir.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən ticarət və ictimai iaşə obyektlərinin gücü şəhər əhalisinin və şəhərə gələn turistlərin bu obyektlərə olan tələbatını tam ödəyir.

Baş planda hesabat dövrünün sonuna qədər əksər ticarət və ictimai iaşə obyektləri öz fəaliyyətlərini davam etdirəcəklər. Əhalinin bu obyektlərə olan tələbatı gələcəkdə ödənilməsi üçün bu cür obyektlərin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur.

Şəhərdə gənclərin toy şənliklərinin keçirilməsi üçün tikilmiş şadlıq evləri fəaliyyət göstərir. Bu şadlıq evlərinin xarakteristikası aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Şadlıq evləri.

Cədvəl 8.4.5

s/n	Adı	Ünvanı	Tutumu yer
1	2	3	4
1	Sultan Plase	S.Vurğun küç.	750
2	Röyal	İ.Verdiyev küç.	450
3	Ayşə	A.Kazımov küç.	500
4	Muraz	A.Kazımov küç.	450
5	Xəmsə	Sabir küç.	400
6	Göygöl	A.Kazımov küç.	300+370
7	Fərid	Hacıkənd yolu	350
Cəmi:			3570

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən görüldüyü kimi şəhərdə fəaliyyət göstərən şadlıq evlərinin əksəriyyəti şəhərin mərkəzi hissəsində yerləşir.

Şadlıq evlərinin hamısı fərdi layihələr əsasında inşa edilmişdirlər və onların ümumi tutumu 3570 yerlikdir.

Baş planın hesabat dövrünün sonuna qədər şəhərdə fəaliyyət göstərən şadlıq evləri saxlanılacaq və yeni fərdi layihələr əsasında yeni şadlıq evləri inşa ediləcəkdir.

Kommunal müəssisələri.

Şəhərdə kommunal müəssisələrinə mehmanxana, qonaq evi, hamam, camaşırxana və kimyəvi təmizləmə məntəqəsi və digər obyektlər aiddir.

Şəhərdə 1 mehmanxana, 1 qonaq evi, 1 hamam və 1 camaşırxana mövcuddur.

Şəhərdə mövcud olan kommunal müəssisələrinin xarakteristikası aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Kommunal müəssisələri

Cədvəl 10.3.6

№	A D I	Ünvanı	İstismara verildiyi il	Ərazisi, ha	Tutumu yer	Gücü, növbədə kq paltar	İşçilərin ümumi sayı	Binanın texniki vəziyyəti (<i>kafi, qeyri-kafi, yaxşı</i>)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	«Koroğlu» mehmanxanası	H.Əliyev pr.40	1950	-	20	İşləmir		Qeyri-kafi
2	Qonaq evi	N.Tusi küç.	1963	-	8	-	3	Yaxşı
3	Hamam	N.Tusi küç.	1980	-	İşləmir			Qeyri-kafi
4	Camaşırxana	Hummel küç.	1984	-	İşləmir			Qeyri-kafi

Mənbə: Cədvəl Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi şəhərdə mövcud olan 4 kommunal müəssisəsindən yalnız qonaq evi fəaliyyət göstərir. Onun tutumu 8 yerlik olub, normativə görə tələbatı 6.6 %-ni təşkil edir.

Şəhərdə mehmanxana, hamam, camaşırxana fəaliyyət göstərmir və kimyəvi təmizləmə məntəqəsi yoxdur.

Bütün bunları nəzərə alaraq hesabat dövrünün sonuna şəhərdə kommunal müəssisələri şəbəkəsinin yaradılması və onların normativə uyğun vəziyyətə çatdırılması nəzərdə tutulmuşdur.

Şəhərdə kommunal xidmətlərinin gələcək inkişafı şəhərə yaxın olan kəndlərin əhalisinin və şəhərə gələn turistlərin kommunal xidmətləri də nəzərə alınmalıdır.

Məişət xidməti obyektləri.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən məişət xidməti obyektləri 166 işçi yeri olan kiçik obyektlərdən ibarətdir. Bu obyektlərin xidmət növlərinə görə bölgüsü rəngarəngdir. Həmin obyektlərin xeyli hissəsi uyğunlaşdırılmış tikililərdə yerləşmişdir.

Şəhərdə məişət xidməti obyektlərinin gücü şəhər əhalisinin məişət xidmətinə olan tələbatını tam ödəyir.

Baş planın hesabat dövrünün sonuna şəhərdə əhalinin məişət xidmətinə olan tələbatının tam ödənilməsi üçün məişət xidməti sahələrinin çeşidinin artırılması və işinin genişləndirilməsi, həmçinin onların iri və layihəyə uyğun obyektlərlə əvəz olunması nəzərdə tutulmuşdur.

İdman qurğuları.

Şəhərdə bir neçə idman qurğuları fəaliyyət göstərir. Bu qurğulardan ən əsası Göygöl Olimpiya Kompleksidir.

Bu kompleks şəhərin cənub-şərqində, Xanlar qəsəbəsində yerləşir və 6 ha ərazini əhatə edir. Kompleksdə 1300 tamaşaçı tutumu olan 110x73m ölçülü stadion , 120 tamaşaçı tutumu olan 25x10 m ölçülü üzgüçülük hovuzu , 780 tamaşaçı tutumu olan 40x20 m ölçülü universal zal, 24x24 m ölçülü cüdo-güləş zalı, süni örtüklü futbol meydançası, voleybol meydançası, şahmat otağı, trenajor zalı, 5 ədəd 2 mərtəbəli 8 yerlik kottedjlərdən ibarətdir.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən digər bir əhəmiyyətli idman qurğusu Mərkəzi Şəhər stadionudur. Bu stadion A.Ələsgər küçəsi 19 ünvanında yerləşir. Stadion 1935-ci ildə istifadəyə verilmişdir. Ərazisi 5.3 ha olub tamaşaçı tutumu 600 yerlikdir.

Şəhərin digər bir idman qurğusu isə S.Hacıyev küçəsi 42 ünvanında yerləşən Aşihara Karate Klubudur. Bu klub 2002-ci ildə yaradılmışdır. Klubda 200 nəfər yeniyetmə və gənc karate idman növü ilə məşğul olurlar.

Baş planın hesabat dövrünün sonuna Mərkəzi şəhər stadionunun əsaslı təmiri və yenidən qurulması , gənclər üçün düşərgənin, həmçinin yeni idman qurğularının tikintisi nəzərdə tutulmuşdur.

Yanğın nəzarəti xidməti

Şəhərdə və ətraf kəndlərdə yanğın və digər fəvqəladə halların qarşısının alınmasında şəhərin H.Əliyev prospekti 1 ünvanında yerləşən Fəvqəladə Hallar Nazirliyinin Göygöl Rayon Yanğından Mühafizə idarəsi fəaliyyət göstərir. İdarənin nəzdində 5 ədəd yanğınsöndürən maşın işlək vəziyyətdədir.

Maliyyə təşkilatları.

Şəhərin maliyyə təşkilatlarına banklar, qeyri bank kredit təşkilatları və digər təşkilatlar aiddir.

Rayon iqtisadiyyatının dinamik inkişaf etməsində, yeni infrastrukturun yaradılmasında, əhəlinin sahibkarlıqla məşğul olmasında və digər bu kimi zəruri məqsədlərə çatmaq üçün kredit xidmətlərinin göstərilməsi çox vacibdir. Bu məqsədlə şəhərdə 2 bank filialı ,2 qeyri bank kredit təşkilatı və sığorta şirkəti fəaliyyət göstərir.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən maliyyə təşkilatlarının xarakteristikası aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Maliyyə təşkilatları

Cədvəl 10.3.7

№	A D I	Ünvanı	Fəaliyyətə başladığı il	Bankomatların sayı (ədəd)	Müştərilən sayı	Kredit alanların sayı	işçilərin sayı (nəfər)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Kapital Bank A.S.C. Göygöl rayon filialı	H.Əliyev pr.45	1972	2	7500	340	9
2	Beynəlxalq Bank A.S.C. Göygölrayon filialı	H.Əliyev pr. 54	2007	3	9513	560	6
3	«Finka» qeyri-bank kredit təşkilatının filialı	H.Əliyev pr.51	2010	-	1809	1660	12
4	«Azərkredit»MMC Göygöl filialı	H.Əliyev pr.26	2009	-	2027	1949	12
5	Dövlət Sığorta şirkəti Göygöl filialı	A.Kazımov küç.1	1948	-	1232	-	5
	Cəmi:			5	22081	4509	44

Mənbə: Cədvəl şəhərdə fəaliyyət göstərən bank filiallarının , qeyri bank kredit təşkilatlarının və sığorta şirkətinin məlumatlarına əsasən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi şəhərdə fəaliyyət göstərən maliyyə təşkilatları 4509 nəfərə kredit xidməti göstərmişdir. Dövlət sığorta şirkətinin Göygöl filialı 1218 fiziki şəxslə və 14 hüquqi şəxslə, cəmi 1232 sığorta müqavilələri bağlamışdır. Şəhərin maliyyə təşkilatlarında 44 nəfər işçi çalışır.

Şəhərdə bank sisteminin inkişafı bank xidmətlərinin genişləndirilməsi və əhaliyə onlardan istifadə şərtlərinin yüngülləşdirilməsi ilə bağlıdır.

Göygöl şəhərində əhalinin sosial və mədəni-məişət xidməti obyektləri ilə təminatının göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Sosial və mədəni-məişət xidməti müəssisələri və idarələri ilə təminat.

Cədvəl 8.4.8

№	Xidmət obyektləri	1000 nəfərə görə normativ	01.01.2013-cü ilə olan mövcud obyektlər		
			Obyektləri n hazırda tutumu və yaxud gücü	Mövcud əhalinin təminat dərəcəsi	
				1000 nəfərə görə	Normativ ə görə %-lə
1	2	3	4	5	6
1	Məktəbəqədər uşaq müəssisələri	180 yer	340	18.7	10.4
2	Ümumtəhsil məktəbləri	I-VIII-100% IX-XI-75%	3474	-	101.3
3	Bütün növ stasionarlar	Səhiyyə orqanları tərəfindən	151	-	100.0
4	Poliklinikalar		311	-	100.0

		müəyyənləşdirili			
5	Təcili tibbi yardım stansiyası	r	5	-	100.0
6	Apteklər		5	-	100.0
7	Klublar və mədəniyyət evləri	80 yer	615	33.8	42.2
1	2	3	4	5	6
8	Kitabxanalar	4 min cild	73556	4046	101.1
9	Ticarət müəssisələri	280m ² sahə	5160	283.8	101.3
10	İctimai iaşə müəssisələri	40 otur yer	750	41.3	103.3
11	Məişət xidməti müəssisələri	9 işçi yeri	166	9.1	101.1
12	Camaşirxanalar	1 növbədə 120 kq	-	-	-
13	Kimyəvi təmizləmə məntəqəsi	1 növbədə 11,4 kq	-	-	-
14	Yanğın söndürmə deposu	4 min nəfərə 1 maşın	5	0.9	90.0
15	Mehmanxanalar	Layihə tapqşırığına əsasən	8	-	6.0
16	Hamamlar	5 yer	-	-	-

Sosial və mədəni-məişət xidməti sisteminin təminatı barədəki cədvəldən görüldüyü kimi Göygöl şəhərində əhalinin sosial və mədəni-məişət xidməti müəssisələri və idarələri ilə təminatı əksər sahələr üzrə qənaətbəxş olunursa da, bir sıra hallarda isə normativ səviyyəsindən aşağıdır.

Layihə üzrə təklif olunan sosial və mədəni-məişət xidməti sistemi müəssisələri istifadə olunmasından asılı olaraq gündəlik, dövrü və epizodik xidmət müəssisələrinə bölünürlər.

Sosial və mədəni-məişət xidməti müəssisələrinin tutumu hesablanarkən təkcə Göygöl şəhərinin əhalisi deyil, eyni zamanda Göygöl rayonunun əhalisi də nəzərə alınmalıdır.

Baş plana əsasən Göygöl şəhərində perspektivdə nəzərdə tutulan sosial və mədəni-məişət xidməti müəssisə və idarələrinin həcmələri müəyyənləşdirilmiş və hesabatların nəticələri aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Sosial və mədəni-məişət xidməti müəssisələri ilə təminatın inkişafı.

Cədvəl 8.4.9

№	Mədəni-məişət obyektlərin adları	1000 nəfərə düşən normativ	Normaya görə tələb olunur		2013-cü ildə mövcud olan	Layihə ilə yerləşdirilən	
			2020 - cü il (20000 nəfər)	2033 - cü il (25000 nəfər)		Hesabat müddəti ndə	O cümlədən birinci növbədə
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Məktəbəqədər uşaq müəssisələri	180 yer	3600	4500	340	4160	3260
2	Ümumtəhsil məktəbləri	I-VIII-100% IX-XI-75%	4130	5212	3474	1738	656
3	Bütün növ stasionarlar	Səhiyyə orqanları tərəfindən	151	151	151	-	-
4	Poliklinikalar	müəyyənləşdirilir	311	311	311	-	-

5	Təcili tibbi yardım stansiyası		5	5	5	-	-
6	Apteklər		5	5	5	-	-
7	Klublar və mədəniyyət evləri	80 yer	1600	2000	615	1385	985
8	Kitabxanalar	4 min cild	80000	100000	73556	26444	6444
9	Ticarət müəssisələri	280m ² sahə	5600	7000	5160	1840	440
10	İctimai iaşə müəssisələri	40 otur yer	800	1000	750	250	50
11	Məişət xidməti müəssisələri	9 işçi yeri	180	225	166	59	14
12	Camaşırxanalar	1 növbədə 120 kq	2400	3000	-	3000	2400
13	Kimyəvi təmizləmə məntəqəsi	1 növbədə 11,4 kq	228	285	-	285	228
14	Yanğın söndürmə deposu	4 min nəfərə 1 maşın	5	6	5	1	-
1	2	3	4	5	6	7	8
15	Mehmanxanalar	Layihə tapşırığına əsasən	70	120	8	112	62
16	Hamamlar	5 yer	100	125	-	125	100

8.5 Yaşıllaşdırma

Göygöl şəhərinin təbii iqlim şəraiti yaşıllaşdırma üçün əlverişli hesab olunur və çoxlu növ bitki örtüyünün inkişafı üçün əlverişli şərait yaradır.

Hal-hazırda şəhər yaşıllıqlarla çox zəngindir. Buna həm ictimai istifadəli yaşıllıqlar, həm də fərdi evlərin həyətyanı sahələrində mövcud olan yaşıllıqlar aiddir.

Şəhər ərazisinin abadlaşdırılmasında yaşıllaşdırma mühüm yerlərdən birini tutur. Ona görə də tərtib edilən Baş planda şəhər ərazisinin xeyli hissəsi yaşıllıq və dekorativ park bitkiləri üçün ayrılmışdır.

Yaşıllaşdırma öz funksional təyinatına görə 4 sahəyə ayrılır.

1. Ümumi istifadədə olan əhalinin istirahəti və ətraf mühitin mühafizəsi üçün nəzərdə tutulan yaşıllıqlar (park, bağça, xiyaban).

2. Müəssisə, təşkilat və fərdi evlərin həyətlərində olan məhdud istifadəli yaşıllıqlar.

3. Mühafizə məqsədi üçün salınmış yaşıllıq zolaqları.

4. Xüsusi təyinatlı yaşıllıqlar (milli park, nəbatət bağı və s).

Göygöl şəhərində ümumi istifadədə olan yaşıllıqlara şəhərdə mövcud olan parklar, bağçalar və xiyabanlar aiddir. Belə ki, hal-hazırda şəhərdə 3 mədəniyyət və istirahət parkı mövcuddur. Bu parklar aşağıdakılardır.

1. Şəhərin şimal-qərbində, Gəncəçayın sağ sahilində yerləşən və ərazisi 4.5 ha olan Heydər Əliyev adına park

2. A.Kazımov küçəsində Rayon İcra Hakimiyyətinin ətrafında yerləşən və ərazisi 1.5 ha olan park

3. Nəsimi küçəsində Dövlət Bayrağı Kompleksinin ətrafında yerləşən və ərazisi 4.0 ha olan park.

Bu parkların ümumi sahəsi 10 ha-dır.

Bu parklardan əlavə şəhərdə bağça və xiyabanlar da mövcuddur.

Şəhərdə məhdud istifadəli yaşıllıqlara şəhərdə fəaliyyət göstərən uşaq bağçalarının, ümumtəhsil məktəblərinin, səhiyyə obyektlərinin, idman qurğularının, sənaye

müəssisələrinin və təşkilatların həyətlərində, həmçinin fərdi yaşayış evlərinin həyətyanı sahələrində mövcud olan yaşıllıqları aid etmək olar.

Mühafizə məqsədi üçün salınmış yaşıllıqlara ilə yol kənarlarında əkilmiş yaşıllıqlar və sənaye zonaları ilə yaşayış zonaları arasında mövcud olan sanitariya yaşıllıqlar aiddir.

Göygöl şəhərində yaşıllaşmanın funksional zonalar üzrə dərəcəsi yaşayış zonasında 50-55 % və sənaye zonasında isə 20 % təşkil edir.

Baş planda ərazilərin ümumi balansında yaşıllaşdırma yaşayış zonasında 60-65%, yol kənarlarında 20-25% və müəssisələrin ərazilərində isə 10-15%-ə qədər təşkil etməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Yol kənarlarının yaşıllaşdırılması ekoloji şəraitin yaxşılaşdırılmasında mühüm rol oynayır. Belə ki, yaşıllaşdırma şəhərdə avtomobillərin hərəkəti zamanı zəhərli qazların, səs-küyün və tozun təsirlərinin azaldılmasına və qarşısının alınmasına çox güclü təsir göstərir.

Baş planda sənaye zonası ilə yaşayış zonası arasındakı sanitariya yaşıllıq zolağının eni 40-50 m nəzərdə tutulmuşdur.

Eyni zamanda Baş plana görə şəhərdə ictimai yaşıllıqların salınması üçün istifadə olunan bitkilər sanitariya-gigiyenik, arxitektura dekorativ və səs-küydən mühafizə funksiyasını daşımalıdır.

Göygöl şəhəri yaşıllaşdırılarkən əsas fikir yerli şəraitə uyğun yaşıllıqlara üstünlük verilməlidir. Bununla yanaşı şəhərin görkəmini yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə bir sıra dekorativ yaşıllıq növlərindən də istifadə edilməsi məqsədəuyğundur.

İctimai istifadəli yaşıllıqlarda bütün bioloji qruplar arasında həmişəyaşıl enliyarpaqlı və iynəyarpaqlı ağac növləri bütün yaşıllığın 50-55%-ni təşkil etməlidir. Bu da ilboyu ərazinin gözəlliyini təmin edir və obyektlərin bədii dekorativliyinə təsir göstərir.

Yaşıl bitkilər sistemi şəhərdə spesifik mikroiqlim yaratmaqla yanaşı, ətraf mühitin sağlamlaşmasının təmin edilməsində mühüm rol oynayır.

Şəhərdə yerli şəraiti nəzərə almaqla, aqrotexniki qaydalardan istifadə etməklə, torpağı əvvəlcədən hazırlamaqla dəmyə üsulu ilə yaşıllığı yetişdirmək mümkündür.

Şəhərin yaşıllaşdırılması üçün təklif edilən ağac və kolların növləri:

Ağaclar

1. Şərq palıdı
2. Eldar şamı
3. Şərq çinarı
4. Cökə
5. Küknar
6. Qarağac
7. Kremel şamı
8. Palma
9. Söyüd
10. Qovaq
11. Göyrüş
12. Sidr ağacı

Kollar

1. Çox çiçəkli qızılgül
2. Şəmşid
3. Tuya
4. Liqustr
5. Evimus
6. Dağdağan
7. Nərgiz gülü
8. Yasəmən

Şəhərin yaşıllaşdırılmasında son nəticə olaraq yerli ağac və kol növlərindən geniş istifadə etmək məqsədəuyğundur.

10.5. Əhalinin kütləvi istirahətinin təşkili

Şəhər əhalisinin istirahət zonalarından istifadə olunma xüsusiyyətlərinə görə istirahət zonalarını 2 qrupa ayırmaq olar.

1. Qısamüddətli istirahət zonaları
2. Uzunmüddətli istirahət zonaları

Qısamüddətli istirahət zonası şəhər daxilində və ya şəhərə yaxın olan ərazilərdə yerləşdirilir və əhalinin bir günlük istirahəti üçün yararlı hesab olunur.

Uzunmüddətli istirahət zonaları isə əhalinin istirahəti üçün əlverişli iqlim şəraiti olan təbiətin füsunkar yerlərində yaradılır.

Şəhər əhalisinin qısamüddətli istirahətinin təşkili üçün şəhərdə yerləşən və fəaliyyət göstərən mədəniyyət və istirahət parkları, idman qurğuları və mədəni- maarif obyektləri nəzərdə tutulur.

Şəhər əhalisinin uzunmüddətli istirahətinin təşkili üçün isə şəhərə yaxın olan istirahət zonaları, Hacıkənd və Göygöl nəzərdə tutulmuşdur. Burada turizm bazası, pansionatlar, istirahət mərkəzləri, ticarət və ictimai iaşə obyektləri fəaliyyət göstərir və əhalinin istirahəti üçün hər cür şərait yaradılmışdır.

Bu istirahət zonaları Göygöl şəhəri ilə yerli əhəmiyyətli avtomobil yolları ilə əlaqəlidir.

Fəsil 11. Ərazinin zonalaşdırılması.

Ərazilərin zonalaşdırılmasının məqsədi, şəhərin və digər yaşayış məntəqələrinin əvvəlcədən planlaşdırılmış şəkildə torpaqlardan tikinti və digər məqsədlər üçün istifadə

edilməsi şəraitini tənzimləmək , şəhərsalma prinsiplərinin saxlanılmasını, nizamlı inkişafının formalaşdırılmasını, şəhərsalma fəaliyyətinin həyata keçirilməsində ayrı-ayrı ərazilərin layihələr üzrə öz təyinatını sona qədər aparılması və ya planlaşdırılmış ərazilərə və onlardan istifadə məhdudiyyətləri ilə bağlı qaydaların müəyyənləşdirilməsini göstərməkdir.

Əvvəllər şəhərsalma layihələndirmə prinsiplərində ərazinin zonalaşdırılma deyil, ərazilərin funksional zonalaşdırılma sxemləri tərtib edilmişdir.

Baş plan layihələndirmə paketinin ayrılmaz hissəsi olan bu sxem lakonik olaraq, ümumiləşdirilmiş halda şəhər üçün yalnız -məskunlaşma, istehsal və landşaft –rekreasiya zonalarını göstərməklə məhdudlaşdırılmışdır. Zaman və sosial-iqtisadi inkişaf göstərir ki, ərazinin funksional zonalaşdırılmasında müasir dövrün tələbinə uyğun olaraq ərazilərin zonalaşdırılmasında daha geniş və müxtəlif funksiya daşıyan zonaların növləri təyin edilməlidir. Baş plan layihələndirilməsində ərazilərin zonalaşdırılmasının növlərinin bir şəhər və ya yaşayış məntəqəsi çərçivəsində göstərilməsi – bu ərazilərdə tikinti ilə bağlı tələblər, ərazi planlaşdırılması sənədləri ilə sərhədlər, torpaqdan istifadəsinin növü və şərtləri, tikintinin miqyası, eləcə də torpaqdan istifadə ilə bağlı məhdudiyyətlərin müəyyən edilməsi vacib şərtlərdən biridir.

Göygöl şəhərinin Baş plan layihəsində 21 fevral 2014-cü il «Ərazilərin zonalaşdırılması, tikintinin növü və miqyası ilə bağlı müfəssəl qaydlar»ın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 51 №-li qərarının müddəalarına əsaslanaraq «Ərazinin zonalaşdırma sxemi» tərtib edilmişdir. Beləliklə Göygöl şəhərinin yeni sərhədləri funksional istifadəsinə görə məskunlaşma, istehsalat və landşaft-rekreasiya ərazilərinə və qeyd olunan qərara uyğun olaraq aşağıdakı zonalara bölünmüşdür.

1. Yaşayış zonaları - 668.8 ha;

2. İctimai işgüzar zona	-	75.6 ha;
3. Rekreasiya zonası	-	53.2 ha;
4. İstehsalat (sənaye, kommunal-anbar) zonaları	-	143.4 ha;
5. Layihələndirilən kommunal zona	-	42.3 ha;
6. Nəqliyyat infrastrukturu zonası	-	43.4 ha;
7. Hərbi və digər rejimli zonada	-	19.9 ha;
8. Mühəndis infrastrukturu zonası	-	7.2 ha;
9. Çay yatağı hövzəsi	-	138.5 ha;
10. Xüsusi təyinatlı zona	-	29.15 ha;

Cəmi: şəhərin ərazisi - ***1258.2 ha***

Fəsil 12. Tarixi və mədəniyyət abidələrinin mühafizəsi

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2 avqust 2011-ci il tarixli 132 nömrəli Qərarı ilə Azərbaycan Respublikası ərazisində dövlət mühafizəsinə götürülmüş daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin əhəmiyyət dərəcələrinə görə bölgüsü təsdiq edilmişdir.

Bölgüyə əsasən abidələr dünya , ölkə və yerli əhəmiyyət dərəcələrinə görə bölünürlər.

Göygöl rayonu füsunkar təbiəti ilə yanaşı, tarix və mədəniyyət abidələri ilə də zəngindir. Rayon ərazisində XII,XIV,XVI və XIX əsrlərə aid 31 yerli əhəmiyyətli tarixi və müəmarlıq mədəniyyət abidələri mövcuddur. Bunlardan 8- kurqan, nektopol və açıq düşərgə, digərləri isə bina və körpülərdir.

Göygöl şəhəri 1891-ci ildə Almaniyadan Qafqaza köçürülən alman ailələri tərəfindən salınmışdır. Bununla əlaqədar olaraq şəhərdə yerli əhəmiyyətli tarix və mədəniyyət abidələri mövcuddur. Bunlara aşağıdakı abidələr daxildir:

1. Şəhərin Ş.Hacıyev küçəsində yerləşən və XIX əsrdə inşa edilmiş Şampan şərabi sexi

2. Şəhərin Qarabağ küçəsi 9 ünvanında yerləşən və 1854-cü ildə əsrdə inşa edilmiş Lüteran kilsəsi.

3. Şəhərin Ş.Hacıyev küçəsi 17 ünvanında yerləşən və XIX əsrdə inşa edilmiş İnzibati bina.

4. Şəhərin Ş.Hacıyev küçəsi 22 ünvanında yerləşən və XIX əsrdə inşa edilmiş Mətbəə binası.

5. Şəhərin Ş.Hacıyev küçəsində yerləşən və XIX əsrdə inşa edilmiş İnzibati bina.

6. Şəhərin Ş.Hacıyev küçəsi 25 ünvanında yerləşən və XIX əsrdə inşa edilmiş İnzibati bina.

7. Şəhərin Ş.Hacıyev küçəsi 56 ünvanında yerləşən və XIX əsrdə inşa edilmiş İnzibati bina.

8. Şəhərin Ş.Hacıyev küçəsi 34 ünvanında yerləşən və XIX əsrdə inşa edilmiş Musiqi məktəbi binası.

Hal-hazırda musiqi məktəbi kimi fəaliyyət göstərir.

Yuxarıda adları sadalanan tarix və mədəniyyət abidələri təmir edilərək bərpa olunmuşdur.

9. Şəhərin Ş.Hacıyev küçəsi Baş planın hesabat dövrünə qədər saxlanılacaqdır. Lakin bu abidələrdən bəzilərinin təmirə və bərpaya ehtiyacı vardır.

Hal-hazırda təmir edilir.

10. Şəhərin Ş.Hacıyev küçəsi 40 ünvanında yerləşən və XIX əsrdə inşa edilmiş Mehmanxana binası.

Hal-hazırda binanın təmirə ehtiyacı vardır.

11. Göygöl şəhərinin cənubunda yerləşən və 1896-cı ildə inşa edilmiş Üçgöz körpüsü.

Hal-hazırda təmir və bərpaya ehtiyacı vardır.

12. Göyşəhərinin cənubunda yerləşən və XVI əsrdə inşa edilmiş İkiçöz körpüsü.

Hal-hazırda təmir və bərpaya ehtiyacı vardır.

13. Göygöl şəhərinin cənubunda yerləşən və XII əsrdə inşa edilmiş Ağ körpü.

Hal-hazırda təmir və bərpaya ehtiyacı vardır.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən Göygöl şəhərində daha 346 yerli əhəmiyyətli tarix və mədəniyyət abidələri aşkar edilmişdir. Bu abidələr XIX əsrdə, qismən də XX əsrin əvvəllərində almanlar tərəfindən inşa edilən yaşayış evləridir. Bu yaşayış evləri əsasən H.Əliyev prospektində, həmçinin Ş.Hacıyev, A.Hacıyev, M.Z.Rəsulzadə, Hummel və Açıq Ələsgər küçələrində yerləşən yaşayış evləridir.

Yeni aşkar edilmiş tarix və mədəniyyət abidələrinin hamısı təmir və bərpa olunmuşdur.

Şəhərdə və şəhərətrafı ərazilərdə mövcud olan tarix və mədəniyyət abidələri Göygöl Rayon Mədəniyyət və Turizm şöbəsi tərəfindən mühafizə olunur. Yuxarıda göstərilən tarix və mədəniyyət abidələri Baş planın hesabat dövrünə qədər saxlanılacaqdır. Lakin bu abidələrin bəzilərinin təmir və bərpaya ehtiyacı vardır.

Fəsil 13. Xarici və şəhərdaxili nəqliyyat

13.1. Ümumi məlumat

Baş planda təklif edilmiş Göygöl şəhərinin nəqliyyat infrastrukturunun yenilənməsi tədbirləri, ekoloji normalara riayət etməklə, şəhərin bütün ərazisinə qısa müddətə yetişmək, daxili və xarici nəqliyyat əlaqələrinin gələcək inkişafı üçün, yük və sərnişindaşımaların, artırılmasına xidmət edəcəkdir.

Bölmə işlənildikdən Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat Nazirliyi, "Azəryolservis" ASC, Göygöl rayon təşkilatları, ilə məsləhətləşmələr aparılmış, Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin, Göygöl rayon Statistika İdarəsinin məlumatlarına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

Rayon üzrə hər bir kvadrat km əraziyə 0,13 km, hər min nəfər əhaliyə 2,08 km yol düşür.

Göygöl şəhərinin sərhədləri daxilində əsas küçə yol şəbəkəsinin sıxlığı 0,045 km/hadır.

Göygöl rayonunda nəqliyyatın göstəriciləri

Cədvəl 13.1.

	2005	2010	2011	2012	2013
Avtomobil nəqliyyatı ilə yük daşınması, min ton	314	411	441	467	487
Yük dövriyyəsi, mlyn. ton km	40,1	63,5	76,4	82,7	89,1
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması, min nəfər	5911	7891	8570	9247	9950
Sərnişin dövriyyəsi, mlyn. sərnişin km	22,8	28,3	30,4	32,6	34,9
Avtomobillərin sayı-cəmi, ədəd	3531	4620	4800	5178	5744
o cümlədən:					
yük avtomobilləri	696	872	894	939	981

avtobuslar	118	103	100	100	90
sərnişin minik	2647	3541	3767	4107	4638
şəxsi minik	2608	3485	3712	4051	4580
xüsusi təyinatlı avtomobillər	59	103	31	28	30
digər avtomobillər	11	70	8	4	5

Hər 100 ailəyə düşən şəxsi minik avtomobillərinin sayı

Cədvəl 13.2.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ölkə üzrə	24	25	29	32	35	38	40	42	46	50	52
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu											
Ağstafa rayonu	20	20	20	20	20	21	22	22	25	27	30
Daşkəsən rayonu	8	8	10	10	10	12	12	12	14	17	21
Gədəbəy rayonu	13	11	12	13	13	14	15	15	16	19	23
Gəncə şəhəri	29	32	35	40	44	47	47	50	53	57	53
Goranboy rayonu	21	19	19	21	22	24	25	25	27	31	35
Göygöl rayonu	23	22	22	24	25	28	28	29	31	35	39
Qazax rayonu	22	23	24	25	25	27	26	27	30	34	38
Naftalan şəhəri	16	16	18	19	20	22	22	21	22	26	31
Samux rayonu	12	16	17	18	19	20	20	21	22	25	29
Şəmkir rayonu	21	24	25	27	29	31	31	33	35	38	41
Tovuz rayonu	20	21	21	22	24	25	26	27	29	32	37

13.2.Dəmir və hava yol nəqliyyatı

Şəhərin dəmiryolu nəqliyyatı əlaqəsi Bakı-Böyük Kəsik dəmiryolu xəttində yerləşən və şəhərdən 15 km şimalda olan Gəncə dəmiryolu stansiyası vasitəsi ilə həyata keçirilir. Belə ki, rayona daxil olan yüklərin 20%-i və sərnişin daşınmasının 10%-i dəmiryolu nəqliyyatı vasitəsi ilə həyata keçirilir. (Mənbə: Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatı).

Şəhərin hava nəqliyyatı isə 12 km məsafədə yerləşən Gəncə hava limanı vasitəsi ilə həyata keçirilir.

13.3. Avtomobil nəqliyyatı və avtomobil yolları

Hal-hazırda Göygöl şəhərinin avtomobil nəqliyyatı əlaqəsi respublika əhəmiyyətli Bakı-Ələt-Qazax-Gürcüstan Respublikası ilə dövlət sərhədi M-2, Gəncə-Kəlbəcər-Laçın R-19 və yeli əhəmiyyətli avtomobil yolları vasitəsi ilə həyata keçirilir. Belə ki, rayona daxil olan yüklərin 80%-i və sərnişin daşınmasının 90%-i avtomobil nəqliyyatı vasitəsi ilə həyata keçirilir. (Mənbə: Göygöl rayon statistika idarəsinin məlumatı).

Göygöl rayonu ərazisində yerləşən yerli əhəmiyyətli avtomobil yolları Cədvəl 13.3.					
N o	Yolun adı	Yolun indeksi və nömrəsi	Yolun uzunluğu ,km	Dərəcəsi	Örtüyün növü
1	M-2 (342 km)-Çaylı-Dozular	Y-25-02	18	IV	8-qara örtük; 10-çınqıl
2	M-2 (344)-Hacıməlik	Y-25-03	1	IV	çınqıl
3	R-19 (14 km,Qaryağdı)-Köşkü-Murud	Y-25-04	9	IV	çınqıl
4	R-19 (19 km,Hacıkənd)-Tüləlar	Y-25-01	4	IV	çınqıl
5	R-19 (22 km)-Mixaylovka-Göyçəkənd	Y-25-05	4	IV	1-qara örtük; 3-çınqıl
6	R-19 (24 km)-Çaykənd-Quşçu	Y-25-06	18	IV	çınqıl

	Giriş yolu:				
7	Y-25 (13 km, Quşçu)- Qarabulaq		2	IV	çınqıl
8	R-19 (35 km, Toğana)- Əzgilli	Y-25-07	3	IV	çınqıl
9	R-19 (38 km)-Kürdallar	Y-25-08	4	IV	çınqıl
10	Göygöl-Mollacəlilli	Y-25-09	5	IV	çınqıl
11	Göygöl-Topalhəsənli- Zurnabad	Y-25-10	13	IV	3-a/b; 4-qara örtük; 6-çınqıl
	Giriş yolları:				
12	Y-25-10 (5 km, Topalhəsənli)- Kəmərlı		7	IV	qara örtük
13	Y-25-10 (5 km, Topalhəsənli)- Zurges		7	IV	çınqıl
14	R-20 (16 km)-Danayeri	Y-25-11	7	IV	çınqıl
15	R-20 (21 km)-Yalqışlaq	Y-25-12	5	IV	çınqıl
16	Gəncə-Firuzabad	Y-25-13	7	IV	asfalt-beton
17	Gəncə-Qırıxlı	Y-25-14	9	IV	asfalt-beton
	Cəmi		123		

Şəhər əhalisinə avtomobil nəqliyyatı xidmətini şəhərin şimal-şərq hissəsində, A.Kazımov küçəsi 3 ünvanında yerləşən və 1976-cı ildə inşa edilmiş avtovağzal kompleksi xidmət göstərir. Burada avtobus və fərdi minik maşınları vasitəsi ilə rayon əhalisi Bakı və Gəncə şəhərləri, həmçinin ölkənin digər şəhərləri ilə əlaqə saxlayır. Bu avtovağzal kompleksi rayon əhalisinin tələbatını tam ödəmir. ("Trans Nəqliyyat" MMC)

Bütün bunları nəzərə alaraq şəhərin şimal hissəsində, Göygöl-Gəncə avtomobil yolunun kənarında, müasir tələblərə cavab verən yeni avtovağzal kompleksinin tikintisi nəzərdə tutulmuşdur. Yeni avtovağzal kompleksinin istifadəyə verilməsi ilə şəhər və rayon əhalisinin tələbatı tam ödəniləcəkdir.

13.3. Şəhərdaxili ictimai nəqliyyatı

“Avtonəqliyyat” ASC-Bu müəssisə şəhərin cənubunda Xanlar qəsəbəsində yerləşir. 19998-ci ildə yaradılmışdır. Müəssisənin əsas fəaliyyət sahəsi şəhər əhəlisinə sərnişin nəqliyyatı xidmətinin göstərilməsidir.

2013-cü ildə müəssisə tərəfindən 13,5 min manatlıq xidmət göstərilmişdir. Müəssisədə 10 nəfər işçi çalışır.

Hal-hazırda Göygöl şəhərində 2 ədəd şəhərdaxili avtobus marşrutu fəaliyyət göstərir.

Göygöl şəhərinin indiki vəziyyəti və gələcək inkişafı, şəhərdə ictimai nəqliyyat sisteminin yenilənməsi zərurətini yaradır.

Hazırki baş planda da 2 avtobus marşrutundan ibarət Göygöl şəhərində nəqliyyat marşrutu sisteminin təşkili nəzərdə tutulub.

İctimai-nəqliyyat sistemi elə təşkil edilmişdir ki, həmin sistem şəhərin sənaye obyektləri ilə yaşayış məhəllələri, yaşayış rayonları ilə ümumşəhər mərkəzi arasında tam əlaqə yaratsın. Bu zaman dayanacaq obyekti arasındakı piyada yolu 400 m-i keçməmişdir. Əhaliyə nəqliyyat xidmətinin keyfiyyəti yüksəlmək və ətraf mühitə atılan çirkləndirici maddələrin miqdarının azaldılması məqsədi ilə ictimai nəqliyyat vasitələri parkının yenilənməsi tədbirlərinin aparılması təklif edilir.

Yuxarıda göstərilən şərtləri yerinə yetirməklə baş plan aşağıdakı ictimai nəqliyyat sisteminin təşkilini nəzərə alır.

Avtobus nəqliyyat marşrutları dairəvi olub, şəhərlə iş yerləri, obyektləri və şəhər mərkəzləri arasında əlaqə yaradır. 1 saylı marşrutun uzunluğu 23.6 km, 2 saylı marşrutun uzunluğu isə 15.7 km təklif edilir. İctimai nəqliyyatın dayanıb-durması üçün küçə və yollarda xüsusi ciblər layihələndirilmişdir. İctimai nəqliyyat marşrutlarının başlanğıc və son məntəqələrində nəqliyyat vasitələrinin dayanması-durması üçün xüsusi sahələr nəzərdə tutulmuşdur.

Dayanacağa gəlmə nəqliyyat vasitələrini gözləmə vaxtını nəzərə almaqla iş yerinə getmək üçün maksimal vaxt 25 dəqiqə, orta hesabla isə 20 dəqiqə təşkil edir ki, bu da normalara uyğundur.

Şəhər nəqliyyatının texniki göstəriciləri

Cədvəl 13.4.

№	Göstəricilərin adı	Avtobus marşrutlarının adı	
		1 Nöli dairəvi	2 Nöli dairəvi
1	Marşrutun uzunluğu (km)	23.6	15.7

2	Marşrut üzrə gedişin tam vaxtı (dövretmə müddəti) (dəqiqə)	71	47
3	Marşrutda avtobusların hərəkət intervalı (dəqiqə)	7	7
4	Marşrutda avtobusların sayı (ədəd)	10	7
5	Marşrutda avtobusların hesabi intensivliyi (ədəd/saat)	8	8
6	Avtobusun maksimal tutumu (nəfər)	50	50
7	Marşrutun sərnişin daşıma qabiliyyəti (sərnişin/saat)	500	350
8	Avtobusun marşrut üzrə orta sürəti (km/saat)	20	20
9	Avtobusların tələb olunan inventar parkı (ədəd)	12	8
10	Avtobusun növü	Orta tutumlu	Orta tutumlu

Avtobusların hesabi sürəti 20 km olmaqla, dayanacaqlararası tam gedişin tələb olunan vaxtı:

-Marşrut №-1 üçün 71 dəq;

-Marşrut №-2 üçün 47 dəq; olacaq.

Marşrutlarda hərəkət intervalını 7 dəq.qəbul etsək avtobusların sayını təyin etmiş olacağıq.

1 saylı marşrut 48:7 dəq.=10 avtobus

2 saylı marşrut 47:7 dəq.=7 avtobus

Interval parkında olan avtobusların ümumi sayını təyin edən 0,85 əmsala görə ümumi inventar parkında olan avtobusların hamısının sayı 1 saylı marşrut üçün -12 ədəd, 2 saylı marşrut üçün -8 ədəd olacaq.

Göygöl şəhərinin əhalisinin hesabat dövrünə nəqliyyatdan illik istifadəsini 1 nəfərə 300 illik gediş qəbul etsək onda sərnişin daşınmasının perspektiv ilə ümumi həcmi 300×22000 nəf = 6 600 000 gediş.

Göygöl şəhər əhalisinə nəqliyyat xidməti sisteminin şəhərsalmada inkişaf parametrləri

Cədvəl 13.5.

No	Göstəricilərin adı	Hesabat dövrünə olan göstəricilər
1	2	3
1	Şəhər əhalisinin sayı (min.adam)	22,0
2	İllik marşurut nəqliyyatının hərəkəti (ildə bir nəfərə gediş)	300
3	Şəhərdaxili sərnişin daşınmalarını həcmi (mln sərnişin ilə)	6,6
4	Bir gedişin orta uzaqlığı (km)	3,2
5	Marşurut nəqliyyatının illik iş həcmi (mln.sər.km ilə)	21,12
6	Marşurut nəqliyyatının orta istismar sürəti (km/saat)	20,0
7	Yaşayışdan iş yerinə tam hərəkətin orta müddəti (dəq)	20,0
8	Marşurut xətləri şəbəkəsinin sıxlığı (km/km ²)	2,75
9	Magistral yolların sıxlığı (km/km ²)	4,5
10	Şəhərdaxili avtobus marşurutlarının ümumi inventar parkı (ədəd)	20
11	Bütün nəqliyyatlara istifadə əmsalı	0,85
12	Marşurut nəqliyyat xəttinin uzunluğu (km)	39,3

Hesabat dövrünün sonuna şəhərin taksi ilə təchizat səviyyəsi hər 1000 nəfərə 4 taksi olmaqla 88 yerlik taksi parkı nəzərdə tutulur.

13.4. Avtomobil nəqliyyatının xidmət obyektləri

Göygöl şəhərində hesabat dövrünün sonuna avtomobillərə yanacaq doldurma məntəqələrini hesablayarkən, bir gün ərzində maksimum yanacaq doldurmaların (YDM) sayını tapmaq üçün, avtomobillərin xəttə çıxma əmsalını $\Theta_1=0,85$ və avtomobillərin məntəqəyə qeyri-bərabər gəlmə əmsalını $\Theta_2=1,5$ nəzərə alaraq aşağıdakı kimi hesabladıq.

$$\text{YDM-də doldurmaların sayı} = A \times \Theta_1 \times \Theta_2 = 7810 \times 0,85 \times 1,5 = 9958$$

Bu qədər avtomobili yanacaq təmin etmək üçün, hər 1200 avtomobilə bir yanacaq doldurma kalonkası hesabı ilə, 9 yanacaq dolduran dayağa ehtiyac olacaq ki, mövcud yanacaq doldurma məntəqələri hesabat dövrünə tələbatı ödəyir.

Hesabat dövrünün sonuna avtomobillərin sayı

Cədvəl 13.6.

Sıra sayı	Nəqliyyat növü	Hər 1000 nəfər sakinə avtomobilin sayı (ədəd)	Cəmi avtomobilin (ədəd)
1	Masallı şəhər əhalisinin fərdi minik avtomobilləri	100	2200
2	Ətraf yaşayış məntəqəsində yaşayan əhalisinin fərdi minik avtomobilləri	100	3950
2	İdarə və müəssisələrin minik avtomobilləri	6	369
3	Taksilər (Göygöl rayonu əhalisi nəzərə alınmaqla)	4	246
4	Yük avtomobilləri	17	1045
	Cəmi		7810

Yanacaq doldurma məntəqəsində doldurmaların hesabatı

Cədvəl 13.7.

Sıra sayı	Nəqliyyat növü	Doldurma norması	Avtomobillərin sayı	Doldurmaların sayı
-----------	----------------	------------------	---------------------	--------------------

1	Fərdi minik avtomobilləri	10 günə 1 doldurma	6150	615
2	İdarə və müəssisələrin minik avtomobilləri	3 günə 1 doldurma	369	123
3	Taksilər	1 günə 1 doldurma	246	246
4	Yük avtomobilləri	2 günə 1 doldurma	1045	552
5	Avtobuslar	3 günə 1 doldurma	90	30
	Cəmi			1566

Hazırda şəhərdə 1 ədəd qaz və 2 ədəd yanacaq doldurma məntəqəsi var ki, onlarda 10 ədəd yanacaq doldurma dayağı mövcuddur.

Hazırda Göygöl şəhərində bütün növ nəqliyyatların təmiri 6 ədəd texniki xidmət stansiyasında yerləşən 24 növbətçi məntəqədə həyata keçirilir.

Göygöl şəhərində avtomobillərə texniki xidmət stansiyasına ehtiyacı hesablayarkən Göygöl rayonunun əhalisi nəzərə alınmışdır. Hesabat dövrünün sonuna Göygöl rayonunda fərdi minik avtomobillərinin sayının 6765 (hər 1000 nəfər sakinə 100 avtomobil, idarə müəssisələrin minik avtomobilləri və taksilər AzDTN 2.6-1 8.1), hər 200 avtomobilə bir texniki xidmət postu nəzərdə tutsaq, 34 posta ehtiyac olacaqdır. Mövcud avtomobillərə texniki xidmət obyektləri nəzərə alınaraq, şəhərin kommunal anbar zonasında yeni texniki xidmət stansiyası layihələndirilir.

13.5. Avtomobil nəqliyyatı vasitələrinin saxlanma obyektləri

Minik avtomobillərinin saxlanılması üçün açıq dayanacaqlarda yerlərin sayı, fərdi minik avtomobilləri parkının (Hesabat ilinə 2200 ədəd) 70%-i miqdarında (1540 ədəd) nəzərdə tutulmuşdur. Bu yerlər zonalar üzrə aşağıdakı kimi bölünmüşdür:

Yaşayış zonalarında-25% 385 yer.

Sənaye və anbar zonasında-25% 385 yer.

Ümumişəhər və xüsusişəhər mərkəzlərdə-5% 77 yer.

Qısa müddətli kütləvi istirahət zonasında -15% 231 yer.

Çoxmərtəbəli yaşayış binaları yerləşən məhəllələrdə (1263 sakin) hər 1000 sakinə 25 avtomobil hesabı ilə avtomobillərin saxlanması üçün 32 yerlik qaraj nəzərdə tutulmuşdur. Bu qarajların bir hissəsi yeni inşa ediləcək yaşayış evlərinin zirzəmilərində, bir hissəsi isə boks tipli nəzərdə tutulur.

Əlillərə məxsus avtomobil və digər motonəqliyyat vasitələrinin daimi saxlanması üçün çoxmərtəbəli yaşayış evlərinin girişindən 100 m-dən artıq olmayan piyada gedişi məsafəsində boks tipli qarajlar nəzərdə tutulmuşdur.

İdarə avtomobillərinin saxlanması üçün, qarajlar təklif olunur. Bu qarajların yerləşdirilməsi üçün yer idarə müəssisələrin ərazisində və sənaye zonasında təklif olunur.

Avtomobillərin qalan hissəsi yuxarıda qeyd olunduğu kimi fərdi həyətlərdə saxlanacaq (2168 avtomobil).

Eləcədə ictimai bina və qurğuların ətrafında tutumu qəbul olunmuş normalara uyğun açıq dayanacaq şəbəkəsi layihələndirilib.

Şəhər avtomobil dayanacaqlarının hesabat tutumu

Cədvəl 13.8.

№	Avtodayanacaqların xidmət etdiyi bina və qurğular	Bina və qurğuların tutumu		Avtodayanacaqın tutumu (maşın-yer)	Avtodayanacağı n tutduğu ərazi(m ²)
		Tutum vahidi	Vahidin miqdarı		
1	3	4	5	6	7
1	İcra Hakimiyyəti digər idarə müəssisələrlə	İşçi	350	35	875
2	Stadion	Yer	600	100	2500
3	Xəstəxana kompleksi	Çarpayı	151	10	225
	Poliklinika	Gəiş	311	30	750

4	H.Əliyev parkı, Dövlət bayrağı meydanı parkı	Yeri	-	300	7500
5	Avtovağzal	Yer	100	30	750
6	Olimpiya idman kompleksi	Yer	1300	130	3250
7	Mehmanxana	Yer	20	3	75
	Cəmi			638	15950

13.6. Şəhərin küçə-yol şəbəkəsi

Şəhərin baş planı layihələndirilərkən bütün funksional zonalarla, məskunlaşmanın digər yaşayış məsğənləri ilə, şəhərətrafı ərazilərdə yerləşən obyektlərlə, şəhərdənkənar avtomobil nəqliyyat obyektləri və ümumi şəbəkəsi olan avtomobil yolları ilə əlverişli, rahat, sürətli və təhlükəsiz nəqliyyat əlaqəsini təmin etməklə məskunlaşmanın planlaşdırma strukturu və ona bitişik ərazilərlə əlaqəni vahid nəqliyyat və küçə-yol şəbəkələri sistemi nəzərdə tutulmuşdur.

Küçə və yolların ən kəsiyinin elementlərini normativ ölçüyə gətirmək, piyada və nəqliyyat yolunu ağac və yaşıl kollarla ayırmaq, küçə və yolları işıqlandırmaq, gələcəkdə bu kimi tədbirləri daha da inkişaf etdirməklə şəhər daxili nəqliyyat və piyadaların hərəkət şəraitinin yaxşılaşdırılması, əhəlinin nəqliyyat səs-küyü və zərərli qazların təsirindən qorumaq və həm də əhaliyə hərtərəfli nəqliyyat xidməti tədbirləri nəzərdə tutulur.

Hazırda Göygöl şəhəri xeyli inkişaf etmiş yol-küçə şəbəkəsinə malikdir. Şəhərin əsas küçələri haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə verilir.

Göygöl şəhərinin əsas küçələri haqqında məlumat

Cədvəl 13.9.

s/s	Küçələrin adı	Uzunluğu, m
1	Abasqulu bəy Şadlinski küçəsi	946

2	H.Z.Tağıyev küçəsi	779
3	Mirzə Ələkbər Sabir küçəsi	1229
4	Heydər Əliyev prospekti	1546
5	N.Nərimanov küçəsi	1242
6	Məmmədəmin Rəsulzadə	1037
7	X.Məmmədov	1740
8	Nizami Gəncəvi küçəsi	433
9	Aşıq Alı	460
10	28 may	1361
11	S.Vurğun küçəsi	720
12	Ü.Hacıbəyov küçəsi	410
13	R.Cəfərov küçəsi	505
14	Babək küçəsi	612
15	M.S.Ordubadi küçəsi	802
16	M.Müşviq küçəsi	870
17	İ.Məmmədov küçəsi	875
18	General H.Aslanov küçəsi	1242
19	Məmmədhüseyn Şəhriyar küçəsi	982
20	Koroğlu küçəsi	726
21	Qaçaq Nəbi küçəsi	635
22	Azay Kazımov küçəsi	2826
23	Aşıq Şəmkir küçəsi	678
22	Fərman Kərimzadə küçəsi	336
23	Hümmət küçəsi	780
24	Təbriz küçəsi	357
25	S.Hacıyev kçəs	1546
26	A.Hacıyev kçəs	1527

27	1-ci küçə	2237
28	2-ci küçə	1416
29	3-cü küçə	1773
30	4-cü küçə	1636
31	5-ci küçə	1517
32	6-cı küçə	1479
33	7-ci küçə	1227
34	8-ci küçə	1628
35	9-cu küçə	2529
36	10-cu küçə	1525
37	11-ci küçə	1476
38	12-ci küçə	840
39	13-cü küçə	617
40	14-cü küçə	644
41	15-ci küçə	563
42	16-cı küçə	492
43	17-ci küçə	452
44	18-ci küçə	431
45	19-cu küçə	362
46	20-ci küçə	333
47	21-ci küçə	249
48	22-ci küçə	176
	Cəmi	50805

Nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti baxımından şəhərin küçələri iki istiqamətlidir. Magistral küçələrin sıxlığı qənaətbəxşdir, lakin onların əksəriyyəti sürətlə artan avtonəqliyatın sayına və hərəkətin intensivliyinə cavab vermir.

Baş planda bu hal nəzərə alınmışdır. Şəhərin küçə-yol şəbəkəsi, mövcud və perspektiv tikintinin, yeni yaşayış məhəllələrinin, sənaye və kommunal-anbar obyektlərinin yerləşdirilməsi və ətraf yaşayış məntəqələrinin istehsalat və mədəni-məişət müəssisələri ilə əlaqələrinin mövcud istiqamətini nəzərə almaqda inkişaf etdirilmişdir.

Şəhərin küçə-yol şəbəkəsi mövcud və perspektiv tikintinin, yeni yaşayış kvartallarının, sənaye və kommunal-anbar obyektlərinin yerləşdirilməsi və ətraf yaşayış məntəqələrinin mövcud istiqamətini nəzərə almaqla AzDTN 2.6-1-ə uyğun inkişaf etdirilmişdir.

Küçə və meydanlarda ictimai nəqliyyatın dayanması üçün dayanacaqlar və ciblər, avtomobillərin dayanması üçün isə parklama yerləri nəzərdə tutulmuşdur.

İctimai nəqliyyat marşrutlarının başlanğıc və son məntəqələrində nəqliyyat vasitələrinin dayanması-durması üçün xüsusi ayrılmış sahələr nəzərdə tutulmuşdur.

Mövcud və yeni salınacaq yollarda ümumi istifadədə olan nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti üçün xüsüs zolaqların salınması, taksi dayanacaqları və duracaqları üçün yerlərin ayrılması nəzərdə tutulmuş və əhalinin ictimai nəqliyyata intensiv çıxış arealının və yol hərəkətinin təhlükəsizliyinə dair tələblərin nəzərə alınması ilə onların dislokasiyası işlənilib hazırlanaraq, Baş plana daxil edilmişdir.

Yol hərəkətinin təhlükəsizliyini və nəqliyyat axınının fasiləsizliyinin təmin edilməsi məqsədilə, piyadaların hərəkətinin intensiv olduğu küçə və yol sahələrində ərazi və şərait baxımından optimal hesab edilən müxtəlif növ piyada keçidlərinin tikintisi nəzərdə tutulmuşdur.

Əhalinin kütləvi istirahət zonalarında və digər yaşıllıq ərazilərində küçə, yol və piyada hərəkətindən təcrid olunmuş velosiped cıyırları nəzərdə tutulmuşdur. Velosiped cıyırlı bir və ikitərəfli hərəkət istiqamətində olmaqla, onların kənarından təhlükəsizlik məsafəsi, yolun yüksək hissəsinə, dayaqlara, ağaclaradək 0,75 metr, səkilərdə 0,5 metr, avtomobil və ictimai nəqliyyatın dayanacaqlarınadək 1,5 metr qəbul edilmişdir.

Şəhərin qısamüddətli istirahət zonasında və əhalinin kütləvi toplandığı digər təşkilatların yerləşdiyi yerlərdə mexaniki əlil arabalarının hərəkətinə imkan yaratmaq məqsədi ilə xüsusi gediş yolları nəzərdə tutulmuşdur. Bu yollar boyu şaquli maneələrin (bardyür daşları və çıxıntılar) 5 sm-dən çox olmamasına diqqət verilmişdir.

Əhalinin məskunlaşma və yerdəyişmə dinamikası, mövcud, eləcə də gələcək sərnişin və yük generasiya məntəqələrinin dislokasiyası müəyyənləşdirilərək, onları bir biri ilə və magistral yollarla birləşdirən avtomobil yollarının buraxılış qabiliyyəti bu yoldakı normativ və faktiki hərəkət intensivliyi, sərnişin və yük axınlarının hazırki və gələcək həcmi və istiqamətləri, əldə edilmiş nəticələr əsasında nəqliyyat infrastrukturunu elementlərinə, onların yerləşməsinə və texniki xüsusiyyətlərinə olan faktiki və gələcək tələblər müəyyənləşdirilmişdir.

Küçələrin eyni səviyyədə kəşimələrində SNİP 2.05.02.85*-in "Kəşimələr və birləşmələr bölümü" nün tələblərinə əməl edilmişdir;

Küçə və yol şəbəkəsi baş planda aşağıdakı siniflərə bölünmüşdür:

1. Magistral küçələr:

a) Ümumşəhər əhəmiyyətli küçələr-əsas yaşayış massivləri ilə sənaye zonası, şəhər mərkəzi, dəmiryol vağzal və digər əhali cəlb edən rayonlar arasında əlaqə yaradır. Küçələrdə avtomobillərin hərəkət etdiyi hissəsinin eni 6,0-6,0 m-dir. Magistral küçələrdə səkilərin eni 2,0m ayrıca yaşıllıq 2,5m qəbul edilmişdir.

b) Rayon əhəmiyyətli-yaşayış məntəqələri ilə magistral küçələr arasında əlaqə yaradır. Hərəkət hissəsinin eni 7,5 m, səkilərin minimum eni 2,0m qəbul edilmişdir.

2. Sənaye küçə və yolları:

a) Tikinti və sənaye yüklərinin daşınmasını nəzərdə tutur. Hərəkət hissəsinin eni 7,0-9,0 m, səkilərin eni isə 1,5m-dir.

3. Yerli əhəmiyyətli yollar:

a) Yaşayış rayonlarında küçələr-yaşayış rayonları ilə rayon daxilindəki əhəmiyyətli magistral küçələr arasında əlaqə yaradır.

b) Xidmət müəssisələri və idarələri arasında, iş yerləri ictimai nəqliyyat dayanacaqları arasında əlaqə yaradan piyada küçə və yolları.

Yerli küçələrin hərəkət hissəsinin eni 6,0 m, səkilərin eni isə 1,5 m-ə dək qəbul edilmişdir.

Son illərdə şəhərin magistral və digər küçələrində abadlaşdırma işləri aparılmış, küçələrə yeni asfat örtük salınmış və işıqlandırma sistemi yenidən qurulmuşdur.

Şəhər nəqliyyat infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi magistral küçələrin və sənaye küçə və yolların tikilməsini və yenidən qurulmasını əhatə edir.

Fəsil 14 Ərazinin mühəndis hazırlığı

14.1 Ümumi məlumat

Şəhər ərazisinin mühəndis hazırlığı, işi şəhər ərazisinin təbii şəraitinin yeniləşdirilməsi və dəyişdirilməsini, həmçinin fiziki-geoloji proseslərin təsirinin aradan

qaldırılmasını və ya məhdudlaşdırılmasını təmin edən mühəndisi tədbirləridir. Bu işin əsas məqsədi şəhərin mövcud sərhədləri daxilində səthinin stabilliyinin təmin edilməsi və tikinti üçün istifadəyə yararlı vəziyyətə gətirilməsidir.

Şəhər ərazisində yaşayış, ictimai binaların və qurğuların tikintisini, ərazinin abadlaşdırılması və yaşıllaşdırmasını, həmçinin mühəndis avadanlıqlarının quraşdırılmasını nəzərə alaraq Baş planda şəhər ərazisinin şaquli planlaşdırılması işlənir.

14.2 Səth sularının axımının təşkili

Şaquli planlaşdırılmasının əsas məqsədi şəhərdə atmosfer sularının küçələrin mailliliyini nəzərə almaqla küçələrin hərəkət hissəsindəki arxlar vasitəsi ilə ərazidən kənarlaşdırılmasıdır. Bu da şəhərdə nəqliyyatın və piyadaların normal hərəkətini təmin edir. Şəhərin yerləşdiyi sahə təbii mailliyə malikdir. O şimal-şərqdən cənub-qərbə doğru orta hesabla 30% təşkil edir.

14.3 Relyefin layihə təşkili

Şəhərin yeni Baş planına əsasən şəhərin sərhədləri daxilində dəniz səviyyəsindən olan hündürlüyü şəhərin cənub hissəsində 800 m, şimal-şərq hissəsində isə 620 m təşkil edir. Beləliklə də, şəhərin sərhədləri daxilində ərazinin mailliliyi cənub-qərbdən şimal-şərqə doğru olub, hündürlük 180 m-ə qədər dəyişir.

Şəhər küçələrin mailliliyi normativə uyğun olaraq 30% qəbul edilmişdir.

Beləliklə də, şəhər ərazisinin relyefi planlaşdırma və tikinti üçün münasib sayılır.

14.4 Suaxıdıcı şəbəkələrin təşkili

Şəhərin Baş planında şəhər ərazisinə düşən atmosfer sularının ərazisindən kənarlaşdırılması üçün küçələr boyu suaxıdıcı sistemlərin inşa edilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Bunlar açıq tipli su arxları və qapalı tipli yağış kanalizasiyalarıdır.

14.5 Şəhər ərazisinin seldən mühafizəsi.

Şəhər dağətəyi zonada yerləşir. Göygöl şəhərinin ərazisini sel sularının basması təhlükəsi yoxdur. Şəhərin qərb tərəfindən axan Gəncə çayı şəhərdən 50-80 m məsafədədir. Şəhərdə çayın hündürlük məsafəsi təxminən 80,0m təşkil edir. Buna baxmayaraq sahil boyu yaşıllıq zolağı layihədə nəzərdə tutulmuşdur. Bu da sahilin sel sularının zərər verməsinin qarşısını alır.

Küçələrin hərəkət hissəsinin örtüyü asfalt-betondur. Hərəkət hissəsinin kənarı səki daşları ilə möhkəmləndirilib, səkilərin örtüyü asfaltdır. Yolun hərəkət hissəsinin örtüyünün konstruksiyası hər bir küçənin sinfi və nəqliyyatın hərəkətinin intensivliyi nəzərə alınmaqla hesablanmışdır.

Şaquli planlaşdırma sxemi qəbul edilmiş planlaşdırma həllərini təmin edir və küçələrin kəsişmə qovşaqlarında və mailliyin sınma yerlərində dayaq layihə yüksəkliyini verir.

Fəsil 15. Ərazinin mühəndis təminatı

15.1 Su təchizatı

Mövcud vəziyyət

Hal-hazırda Göygöl şəhərinin su təchizatı sistemi 2 mənbədə verilir.

1-ci su xətti Kürək çay – 1956-cı ildən istifadəyə verilmişdir.

2-ci su xətti Zurnabad su mənbəyidir- 2004-ci ildən istifadəyə verilmişdir.

Şəhərin su təchizati, Gəncə su xəttindən $d=150$ mm olan boru vasitəsilə hər birinin həcmi 500 m^3 -lik 700 m^3 -lük, 1200 m^3 -lük içməli su anbarlarına verilir. Su xlor vasitəsilə zərərləşdirildikdən sonra $d=150$ mm, $d=273$ mm olan boru ilə şəbəkəyə paylanılır.

Kürək çayından gələn suyun debiti – 30 l/san-dır .

İkinci su mənbəyi kimi Zurnabad kəndindəki bulaqlardır, onun debiti– 10 l/san-dır .

Hal-hazırda yuxarıda göstərilmiş su təchizati sistemi yararsız olduğu üçün Nazirlər kabinetinin göstərişi ilə əlaqədar olaraq Göygöl rayonunun su təchizati sisteminin yenidən qurulması layihəsi işinə başlanmışdır və işlər davam etdirilir.

Ana xətt şəhər üzrə -91612 p.m

Nasos qurguları-3 ədəd

Mövcud olan şəbəkənin əsas hissələr sıradan çıxdığı üçün onun su paylanma qabiliyyəti aşağı düşmüşdür.

Bütün bunlara əsaslanaraq su xətlərinin təmiri, təmizləyici qurğuların genişləndirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Layihə həlli

Göygöl şəhərinin su təchizati sisteminin yenidən qurulması ilə əlaqədar olaraq köhnə su xətləri yeniləri ilə əvəz olunur.

Su mənbəyi –Kürək çay

Şəhərin mərkəzindən- 4400 m^3 -lük su anbarı

Topalhəsənli yolu Meşə idarəsinin yanı - 2000 m^3 -lük su anbarı

Mollacəlilli yolunun yanından - 2000 m^3 -lük su anbarı

Topalhəsənli kəndində - su nasos stansiyası.

Madistral su xəttlərinin $d=355-450$ mm uzunluğu 25 km-dir

Şəbəkədaxili su xəttinin $d=32-315$ mm uzunluğu 15703 km-dir.

Şəhərin əhalisi inkişaf mərhələsinə görə aşağıdakı miqdarla təyin olunmuşdur:

2013 cü il-18179 nəfər-150 l/sut

2020 ci il-20000 nəfər- 230 l/sut

2033-cü il əhalinin su sərfi ehtiyacı 25000-80%.-230 l/sut ,20% –i isə -350 l/sut-dir.

Layihəni həll etmək üçün “Спровоçник по rayonnoy planirovke” və həmçinin “Azərdövlətlayihə” institutu tərəfindən layihələndirilmiş Xanlar şəhərinin Baş planından istifadə edilmişdir.

Sənaye müəssisələrinin suya olan tələbatının su sərfi SNiP 2.04.01-85-ə və VNIİ VODQEO (Ukrupnennie normı Vodopotrebleniə i vodootvedeniə dlə razliçnix otrasley promişlennosti Stroyizdat Moskva 1982) əsaslanaraq qəbul olunub.

Şəhərin yaşıllıqlarının suvarılmasına sərf olunan su sərfi - 4 l/m².

Xarici yanğın söndürmə su sərfi AzDTN 2.11-1 sədvəl-№ 5 əhalisi

10000÷25000-ə qədər olan şəhərlər üçün 2x15 l/san.

Daxili yanğın söndürməyə sərf olunan su sərfi 2x5 l/san qəbul olunur.

Yanğının 1 şırnağı yaşayış qəsəbəsi üçün, digəri isə sənaye zonası üçün nəzərdə tutulub.

Su xəttinin çəkilməsi, su borularının və şəbəkənin diametrləri, anbarların, nasosxanaların yerləşdirilməsi hər bir inkişaf mərhələsində və sonrakı layihə mərhələlərində təyin edilməlidir.

Sanitar mühafizə zonası

Su təchizatı qurğuları mühafizəsi 2 zona üzrə aparılır.

1-ci zona su mənbəyində 1=50 m az olmamaq şərti ilə;

1-ci zona içərisində heç bir tikinti işləri aparılmamalıdır, hasarlanır və orada mühafizəçi qoyulur.

2-ci zonanın ərazisində heyvandarlıq fermasının yerləşdirilməsi qadağan edilir.

2-ci zonanın ətrafında yaşıllıq zonası aparılmalıdır.

Cədvəl №15.1.1

	Təsərrüfatın adlar	Ölçü vahidi	Suyun norması l/sut	Su sərfi			Hesabi sərf					
				Tikintinin ilk növbəsi 2013- cü il			2020-ci il			2033-cü il		
				sayı	m ³ /sut	m ³ /saat	sayı	m ³ /sut	m ³ /saat	sayı	m ³ /sut	m ³ /saat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Əhali	Nəf .	150	1817 9	2727	114	2000 0	4600	192	2500 0	6350	265
2	Nəzərə alınmamış sərf 25%				682	28		1150	48		1588	66
3	Cəmi				3409	142		5750	240		7938	331
4	Yaşıllıq sərfi	ha	40	80	3200	133	100	4000	167	150	6000	250
	Cəmi				6609	275		9750	407		13938	581
1	Sənaye müəssisələri	tn	59.4	17	1010	42	22	1307	31	30	1782	74
	Cəmi				7619	317		11057	438		15720	655

Mənbə: Göygöl Sukanal İdarəsinin məlumatına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

15.2 Təsərrüfat-məişət kanalizasiyası

Mövcud vəziyyət

Hal-hazırda Göygöl şəhərində qismən kanalizasiya şəbəkəsi var.

Çirkab sular 2÷4 mərtəbəli binalardan , şəhər xəstəxanalarından, sənaye müəssisələrindən öz axını ilə 200m³-luk təmizləyici qurğulara axıdılır.

Şəhərin bütün inkişaf mərhələlərində çirkab suların miqdarı ayrıca cədvəldə verilib.

2020-ci il - 7057 m³/sut

2033-cü il - 9720 m³/sut

Layihə həlli

Göygöl şəhərində kanalizasiya qurğularının və xəttlərinin yenidən qurulması ilə əlaqədar olaraq köhnə xəttlər yeniləri ilə əvəz olunur.

Məişət kanalizasiya sisteminə aşağıdakı qurğular daxildir.

- şəhər şəbəkəsi
- kanalizasiya nasos stansiyası
- təzyiqli kollektor
- bioloji təmizləyici qurğular

Kanalizasiya qurğuları şəhərin qərbində yerləşir.

Şəhərin kanalizasiya sistemi mərhələlərlə inşa olunmalıdır.

Tikintinin 1-ci növbəsinə daxildir.

- bütün küçələrdən keçən kollektorlar.

- kanalizasiya nasos stansiyası və təzyiqli borular.

Təmizləyici qurğulardan sonra sular Gəncə şəhər kanalizasiyasına birləşdirilir.

Tikintinin hesabi dövründə kanalizasiyanın sxemi prinsip etibarı ilə dəyişmir, ancaq 1-ci mərhələyə əlavələr edilir:

Layihələndirilən şəbəkələr və onlara birləşdirən kollektorların diametri, əlavə təmizləyici qurğular layihənin sonrakı mərhələlərində təyin edilir.

Cədvəl №15.1.2

	Təsərrüfatların adları	Ölçü vahidi	Tikintinin ilk növbəsi			Hesabi sərf						Qeyd
			2013-cü il			2020-ci il			2033-cü il			
			sayı	m ³ /sut	m ³ /saat	sayı	m ³ /sut	m ³ /saat	sayı	m ³ /sut	m ³ /saat	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	Əhali		18179	2727	114	20000	4600	192	25000	6350	265	
2	Nəzərə alınmamış sərf 25%			682	28		1150	48		1588	66	
	Cəmi			3409	142		5750	240		7938	331	
1	Sənaye müəssisələri	tn	17	1010	42	22	1307	31	30	1782	74	
	Cəmi:			4419	184		7057	271		9720	405	

Mənbə: Göygöl Sukanal İdarəsinin məlumatına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

15.3 Yağış kanalizasiyası

Hal-hazırda şəhərdə mərkəzləşdirilmiş yağış kanalizasiyası yoxdur.

Şəhərin planlaşdırılmasına və relyefinə uyğun olaraq yağış sularını açıq və bağlı sistemlərdə həll etmək olar.

Açıq tipli sistem –beton kanaldan ibarətdir.

Bağlı tipli sistem –beton kanaldan, yağış qəbuledici quyulardan və kollektorlardan ibarətdir.

Yağış kanalizasiyası sisteminə daxildir: şəbəkə yağış qəbuledicilərlə nasos stansiyası, təzyiqli kollektor və yağış təmizləyici qurğular.

Yağış suları təmizləyici qurğularda təmizləndikdən sonra bufer çənlərə daxil olur, oradan bir hissəsi sahə daxilini sulamaq üçün, digər hissəsi isə çaya axıdılır.

Təmizləyici qurğuların sahəsi, şəhər şəbəkəsinin diametri, hesabi və inkişaf mərhələsi və yerləşdirilməsi konkret layihələndirmə zamanı təyin edilir.

Fəsil 15. Ərazinin mühəndis təminatı

15.1 Su təchizatı

Mövcud vəziyyət

Hal-hazırda Göygöl şəhərinin su təchizatı sistemi 2 mənbədə verilir.

1-ci su xətti Kürək çay – 1956-cı ildən istifadəyə verilmişdir.

2-ci su xətti Zurnabad su mənbəyidir- 2004-ci ildən istifadəyə verilmişdir.

Şəhərin su təchizatı, Gəncə su xəttindən – $d=150$ mm olan boru vasitəsilə hər birinin həcmi 500 m^3 -lik 700 m^3 -lük, 1200 m^3 -lük içməli su anbarlarına verilir. Su xlor vasitəsilə zərərləşdirildikdən sonra $d=150$ mm, $d=273$ mm olan boru ilə şəbəkəyə paylanılır.

Kürək çayından gələn suyun debiti – 30 l/san-dır.

İkinci su mənbəyi kimi Zurnabad kəndindəki bulaqlardır, onun debiti– 10 l/san-dır.

Hal-hazırda yuxarıda göstərilmiş su təchizatı sistemi yararsız olduğu üçün Nazirlər kabinetinin göstərişi ilə əlaqədar olaraq Göygöl rayonunun su təchizatı sisteminin yenidən qurulması layihəsi işinə başlanmışdır və işlər davam etdirilir.

Ana xətt şəhər üzrə -91612 p.m

Nasos qurguları-3 ədəd

Mövcud olan şəbəkənin əsas hissələr sıradan çıxdığı üçün onun su paylanma qabiliyyəti aşağı düşmüşdür.

Bütün bunlara əsaslanaraq su xətlərinin təmiri, təmizləyici qurğuların genişləndirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Layihə həlli

Göygöl şəhərinin su təchizatı sisteminin yenidən qurulması ilə əlaqədar olaraq köhnə su xətləri yeniləri ilə əvəz olunur.

Su mənbəyi –Kürək çay

Şəhərin mərkəzindən-4400 m³-luk su anbarı

Topalhəsənli yolu Meşə idarəsinin yanı -2000 m³-luk su anbarı

Mollacəlilli yolunun yanından -2000m³-luk su anbarı

Topalhəsənli kəndində - su nasos stansiyası.

Madistral su xətlərinin d=355-450 mm uzunluğu 25 km-dir

Şəbəkədaxili su xəttinin d=32-315 mm uzunluğu 15703 km-dir.

Şəhərin əhalisi inkişaf mərhələsinə görə aşağıdakı miqdarla təyin olunmuşdur:

2013 cü il-18179 nəfər-150 l/sut

2020 ci il-20000 nəfər- 230 l/sut

2033-cü il əhalinin su sərfi ehtiyacı 25000-80%.-230 l/sut ,20% –i isə -350 l/sut-dir.

Layihəni həll etmək üçün “Спровоçник по rayonnoy planirovke” və həmçinin “Azərdövlətlayihə” institutu tərəfindən layihələndirilmiş Xanlar şəhərinin Baş planından istifadə edilmişdir.

Sənaye müəssisələrinin suya olan tələbatının su sərfi SNiP 2.04.01-85-ə və VNIİ VODQEO (Ukrupnennie normı Vodopotrebleniə i vodootvedeniə dlə razliçnix otrasley promişlennosti Stroyizdat Moskva 1982) əsaslanaraq qəbul olunub.

Şəhərin yaşıllıqlarının suvarılmasına sərf olunan su sərfi - 4 l/m².

Xarici yanğıın söndürmə su sərfi AzDTN 2.11-1 sədvəl-№ 5 əhalisi

10000÷25000-ə qədər olan şəhərlər üçün 2x15 l/san.

Daxili yanğıın söndürməyə sərf olunan su sərfi 2x5 l/san qəbul olunur.

Yanğıının 1 şırnağı yaşayış qəsəbəsi üçün, digəri isə sənaye zonası üçün nəzərdə tutulub.

Su xəttinin çəkilməsi, su borularının və şəbəkənin diametrləri, anbarların, nasosxanaların yerləşdirilməsi hər bir inkişaf mərhələsində və sonrakı layihə mərhələlərində təyin edilməlidir.

Sanitar mühafizə zonası

Su təchizatı qurğuları mühafizəsi 2 zona üzrə aparılır.

1-ci zona su mənbəyində 1=50 m az olmamaq şərti ilə;

1-ci zona içərisində heç bir tikinti işləri aparılmamalıdır, hasarlanır və orada mühafizəçi qoyulur.

2-ci zonanın ərazisində heyvandarlıq fermasının yerləşdirilməsi qadağan edilir.

2-ci zonanın ətrafında yaşıllıq zonası aparılmalıdır.

Cədvəl №15.1.1

1	Təsərrüfatın adları	Ölçü vahidi	Suyun norması l/sut	Su sərfi			Hesabi sərf					
				Tikintinin ilk növbəsi 2013- cü il			2020-ci il			2033-cü il		
				sayı	m ³ / sut	m ³ / saat	sayı	m ³ / sut	m ³ / saat	sayı	m ³ / sut	m ³ / saat
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	Əhali	Nəf .	150	1817 9	2727	114	2000 0	4600	192	2500 0	6350	265
2	Nəzərə alınmamış sərf 25%				682	28		1150	48		1588	66
3	Cəmi				3409	142		5750	240		7938	331
4	Yaşıllıq sərfi	ha	40	80	3200	133	100	4000	167	150	6000	250
	Cəmi				6609	275		9750	407		13938	581
1	Sənaye müəssisələri	tn	59.4	17	1010	42	22	1307	31	30	1782	74
	Cəmi				7619	317		11057	438		15720	655

Mənbə: Göygöl Sukanal İdarəsinin məlumatına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

15.2 Təsərrüfat-məişət kanalizasiyası

Mövcud vəziyyət

Hal-hazırda Göygöl şəhərində qismən kanalizasiya şəbəkəsi var.

Çirkab sular 2÷4 mərtəbəli binalardan , şəhər xəstəxanalarından, sənaye müəssisələrindən öz axını ilə 200m³-luk təmizləyici qurğulara axıdılır.

Şəhərin bütün inkişaf mərhələlərində çirkab suların miqdarı ayrıca cədvəldə verilib.

2020-ci il - 7057 m³/sut

2033-cü il - 9720 m³/sut

Layihə həlli

Göygöl şəhərində kanalizasiya qurğularının və xəttlərinin yenidən qurulması ilə əlaqədar olaraq köhnə xəttlər yeniləri ilə əvəz olunur.

Məişət kanalizasiya sisteminə aşağıdakı qurğular daxildir.

- şəhər şəbəkəsi
- kanalizasiya nasos stansiyası
- təzyiqli kollektor
- bioloji təmizləyici qurğular

Kanalizasiya qurğuları şəhərin qərbində yerləşir.

Şəhərin kanalizasiya sistemi mərhələlərlə inşa olunmalıdır.

Tikintinin 1-ci növbəsinə daxildir.

- bütün küçələrdən keçən kollektorlar.
- kanalizasiya nasos stansiyası və təzyiqli borular.

Təmizləyici qurğulardan sonra sular Gəncə şəhər kanalizasiyasına birləşdirilir.

Tikintinin hesabi dövründə kanalizasiyanın sxemi prinsip etibarı ilə dəyişmir, ancaq 1-ci mərhələyə əlavələr edilir:

Layihələndirilən şəbəkələr və onlara birləşdirən kollektorların diametri, əlavə təmizləyici qurğular layihənin sonrakı mərhələlərində təyin edilir.

Cədvəl №15.1.2

	Təsərrüfatların adları	Ölçü vahidi	Tikintinin ilk növbəsi			Hesabi sərf						Qeyd
			2013-cü il			2020-ci il			2033-cü il			
			sayı	m ³ /sut	m ³ /saat	sayı	m ³ /sut	m ³ /saat	sayı	m ³ /sut	m ³ /saat	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	Əhali		18179	2727	114	20000	4600	192	25000	6350	265	
2	Nəzərə alınmamış sərf 25%			682	28		1150	48		1588	66	
	Cəmi			3409	142		5750	240		7938	331	
1	Sənaye müəssisələri	tn	17	1010	42	22	1307	31	30	1782	74	
	Cəmi:			4419	184		7057	271		9720	405	

Mənbə: Göygöl Sukanal İdarəsinin məlumatına və müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir.

15.3 Yağış kanalizasiyası

Hal-hazırda şəhərdə mərkəzləşdirilmiş yağış kanalizasiyası yoxdur.

Şəhərin planlaşdırılmasına və relyefinə uyğun olaraq yağış sularını açıq və bağlı sistemlərdə həll etmək olar.

Açıq tipli sistem –beton kanaldan ibarətdir.

Bağlı tipli sistem –beton kanaldan,yağış qəbuledici quyulardan və kollektorlardan ibarətdir.

Yağış kanalizasiyası sisteminə daxildir: şəbəkə yağış qəbuledicilərlə nasos stansiyası, təzyiqli kollektor və yağış təmizləyici qurğular.

Yağış suları təmizləyici qurğularda təmizləndikdən sonra bufer çənlərə daxil olur, oradan bir hissəsi sahə daxilini sulamaq üçün, digər hissəsi isə çaya axıdılır.

Təmizləyici qurğuların sahəsi, şəhər şəbəkəsinin diametri, hesabi və inkişaf mərhələsi və yerləşdirilməsi konkret layihələndirmə zamanı təyin edilir.

15.4 İSTİLİK TƏCHİZATI.

Mövcud vəziyyət.

Hazırkı zamanda Göygöl şəhərində mərkəzləşdirilmiş istilik təchizatı sistemi mövcud deyil (İstilik təchizatı tarixli idarəsinin məlumatına əsasən).

Şəxsi yaşayış evləri qaz yanacağı ilə işləyən “Combi” aqreqları vasitəsi ilə qızdırılır.

İstilik təchizatı idarəsinin verdiyi arayışa əsasən Göygöl şəhərində bəzi yaşayış və ictimai binaların istilik təchizatı yerli qazanxanalarla təmin olunur (Cədvəl 15.4.1).

Sədvəl 15.4.1

Sıra №	İstiliklə təchiz olunan binaların adı.	Qazanların tipi və məhsuld.	Qazanxanaları n yerləşdiyi ünvan.	Mövcud vəziyyət.
1	2	3	4	5
1	Göygöl Olimpiya İdman Kompleksi	1.2 Qkal/saat 3 əd.	Fikret Əmirov qəsəbəsində.	2-qaz; 1-diz. İşləyir.
2	Göygöl Rayon Polis şöbəsi.	0.15 Qkal/saat 1 əd.	Aydın Hacıyev küç	Qaz. İşləyir.
3	Göygöl Rayon İcra Hakimiyyəti	0.5 Qkal/saat Alarko (2 əd.)	Azay Kazımov küç.	Dizel. İşləyir.

4	Göygöl Rayon Mərkəzi Xəstəxana.	0.5 Qkal/saat 2 əd.	Mirc. Paşayev küç.	Qaz. İşləyir.
5	Heydər Əliyev Mərkəzi.	0.2 Qkal/saat 1 əd.	Hummer küç.	Qaz. İşləyir.
6	1 saylı məktəb.	0.4 Qkal/saat 1 əd.	Hummer küç.	Qaz. İşləyir.
7	2 saylı məktəb.	0.2 Qkal/saat 1 əd.	D.Bayramov küç.	Qaz. İşləyir.
8	3 saylı məktəb.	0.25 Qkal/saat 1 əd.	M.Ə.Rəsulzadə küç.	Qaz. İşləyir
9	4 saylı məktəb.	0.20 Qkal/saat 1 əd.	Aydın Hacıyev küç.	Qaz. İşləyir
10	5 saylı məktəb.	0.15 Qkal/saat 2 əd.	Səməd Vurğun küç.	Qaz. İşləyir
11	6 saylı məktəb.	0.30 Qkal/saat 2 əd.	Rövşən Nəsimov küç.	Qaz. İşləyir
12*	İnternat məktəbinin 25/1 saylı qazanxanası.			(konservasiya) İşləmir.
13*	Uşaq baxçasının 25/2 saylı qazanxanası.		Hummer küç.	(konservasiya) İşləmir.
14*	22-ci məhəllənin 25/3 saylı qazanxanası.		Rövşən Nəsimov küç.	(konservasiya) İşləmir.
	Cəmi:	7.530 Qkal/saat	(8.760 Mvt)	
1	2	3	4	5
*--"Azəristiliktəchizat" ASC-nin məlumatına əsasən.				

Rayon prokurorluğu binasının mənbəyi olaraq "Combi" aqreqatları (2 əd. Q=24.0 kv) qəbul edilmişdir.

Mövcud qazanxanalar əsasən qaz yanacağı ilə işləyirlər.

Hal-hazırda "Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı" üzrə tədbirlər planına uyğun olaraq Qöyqöl şəhərində bir neçə ictimai-sosial binalarının istilik təchizatı sisteminin bərpası nəzərdə tutulur.

Layihə həlli.

Baş plana uyğun olaraq şəhərin genişlənməsi cənub-qərb və cənub-şərq istiqamətində qəbul edilmişdir.

İnşaat-memarlıq planlaşdırma həllinin baş planına əsasən 1-2 mərtəbəli fərdi, 5 və ondan artıq mərtəbəli yaşayış evlərinin, ictimai və məişət binaların tikintisi nəzərdə tutulur.

Verilmiş layihəyə əsasən hal-hazırda əhalinin sayı 18179 nəfər təşkil edir; 1 növbə (2020 il) – 20000 nəfər, hesabat dövründə (2033 il) – 25000 nəfər.

Tikinti rayonunun xarici havasının hesabi parametrləri:

- isitmə sisteminin layihələndirilməsi üçün xarici havanın temperaturu $t=-8^{\circ}\text{C}$
- isitmə dövründə havanın orta temperaturu $t=+3.3^{\circ}\text{C}$
- isitmə dövrünün müddəti $n=144$ sutka
- ən isti ay üçün orta temperatur $t=+26^{\circ}\text{C}$
- ən soyuq ayın nisbi nəmliyi $\varphi=69\%$
- ən isti ayın nisbi nəmliyi $\varphi=54\%$

Texniki iqtisadi göstəricilərə əsasən 1-2 mərtəbəli evlərdə mərkəzləşdirilmiş istilik təchizatı məqsədə uyğun deyil.

Yuxarıda göstərilənləri nəzərə alaraq istilik yüklərinin hesabı ancaq 4, 5 və ondan artıq mərtəbəli yaşayış evləri, mədəni-məişət, kommunal xidməti obyektləri üçün aparılır.

SNiP 2.04.07-86 («Тепловие сети»); SNiP 2.04.01-85* («Внутренний водопровод и канализация здания») əsasən yaşayış, ictimai binaların isitmə, ventilyasiya və isti su təchizatının təyin edilməsi üçün aşağıdakı parametrlər qəbul edilmişdir:

-1-2 mərtəbəli fərdi yaşayış binalarının 1m^2 ümumi sahəsinin isidilməsi üçün maksimal-saatlıq istilik sərfinin iriləşdirilmiş göstəricisi 130.0 kkal/saat ; 128.0 kkal/saat təşkil edir.

- 3-4 mərtəbəli evlər üçün 85.0 kkal/saat təşkil edir.

- 5 və ondan artıq mərtəbəli evlər üçün 57.0 kkal/saat təşkil edir.

- ictimai binaların isitmə sistemi üçün istilik sərfinin əmsalı $k=0.25$

- ictimai binaların ventilyasiyası üçün istilik sərfinin əmsalı $k=0.6$

- istiliklə təmin olunan yaşayış tikililərin yaşayış sahəsi hesabat dövrü üçün $20\text{ m}^2/\text{adam}$.

- isitmə dövründə yaşayış evlərində 55°C hərarətdə isti su sərfi gün ərzində hər adam üçün 105 litr təşkil edir.

- ictimai binalarda isti su təchizatı 55°C hərarətdə su sərfi hər adam üçün gündəlik 25 litr təşkil edir.

Göstərilənləri nəzərə alaraq istilik sərfinin hesabatı cədvəl şəklində verilmişdir.

Relyefin mürəkkəbliyini nəzərə alaraq AzDTN 2.6-1 səh. 27 uyğun olaraq şəhərin istilik təchizatı mərkəzləşdirilmiş lokal qazanxanalardan nəzərdə tutulmuşdur.

Lokal qazanxanalar bəzi qrup ictimai və yaşayış binaları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Bəzi obyektlər mərkəzləşdirilmiş istilik məntəqələrindən uzaqda yerləşdiyindən, istilik təchizatı fərdi qazanxanadan nəzərdə tutulmuşdur.

Mərkəzi xəstəxananın istilik təchizatı iki mənbədən – mərkəzi qazanxanadan və öz fərdi qazanxanasından təchiz olunmuşdur.

Yuxarıda göstərilən qazanxanaların hesabi müddətdə ümumi gücü $Q=42.395 \text{ Qkal/saat}$ ($Q=49.305 \text{ Mvt}$) təşkil edir.

Qazanxanaların yerləşdirilməsi əlavə olunmuş (istilik təchizatı sxemi) baş planın cizgisində göstərilmişdir.

Yaşayış binalarının isti su təchizatı – yerli qəbul edilmişdir.

Mərkəzləşdirilmiş isti su təchizatı, normalara uyğun olaraq ancaq 5 və ondan artıq mərtəbəli yaşayış binaları üçün qəbul edilmişdir.

Yuxarıda göstərilən qazanxanalar üçün yanacaq növü qaz qəbul edilmişdir.

İstilik təchizatı 4 borulu bağlı sistemli qəbul edilmişdir.

İstilik daşıyıcısının parametrləri: $90-70^{\circ}\text{C}$ – isitmə sistemi üçün; 55°C – isti su sistemi üçün.

Mərkəzi istilik sistemi kəmərlərinin quraşdırılması yeraltı d/beton kanallarda nəzərdə tutulur.

İstilik şəbəkəsinin ümumi uzunluğu – 12.8 km-dir.

O cümlədən:

- şəhərin mövcud hissəsində təklif olunan qazanxanalar üzrə 10.2 km.

- şəhərin inkişaf hissəsi üzrə 2.6 km.

Sədvəl 15.4.2

Dövlər üzrə istilik yüklərinin hesabatı cədvəli (əvvəli).			
Adları.	Mövcud (2013-cü il)	1 növbə (2020-ci il)	Hesabat dövrü (2033-cü il)
1	2	3	4
Yaşayış-kommunal sektoru:			
Əhali nəfər	18179	20000	25000
Yaşayış fondu: m ²			
(fərdi və o cümlədən 1 və 2 mərt. kommunal evləri) m ²	410300	410300-250+77330=487380	487380-3200+227880=712060
(4 mərt. evl.) m ²	2700	2700	2700
(5 və > mərt. evl.) m ²	3200	3200+6720=9920	9920+25320=35240
Cəmisi: m ²	416200	500000	750000
Yaşayış evlərinin isitmə sistemi üçün istilik sərfi: kkal/saat			
(fərdi və o cümlədən 1 və 2 mərt. kommunal evləri) kkal/saat	$Q_{is. f.1-2m.ev.}=130.0 \times 410300 = 53.34 \times 10^6$	$Q_{is. f.1-2m.ev.}=128.0 \times 487380 = 62.38 \times 10^6$	$Q_{is. f.1-2m.ev.}=128.0 \times 712060 = 91.14 \times 10^6$
(4 mərt. evl.) -"-	$Q_{is. 4m.}=85.0 \times 2700 = 0.23 \times 10^6$	$Q_{is. 4m.}=0.23 \times 10^6$	$Q_{is. 4m.}=0.23 \times 10^6$
(5 və > mərt. evl.) -"-	$Q_{is. 5m.}=57.0 \times 3200 = 0.182 \times 10^6$	$Q_{is. 5m.}=57.0 \times 9920 = 0.565 \times 10^6$	$Q_{is. 5m.}=57.0 \times 35240 = 2.009 \times 10^6$
Yaşayış evlərinin orta saatlıq istisu sərfi (5 və > mərt.ev.) kkal/saat	$Q_{i. su orta}^{5m.ev.}=1.2 \times 140 \times 105 \times (55-5):24 = 0.03675 \times 10^6$	$Q_{i. su orta}^{5m.ev.}=1.2 \times 409 \times 105 \times (55-5):24 = 0.1074 \times 10^6$	$Q_{i. su orta}^{5m.ev.}=1.2 \times 1253 \times 105 \times (55-5):24 = 0.329 \times 10^6$

Yaşayış evlərinin maksimum saatlıq isti su sərfi kkal/saat	$Q_{i\text{ssu max}}^{5m.ev.}=0.03675 \times 10^6 \times 2.4 = 0.0882 \times 10^6$	$Q_{i\text{ssu max}}^{5m.ev.}=0.1074 \times 10^6 \times 2.4 = 0.258 \times 10^6$	$Q_{i\text{ssu max}}^{5m.ev.}=0.329 \times 10^6 \times 2.4 = 0.790 \times 10^6$
--	--	--	---

Dövlər üzrə istilik yüklərinin hesabatı cədvəli (ardı).			
1	2	3	4
İctimai binaların isitmə sistemi üçün istilik sərfi kkal/saat	$Q_{is. i\text{ç}.b.}=53.752 \times 10^6 \times 0.25 = 13.44 \times 10^6$	$Q_{is. i\text{ç}.b.}=63.175 \times 10^6 \times 0.25 = 15.79 \times 10^6$	$Q_{is. i\text{ç}.b.}=93.379 \times 10^6 \times 0.25 = 23.34 \times 10^6$
İctimai binaların ventilyasiya sistemi üçün istilik sərfi kkal/saat	$Q_{vent. i\text{ç}.b.}=13.44 \times 10^6 \times 0.6 = 8.06 \times 10^6$	$Q_{vent. i\text{ç}.b.}=15.79 \times 10^6 \times 0.6 = 9.47 \times 10^6$	$Q_{vent. i\text{ç}.b.}=23.34 \times 10^6 \times 0.6 = 14.0 \times 10^6$
İctimai binaların orta saatlıq isti su sərfi kkal/saat	$Q_{i.su orta}^{i\text{ç}.b.}=1.2 \times 8543^* \times 25 \times (55-5):24 = 0.534 \times 10^6$	$Q_{i.su orta}^{i\text{ç}.b.}=1.2 \times 9560^* \times 25 \times (55-5):24 = 0.5975 \times 10^6$	$Q_{i.su orta}^{i\text{ç}.b.}=1.2 \times 13500^* \times 25 \times (55-5):24 = 0.844 \times 10^6$
İctimai binaların maksimum saatlıq isti su sərfi kkal/saat	$Q_{i.su max}^{i\text{ç}.b.}=0.534 \times 10^6 \times 2.4 = 1.282 \times 10^6$	$Q_{i.su max}^{i\text{ç}.b.}=0.5975 \times 10^6 \times 2.4 = 1.434 \times 10^6$	$Q_{i.su max}^{i\text{ç}.b.}=1.003 \times 10^6 \times 2.4 = 2.407 \times 10^6$
Fərdi yaşayış və 1-2 mərt. (kom. sektoru) evlərinin istilik təchizatı Qkal/saat	$Q_{is. f.1-2m.ev.}=53.34^{**}$	$Q_{is. f.1-2m.ev.}=62.38^{**}$	$Q_{is. f.1-2m.ev.}=91.14^{**}$
Yaşayış (4-5 və > mərt.) evl. və ictimai binaları mərkəzləşdirilmiş istilik təchizatı Qkal/saat (Mvt)	$Q=23.282 (27.077)$	$Q=27.747 (32.270)$	$Q=42.395 (49.305)$
Yaşayış-kommunal sektoru illik istilik sərfi:			
Fərdi yaşayış və 1-2 mərt. (kom. sektoru) evlərin isidilməsi üçün minQkal/il	104.226**	121.890**	178.084**

Dövlər üzrə istilik yüklərinin hesabı cədvəli (sonu).			
1	2	3	4
4-5 və > mərt. yaşayış evl. isidilməsi üçün minQkal/il	0.805	1.551	4.375
isti su təchizatına 5 və > mərt. evl. üçün minQkal/il	0.247	0.722	2.212
İçtimai binaların isidilməsi üçün min Qkal/il	26.262	30.852	45.605
İçtimai binaların ventilyasiyası üçün min Qkal/il	10.499	12.336	18.236
İçtimai binaların isti su təchizatı üçün min Qkal/il	3.589	4.015	5.673
Cəmisi: min Qkal/il (minMvt/il)	41.402 (48.150)	49.476 (57.540)	76.101 (88.505)
* -- əmək fəaliyyətli (Fəsil 6. Əhali və əmək ehtiyatları bölməsinə bax).			
** - göstərilən rəqəmlər (istilik yükləri) fərdi və 1-2 mərt. (kommun. sekt.) evlərə aid olduğundan ümumi istilik sərfiləri cəminə daxil edilməmişdir.			

15.5. Qaz təchizatı

Göygöl şəhəri hal-hazırda qazla təmin olunmuşdur. Şəhərin qaz təchizatı şəhərin girəcəyində yerləşən QTM-1dən təmin olunur.

Layihə həlli

Mövcud orta və aşağı təzyiqli qaz boru kəmərlərinin sxemləri saxlanılır. Şəhərin şimal-qərb hissəsində yerləşən sənaye obyektləri istismar zamanı mövcud olan Q.P.S. tərəfindən qaz ilə təchizat olunacaqlar

Hesabatda aşağıdakı qaz tələbatları nəzərə alınmışdır:

1. Mənzillərin tələbatı,
2. Kommunal və ictimai obyektlərin tələbatı
3. Binaların isitmə və ventilyasiya tələbatları.

Sənaye müəssisələrinə lazım olan qazın sərfi məlum olmadığından, (qaz tələbatçısı olmadığından) ümumi qaz sərfi hesabatında sənaye müəssisələri üzrə qaz sərfi nəəərə alınmamışdır.

Qaz tələbatçıları üzrə genişləndirilmiş qaz sərfi AZDTN 2.13-1 "Qaz təchizatı" itina olaraq qəbul edilmişdir.

Təbii qazın istilik törətmə qabiliyyəti – 8000 kkal/m^3

Havaya görə xüsusi çəkisi – 0.62

Tələbatçılar üzrə qaz sərfinin hesabatı

Cədvəl 15.5.1

Qaz məsrəfçilərin növü (tələbatçılarının)	2013-cü il	2020-ci il	2033-cü il
Əhali	18179	20000	25000
Layihələndirilən qazanxana	5564.8 min nm ³ /il	6650.0 min nm ³ /il	10229.0 min nm ³ /il
Əhalinin təsərrüfatına lazım olan isti su təchizatı (qaz, su qızdırıcılarına)	$L=137 \times 250 = 34250.00$ min nm ³ /il	$L=145 \times 250 = 36150.00$ min nm ³ /il	$L=160 \times 250 = 40000.0$ min nm ³ /il
Fərdi evlərin qızdırılması üçün AQV	$L=104.226 \text{Qkal/s} / 8000 \times 0.92 = 14.16114$ min m ³ /il	$L=121.890 \text{Qkal/s} / 8000 \times 0.92 = 16.56114$ min nm ³ /il	$L=18.084 \text{Qkal/s} / 8000 \times 0.92 = 24.19619$ min nm ³ /il
Mərkəzi qazanxanadan təmin olunan müxtəlif növ isti su təchizatı (isti su və isitmə sistemi)	$L=179 \times 100 = 17.9$ min nm ³ /il	$L=505 \times 100 = 50.5$ min nm ³ /il	$L=1395 \times 100 = 139.5$ min nm ³ /il
Əhaliyə məişət xidməti müəssisəsinə tələbbat (təsərrüfat tələbatının ümumi sərfinə 10%)	3984.6861 min nm ³ /il	4286.7061 min nm ³ /il	5039.2696 min nm ³ /il
Sənaye istehsalatında texnoloji tələb üçün	-	-	-
Cəmi:	43831.5472 min nm ³ /il	47153.7672 min nm ³ /il	55431.9658 min nm ³ /il

Mənbə: Müəllif hesablamalarına əsasən tərtib edilmişdir

15.6 Elektrik təchizatı

Göygöl şəhərinin mövcud elektrik təchizatını şəhərdən şimalda yerləşən mövcud 110\35 kV«Gəncə-1» yarımstansiyası yerinə yetirir.

«Gəncə-1» yarımstansiyasından şəhərə daxil olan 35 kv-luq «Göygöl» və 3-cü elektrik hava xəttləri vasitəsi ilə gərginlik şəhərdə mövcud olan 35/6 kV«Göygöl-1» və 35/10 kV«Göygöl-2» yarımstansiyalarına verilir.

Şəhərin yeni Baş planına əsasən yeni yaşayış məhəllələrinin, sənaye müəssisələrinin, sosial və mədəni-məişət xidməti obyektlərinin tikintisi nəzərdə tutulmuşdur. Bununla əlaqədar olaraq şəhərdə mövcud olan 35\10 kV-luq, 35\6 kV-luq və digər kiçik yarımstansiyalarda yenidənqurma işləri aparılmalı və müasir tipli avadanlıqlarla təmin olunmalıdır.

Eyni zamanda Göygöl şəhərində fəaliyyətdə olan mövcud 110 kV-luq, 35 kV-luq və 10 kV-luq elektrik verilişi xəttləri mövcud normalara (AzDT № 2.6-1) əsasən hava xəttləri kabel ilə əvəz edilməlidir.

Layihədə 2020-ci və 2033-cü il (hesabat) sosial inkişaf dövrləri üçün cədvəllər verilir. «Azərenerji» ASC-nin məktubuna əsasən mövcud 0.4 kV-luq və 10 kV-luq qidalandırıcı və yeni şəbəkələr müasir «SİP» tipli naqillə əvəz olunması tövsiyyə olunur.

Elektrik sərfinin iriləşdirilmiş göstəriciləri.

Cədvəl 15.6.1

Məskənlərin abadlıq dərəcəsi	Elektrik sərfi (1 nəfər üçün kVt Saat/ildə)	Elektrik yükünün maks. istifadə olunması Saat/ildə	Elektrik sərfi (1 nəfər kVt/Saat)
Stasionar elektrik plitələrlə təchiz edilmiş şəhərlər:(100% əhatə olunmaqla) a) kondensiyasız b) kondisionerlə	2400	5300	0,45
	3000	5800	0,55
Stasionar elektrik plitələrlə təchiz edilmiş şəhərlər(100% əhatə olunmaqla)	1350	4100	0,33

Elektrik yüklərinin hesabı.

Cədvəl 15.6.2

№	Müddət	Əhalinin sayı (nəfər)	Bir nəfər üçün xüsusi el.yükü	kVA	
				mövcud	kVt
1	2013	18179	0.35		5999
2	2020	20000	0.45	11000	9000
3	2033	25000 (5000 ailə)	0.52	15000	12500

Cədvəllər iriləşdirilmiş göstəricilər yaşayış və ictimai binaların, kommunal-məişət xidməti müəssisələrinin, xarici işıqlandırılmanın, şəhər elektrik nəqliyyatının, su təchizatı və istilik təchizatı sistemlərinin elektrik sərfini nəzərdə tutur.

2033-cü ilə (hesabat dövrü)

$$P_{\text{ümumi}} = 12500 \text{ kVt}$$

$$P_{\text{ümumi}} = P_{\text{aktiv}}$$

$$\cos\varphi = 0.9 \text{ t} \varphi = 0.75$$

$$Q_{\text{Reak}} = P_{\text{akt}} \times \text{t} \varphi$$

$$Q_{\text{Reak}} = 12500 \times 0.75 = 9375$$

$$S_{\text{ümumi}} = \sqrt{R_{\text{akt}} + Q_{\text{Reak}}}$$

$$S_{\text{ümumi}} = \sqrt{12500^2 + 9375^2}$$

$$S_{\text{ümumi}} = 15625 \text{ kVA}$$

$$2 \times 16000$$

2020-ci ilə (İmərhələ)

Cədvəl 15.6.3

Tələb olunan güc (kVA/kVt)	35/10 kV	Kommunal-məişət zonası 10/0.4 kV	Sənaye zonası 10/0.4 kV
11250	2x3200	2x1000 2 ədəd	2 x 1000

9000	2x3200	2x3200	2 x 630
------	--------	--------	---------

2033-cü ilə (Hesaba dövrü)

Cədvəl

15.6.4

Tələb olunan güc (kVA/kVt)	35/10 kV yeni quraşdırılan	110/10/35kV	Kommunal- məişət zonası 10/0.4 kV	Sənaye zonası 10/0.4 kV
15600	2x6300	2 x 16000	2 x1600 2 ədəd	2 x 1000 2 əd
12500	2x6300		2 x1000 2 ədəd	2 x 630
			2 x630 2 ədəd	2 x 1000
			2 x 400	2 x 400
				2 x 250

Göygöl şəhərinin elektrik təchizatının rekonstruksiyası hər mərhələ üçün hesabatı uyğun olmalıdır:

2020-ci ildən 2033-cü ilədək transformatorların cədvəli.

Cədvəl 15.6.5

Nö	10/0.4kv-luq TR-R Y/ST kVA	Transformatorların sayı	Gücü kVA
1	1 x 250	1	250
2	1 x 400	1	400
3	2 x 400	2	1600
4	2 x 630	5	6300
5	2 x 1000	8	16000
6	2 x 1600	2	6400
	Cəmi:	19 əd	30950

10/0.4 kV-luq transformator y/st-nın yerləşdirilməsi yeni sənaye inkişaf zonalarında nəzərdə tutulmuşdur.

İnkişaf dövrü üçün tələb olunan güc:

$$P_{\text{ümumi}}=30950 \text{ kVA}$$

$$\cos\varphi=0.9;$$

$$P_{\text{hesab1}}= P_{\text{ümumi}} \cdot \cos\varphi=30950 \text{ kVA} \cdot 0.9 =27855\text{kVt}$$

Cədvəl 15.6.6

Nö	Müddət il	Əhalinin sayı(nəfər)	Bir nəfər üçün xüsusi elektrik yükü (kVt)	Ümumi elektrik yükü (kVA/kVt)	10/0.4 kV	35/10 kV	110/35/10 kV
1	2013	18179	0.35	mövcud 5999	Mövcud y/st	Mövcud	Mövcud
2	2020	20000	0.45	11000 9000	bax.cəd. 2020 il	2x4000	2x1000
3	2033	25000	0.52	15000 12500	bax.cəd. 2033 il	2x6300 2x6300	Yeni Tr-R 2x16000

2020-ci ildən 2033-cü ilədək əhalinin artması ilə əlaqədar elektrik enerjisinə tələbat artır. Layihənin hesabatına əsaslanaraq 110\35\10 kV-luq «Gəncə-1» Y/st-da və ondan qidalanan «Göygöl-1» Y/st və «Göygöl-2» Y/st –da rekonstruksiya olunmalıdır. «Göygöl-1» Y/stansiyasını qidalandıran, yaşayış məhəlləsindən keçən, yüksək gərginlikli EVX-lər kabel xəttləri ilə əvəz olunmalıdır.

Mövcud transformatorlar demontaj olunmalı və əvəzinə yeni gücə uyğun transformatorlar quraşdırılmalıdır(bax hesabat).Qidanlandırıcı 35 kV, 10 kV və 6 kV-luq elektrik veriliş xətlərinin (naqilin, kabellərin) en kəsikləri gücə uyğun olmalıdır.

AC-185/19; ACK -240\21

XLPE-35 kv en kəs 1x150 mm²

XLPE-10 kv en kəs 1x185mm²

Fəsil 16. Şəhər ərazisinin sanitar təmizlənməsi

Şəhər ərazisinin sanitar təmizlənməsi əhalinin sanitar –gigiyenik şəraitinin yaxşılaşdırılması və şəhərin zibillənməsinin qarşısının alınması məsələlərinin həllindən ibarətdir.

Məişət tullantıları evlərdə əmələ gələn və küçələrin təmizlənməsindən yaranan zibil təşkil edir.

Məişət tullantıları əsasən mineral və üzvü maddələr tərkibli olduğu üçün infeksiya yaradan mikroorqanizmlərin inkişafı üçün əlverişli şərait yaradır. Bunları nəzərə alaraq məişət tullantılarını zərərsizləşdirmək və şəhəri tullantılardan təmizləmək üçün Baş planda şəhərin şərq hissəsində , ərazisi 10 ha olan, xüsusi avadanlıqlarla təchiz edilmiş poliqon ayrılmışdır.

Məişət tullantılarının yığılma norması adambaşına 1 ildə 300 kq və 1000 m² küçələrin təmizlənməsindən isə 10 kq təşkil edir.

Tullantıların yığılması və daşınması tutumu 0.75 m³ olan konteynerlərdə xüsusi texnika ilə həyata keçirilməlidir.

Tullantıların maksimum utilizasiyası üçün ərzaq tullantıları, şüşə, parça, kağız və metal tullantıları ayrı-ayrı konteynerlərə yığılmalıdır.

Beləliklə də, Göygöl şəhərində Baş planın başlanğıc ilində (01.01.2013-cü il) tullantıların həcmi aşağıdakı kimi hesablanır.

$18179 \text{ nəfər} \times 300 \text{ kq} + 625000 \text{ m}^2 \times 10 \text{ kq} = 5453700 \text{ kq} + 6250 \text{ kq} = 5459950 \text{ kq} = 5460,0 \text{ ton}$
təşkil edir.

Burada:

18179 nəfər- əhəlinin sayı

625000 m² – küçələr, yollar, meydanlar və avtodayanacaqların ümumi sahəsi

Baş planda tikintinin birinci növbəsində (2020-ci il) və hesabat dövründə (2033-cü il) şəhərdə tullantıların ümumi həcmi aşağıdakı kimi hesablanacaqdır.

2020-ci il

$20000 \text{ nəfər} \times 300 \text{ kq} + 962000 \text{ m}^2 \times 10 \text{ kq} = 6000000 \text{ kq} + 9620 \text{ kq} =$
 $= 6009620 \text{ kq} = 6009,6 \text{ ton}$

2033-cü il

$25000 \text{ nəfər} \times 300 \text{ kq} + 2479000 \text{ m}^2 \times 10 \text{ kq} = 7500000 \text{ kq} + 24790 \text{ kq} =$
 $= 7524790 \text{ kq} = 7524,8 \text{ ton}$

Göygöl şəhərində Baş planın başlanğıc ilində (01.01.2013-cü il) məişət tullantılarının həcmi 5460,0 ton təşkil etdiyi halda, 2020-ci ildə məişət tullantılarının həcmi 6009,6 ton və 2033-cü ildə isə 7524,8 ton proqnozlaşdırılmışdır.

Normativ sənədlərə görə hər 5000 nəfərə 1 zibil daşıyan maşın hesabı ilə şəhərdə Baş planın başlangıç ilində 3, tikintinin birinci növbəsində 4 və hesabat dövrünün sonuna isə 5 maşın tələb olunur.

Bundan əlavə Gəncə şəhərində məişət tullantılarının emalı üçün zibil emalı zavodunun tikintisi məqsədəuyğundur. Belə ki, zavodda həm Gəncə şəhərindən, həm Mingəçevir və Naftalan şəhərlərindən, həm də Göygöl, Yevlax, Samux, Daşkəsən, Goranboy, Şəmkir, Gədəbəy, Tovuz, Qazax və Ağstafa rayonlarından toplanan məişət tullantılarını gətirərək emalını təşkil etmək olar.

Fəsil 17. Ətraf mühitin mühafizəsi

Göygöl şəhərində ətraf mühitin mühafizəsi Baş planda aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur.

1. Yaşayış zonalarında yerləşən sanitari cəhətdən zərərli sənaye müəssisələrinin bu ərazilərdən köçürülməsi.
2. Yaşayış və sənaye zonaları arasındakı ərazilərdə yaşıllıq zonaları salmaq.
3. Tikintiyə ayrılan zonalardan xüsusi ərazilərin çıxarılması və ərazilərin tikinti üçün ayrılan sahə və sənaye-anbar sahəsi arasında yerləşdirmək.
4. Gəncəçayı boyu ərazilərdə sahillərin abadlaşdırılması və yaşıllaşdırılması tədbirlərinin həyata keçirilməsi
5. Şəhərin su kəmərinə aid olan tikililərin mühafizə zonasının yaradılması .
6. Yağış sularının axıdılmasının təşkil olunması.
7. Məhəllə, meydan və küçələrin abadlıq işlərinin yaxşılaşdırılması.

8. Şəhərətərafı ərazilərdə mənzərəli-dekorativ yaşıllıqların təşkil olunması.
9. Şəhər ərazilərinin, məhəllələrinin atmosfer havasının yaxşılaşdırılması üçün müvafiq şəraitin təmin olunması.
10. İstilik sisteminin maksimal səviyyədə mərkəzləşdirilməsinin təmin edilməsi.
11. Şəhərdə mükəmməlləşdirilmiş zibilxanaların təşkil edilməsi.
12. Mükəmməlləşdirilmiş zibilxanalarla yaşayış tikililəri arasında tələb olunan 500 m-lik sanitar məsafənin yaradılması.
13. Sənaye müəssisələrində ətraf mühitin mühafizəsi üzrə profilaktik işlərin həyata keçirilməsi (təmizləyici qurğuların quraşdırılması).
14. Şəhərdə mərkəzləşdirilmiş kanalizasiya sisteminin yaradılması və şəhər çirkab sularının təmizləyici qurğularda təmizlənərək çaya axıdılması.
15. Şəhər və şəhərətərafı su mənbələrinin (hövzələrinin) çirkab tullantılardan mühafizə edilməsi.
16. Yaşayış massivlərinə yaxın olan qəbiristanlıqlarda dəfn etmə mərasimlərinin dayandırılması və şəhər qəbiristanlığı üçün yeni sahələrin ayrılması.
17. Şəhər ətrafı boyunca dolayı yollardan geniş şəkildə istifadə olunması, hərəkət sürətinin şəhər daxilində məhdudlaşdırılması.
18. Şəhər kənarından keçən yolların ətrafının abadlaşdırılması.

Göygöl şəhərinin Baş planının əsas vəzifəsi ərazinin davamlı və ekoloji cəhətdən inkişafını təmin etməyə, ətraf mühitə antropogen təsiri aradan qaldıran şəraitin yaradılması, əhalinin daha sağlam mühitdə rahat yaşaması şəraitinin yaradılmasına yönəlmişdir.

Bununla əlaqədar ölkədə «Ekoloji nöqtəyi-nəzərdən davamlı sosial-iqtisadi inkişafı üzrə» və « Meşələrin qorunması və bərpası» üzrə Milli proqramlar hazırlanmış və bu işlər davam etdirilməkdədir.

Ümumilikdə ətraf mühitin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üzrə təkliflər əsasən aşağıdakı sahələri əhatə edir.

- Atmosfer havasının mühafizəsi və vəziyyətinin yaxşılaşdırılması.

Bu istiqamətdə Göygöl şəhərində sanitar mühafizə zonalarının yaradılması ilə əlaqədar olaraq istehsalat və digər obyektlərin əhaliyə təsirini nizamlamaq mümkün olacaqdır (məhdudiyətlər sxemi).

Əhalinin sıx yaşadığı yerlərdə müəssisələrin şəhərin kənarına çıxarılması ilə sanitar mühitin sağlamlaşdırılmasına yönəlmiş Baş planda, həmin yerlərdə çox mərtəbəli yaşayış evlərinin tikintisi nəzərdə tutulmuşdur.

- Meşələrin qorunması

Mal-qaranın otarıldığı yerlərdə qoruyucu zonaların təşkil olunması və qış fəslində əhalinin meşələri qırmasının qarşısının alınması.

Yaşayış məntəqələrinin ətrafında dağətəyi zonalarda meşələrin bərpasının həyata keçirilməsi və meşələrin yanğından mühafizəsi üçün müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi.

Fəsil 18. Birinci növbədə həyata keçirilməli tədbirlər

Göygöl şəhərinin Baş planının tikintinin birinci növbəsi dövrü kimi 2020-ci il qəbul olunmuşdur.

Şəhərin əhalisi Baş planın başlanğıc ilində (01.01.2013-cü il) 18179 nəfər təşkil etdiyi halda, 2020-ci ildə 19000 nəfər proqnozlaşdırılmışdır.

Tikintinin birinci növbəsi dövrünə şəhərin inkişafı ilə əlaqədar olaraq şəhərdə fəaliyyət göstərən sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, təchizat, nəqliyyat, rabitə və telekommunikasiya müəssisələri və təşkilatlarının hamısının inkişafı proqnozlaşdırılmışdır.

Eyni zamanda bu dövrdə şəhərdə 2 yeni sənaye müəssisəsində tikintisi proqnozlaşdırılmışdır. Belə ki, son illərdə rayonda heyvandarlığın və meyvəçiliyin inkişafı ilə əlaqədar olaraq şəhərdə süd emalı və konserv zavodlarının tikintisi proqnozlaşdırılır.

Baş planın başlanğıc ilində şəhərin mövcud yaşayış fondu 416200,0 m² təşkil etmişdir. Beləliklə də, orta hesabla hər bir nəfərə 22,9 m² yaşayış sahəsi düşür.

Hal-hazırda qüvvədə olan normativ sənədlərə görə tikintinin birinci növbəsində hər bir nəfərə 25.0 m² yaşayış sahəsi proqnozlaşdırılmışdır. Bunu nəzərə alaraq tikintinin birinci növbəsinə şəhərin yaşayış fondu aşağıdakı kimi proqnozlaşdırılır.

$$19000 \text{ nəfər} \times 25,0 \text{ m}^2 = 475000,0 \text{ m}^2 \text{ ümumi sahə}$$

Bu dövrdə yeni yaşayış tikintisinin həcmi 59050,0 m² təşkil edəcəkdir. Bu dövrdə tikintisi nəzərdə tutulan yaşayış evlərinin 88,6 %-ni və ya sahəsi 52330,0 m² olan 1-2 mərtəbəli həyətyanı sahəsi olan fərdi yaşayış evləri və 11,4%-ni və ya sahəsi 6720,0 olan isə şəhərin R.Nəsibov məhəlləsində "Avanqard" İnşaat tərəfindən inşa edilən 7 mərtəbəli yaşayış binası təşkil edəcəkdir.

Eyni zamanda tikintinin birinci növbəsində şəhərdə fəaliyyət göstərən sosial və mədəni-məişət xidməti obyektlərin də inkişafı və yeni obyektlərin yaradılması proqnozlaşdırılmışdır.

Belə ki, bu dövrdə şəhərdə Gənclər üçün düşərgənin, Mədəniyyət mərkəzinin və Tarix-Diyarşünaslıq muzeyinin tikintisi, həmçinin bir sıra təhsil, səhiyyə və mədəniyyət obyektlərinin, bir neçə tarix-mədəniyyət abidələrinin təmiri və bərpası nəzərdə tutulmuşdur.

Fəsil 19. Şəhər ərazisinin balansı

1	Ərazilər	Müasir istifadə,			Baş plan üzrə					
		2013 -cü il			Birinci növbədə,			Hesabat dövrü,		
		ha	%	m ² / nəf	2020 -ci il			2033 -cü il		
			ha	%	m ² /nəf	ha	%	m ² /nəf		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	A. Məskunlaşma əraziləri:									
1	Mikrorayonlar, məhəllələr	341.1	36.2	187.6	489.5	38.9	244.8	564.9	44.9	226.0
2	Xidmət, idarə və müəssisələrinin sahələri (mikrorayon əhəmiyyətli idarə və müəssisələrdən başqa)	29.2	3.1	16.1	52.8	4.2	26.4	65.4	5.2	26.2
3	Ümumi istifadəli yaşıllıq əraziləri (mikrorayon əhəmiyyətli yaşıllıqlardan başqa)	37.7	4.0	20.7	50.3	4.0	25.1	52.9	4.2	21.1
4	Küçələr, yollar, keçidlər,		13.9		173.6	13.8	86.8	188.7	15.0	75.5

	meydanlar, avtomobil dayanacaqları	130.9		72.0						
5	Digər ərazilər: Sənaye müəssisələri, kommunal-anbar obyektləri, xarici nəqliyyat obyektləri, istifadə olunmayan, yararsız və sair ərazilər	13.2	1.4	7.3	16.4	1.3	8.2	6.3	0.5	2.5
	A.Bölməsi (1-5 bəndləri) üzrə cəmi	552.1	58.6	303.7	782.6	62.2	391.3	878.2	69.8	351.3
	B. Qalan (məskunlaşma olmayan) ərazilər:									
6	Sənaye əraziləri	96.1	10.2	52.9	101.7	8.1	50.8	101.7	8.1	40.7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
7	Elmi-tədqiqat, layihə, ali, orta və peşə təhsil	1.9	0.2	1.0	2.2	0.2	1.1	2.2	0.2	0.9

	müəssisələrinin əraziləri.									
8	Kommunal təsərrüfatı müəssisələri və anbar sahələri	54.6	5.8	30.0	58.9	4.7	29.5	58.0	4.6	23.2
9	Xarici nəqliyyat əraziləri:	24.5	2.6	13.5	24.5	1.9	12.3	24.5	1.9	9.8
	a) dəmiryol xəttlərinin torpaq ayrıc zolaqları	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	b) avtomobil nəqliyyatı qurğularının əraziləri	24.5	2.6	13.5	24.5	1.9	12.3	15.7	1.8	6.3
	c) hava nəqliyyatı qurğularının əraziləri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Küçələr, yollar , keçidlər, meydanlar, avtomobil dayanacaqları	33.0	3.5	18.2	39.9	3.2	19.9	39.9	3.2	15.9
11	Su hövzələri və akvatoriyaların sahəsi	17.9	1.9	9.8	17.9	1.4	8.9	14.2	1.1	5.7

12	Xüsusi ərazilər:	5.7	0.6	3.1	5.7	0.5	2.9	3.2	0.3	1.3
13	Sanitar-mühafizə zonaların əraziləri (müəssisə meydançalarından kənarında olan)	11.3	1.2	6.2	11.3	0.9	5.6	11.3	0.9	4.5
14	Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlar	80.1	8.5	44.1	80.1	6.4	40.1	80.1	6.4	32.0
15	Məşələr, meşəparkları	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Sanitar-texniki qurğuları, tinglik (şitillik), qəbiristanlıq	32.0	3.4	17.6	42.0	3.3	21.0	42.0	3.3	16.8
17	Xüsusi mühəndis tədbirlərin görülməsini tələb edən ərazilər (yarganlar, pozulmuş ərazilər, çay yatağı və s.)	33.0	3.5	18.2	33.0	2.6	16.5	2.9	0.2	1.2
18	Şəhərin inkişafı üçün ehtiyat əraziləri	-	-	-	58.4	4.6	29.2	-	-	-

B bölməsi (6-18 bəndləri) üzrə cəmi	390.1	41.4	214.6	475.6	37.8	237.8	380.0	30.2	152.0
Şəhərin layihə sərhəddi daxilində (1-18 bəndləri) cəmi	942.2	100.0	518.3	1258.2	100.0	629.1	1258.2	100.0	503.3
O cümlədən:									
a) şəhər tikintisi torpaqları (1,2,5,6, 7, 8, 12, 13 bəndləri)	553.1	58.7	304.2	738.5	58.8	369.3	812.7	64.6	325.1
b) ümumi istifadəli torpaqlar (3,4,10,11,16 bəndəli)	251.5	26.7	138.3	323.7	25.7	161.8	337.7	26.8	135.0
c) kənd təsərrüfatı istifadəsi üçün torpaqlar (14 bəndi)	80.1	8.5	44.1	80.1	6.4	40.0	80.1	6.4	32.0
ç) meşə torpaqları (15 bənd)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
d) dəmiryol, avtomobil, su, hava, boru,	24.5	2.6	13.5	24.5	1.9	12.3	24.5	1.9	9.8

	kəmərleri nəqliyyatının və s. torpaqları (9 bəndi)									
	e) xüsusi mühəndis tədbirlərin görülməsini tələb edən ərazilər və ehtiyat əraziləri (17,18 bəndləri)	33.0	3.5	18.2	91.4	7.2	45.7	2.9	0.2	1.2

Fəsil 20. Əsas texniki iqtisadi göstəricilər

No	Göstəricilər	Ölçü vahidi	Müasir vəziyyət, 2013 - cü il	Birinci növbə, 2020-ci il	Hesabat dövrü, 2033-cü il
1	2	3	4	5	6
	Ərazi				
	Şəhərin hüdudlarında şəhər torpaqlarının ümumi sahəsi-cəmi	ha	942.2	1258.2	1258.2
	adambaşına	kv.m.	518.3	629.1	503.3
	<i>o cümlədən:</i>				
1.1	yaşayış və ictimai tikililərin	ha	341.1	489.5	564.9
		%	36.2	38.9	44.9
	<i>onlardan:</i>				
	1) <i>həyatıyanı sahəsi olan tikililərin</i>	ha	264.8	378.7	431.6
		%	28.1	30.1	34.3
	2) <i>çoxmənzilli evlərin</i>	ha	13.2	20.2	31.4
		%	1.4	1.6	2.5
	3) <i>ictimai tikililərin</i>	ha	63.1	90.6	101.9
		%	6.7	7.2	8.1
1.2	ümumi istifadəsi olan torpaqlar	ha	203.5	270.5	288.1
		%	21.6	21.5	22.9
	<i>onlardan:</i>				
	1) <i>ümumi istifadəli yaşıllıqlar</i>	ha	37.6	50.4	52.9
		%	4.0	4.0	4.2
	2) <i>magistral küçələr, yollar, meydanlar</i>	ha	160.1	214.2	-
		%	17.0	17.0	18.2
	3) <i>rekreasiyalar, müalicə-sağlamlıq</i>	ha	-	-	-
		%	-	-	-
	4) <i>tarixi-mədəni və təbii irs</i>	ha	5.9	5.9	5.9
		%	0.6	0.5	0.5
1.3	istehsalat və kommunal-anbar tikililərin əraziləri	ha	150.7	160.6	159.7
		%	16.0	12.8	12.7
1.4	sosial təyinatlı tikililərin əraziləri	ha	29.2	52.8	65.4
		%	3.1	4.2	5.2
1.5	xarici nəqliyyat əraziləri	ha	24.5	24.5	24.5
		%	2.6	1.9	1.9
1.6	kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlar	ha	80.1	80.1	80.1

		%	8.5	6.4	6.4
1.7	su hövzələri və akvatoriyaların sahəsi	ha	17.9	17.9	14.2
		%	1.9	1.4	1.1
1.8	ehtiyat əraziləri	ha	-	58.4	-
		%	-	4.6	-
1.9	digər ərazilər	ha	95.1	103.4	61.3
		%	10.1	8.3	4.9
2	Şəhər ərazisinin mülkiyyət bölgüsünə görə bölgüsü:				
2.1	dövlət	ha	436.2	507.3	507.3
		%	46.3	40.3	40.3
2.2	bələdiyyə	ha	272.3	492.3	492.3
		%	28.9	39.1	39.1
2.1	xüsusi	ha	233.7	258.6	258.6
		%	24.8	20.6	20.6
Əhali					
1	Tabəçilikdə olan inzibati-ərazi qurumlar nəzərə alınmaqla əhalinin sayı-cəmi	min nəfər	18.179	20.000	25.000
1.1	<i>O cümlədən şəhərə məxsus</i>	-- \\ \\	17,914	19,680	25,000
2	Əhalinin sıxlığı:				
2.1	yaşayış (məskunlaşma) ərazisi hüdudlarında	adam /ha	30	4,3	5,4
2.2	şəhər tikililəri hüdudlarında	-- \\ \\			
3	Əhalinin yaş struktur:				
3.1	əmək qabiliyyətli yaşlıdan kiçik(16 yaşa qədər uşaqlar)	min nəfər	3,981	4,380	5,400
		%	21,9	21,9	21,6
3.2	əmək qabiliyyəti yaşında əhali(kişilər 16-63, qadınlar 16-60 yaşınadək)	min nəfər	12,580	13,840	17,325
		%	69,2	69,2	69,3
3.3	Əmək qabiliyyətli yaşlıdan böyük	min nəfər	1,618	1,780	2,275
		%	8,9	8,9	9,1
4	Ailələrin və tək yaşayanların sayı-cəmi	sayı	4705	4910	5840

5	Əməklə məşğul olan əhali-cəmi	min nəfər	8,543	9,563	13,500
		%	47,0	47,8	54,0
Mənzil tikintisi					
1	Mənzil (<i>yaşayış</i>) fondunun ümumi sahəsi	min kv.m	416,2	500,0	750,0
2	Yaşayış binaları- cəmi	ədəd	4401	4509	6000
o cümlədən					
2.1	<i>dövlət və bələdiyyə fondu</i>	--\ \-- \ \	232	233	269
2.2	<i>şəxsi mülkiyyətdə olanlar</i>	--\ \-- \ \	4169	4276	5731
Ümumi fondan:		min kv.m	416,2	500,0	750,0
1	2	3	4	5	6
3	Çoxmənzilli evlərdə	--\ \-- \ \	5,9	12,6	37,9
4	həyətyanı sahələri olan evlərdə	--\ \-- \ \	410,3	487,4	712,1
5	Köhnəlmiş yaşayış fondu (70%-dən çox)	--\ \-- \ \	-	0,3	3,2
5.1	<i>yaşayış binaları -cəmi</i>	ədəd	-	29	76
5.2	<i>Dövlət və bələdiyyə fondu</i>	min kv.m	-	0,3	0,8
6	Saxlanılan mövcud yaşayış fondu	--\ \-- \ \			
7	Yaşayış fondunun mərətəbələr üzrə bölünməsi:				
7.1	<i>1-2 mərtəbəli</i>	--\ \-- \ \	410,3	487,4	712,1
7.2	<i>3-4 mərtəbəli</i>	--\ \-- \ \	2,7	2,7	2,7
7.3	<i>5 mərtəbəli</i>	--\ \-- \ \	3,2	3,2	3,2
7.4	<i>çoxmərtəbəli</i>	--\ \-- \ \	-	6,7	32,0
8	Dövlət və bələdiyyələrə məxsus yaşayış fondunun azalması – cəmi	min kv.m	-	0,1	0,4
o cümlədən:					

8.1	<i>texniki vəziyyətinə görə</i>	--\ \-- \ \	-	0,1	0,4
8.2	<i>yenidən qurulmasına görə</i>	--\ \-- \ \	-	-	-
8.3	<i>digər səbəblərə görə (sanitar-mühafizə zonalarının yaradılması, yeni avadanlığın quraşdırılması və digər)</i>	--\ \-- \ \	-	-	-
9	Əhalinin ümumi sahə ilə orta təminatı	kV.m \ adam	22,9	25,0	30,0
10	Yeni mənzil (<i>ev</i>) tikintisi – cəmi	min kv.m	-	84,0	253,2
	o cümlədən:				
10.1	<i>dövlət, bələdiyyə, müəssisə və təşkilatların vəsaiti hesabına</i>	--\ \-- \ \	-	6,7	25,3
10.2	<i>əhalinin vəsaiti hesabına</i>	--\ \-- \ \	-	77,3	227,9
11	Yeni mənzil tikintisinin mərtəbələr üzrə nisbəti:				
11.1	<i>1-2 mərtəbəli</i>	--\ \-- \ \	-	77,3	227,9
11.2	<i>3-4 mərtəbəli</i>	--\ \-- \ \	-	-	-
11.3	<i>5 mərtəbəli</i>	--\ \-- \ \	-	-	-
11.4	<i>çoxmərtəbəli</i>	--\ \-- \ \	-	6,7	25,3
	Əhaliyə mədəni-məişət xidməti				
1	Məktəbəqədər uşaq müəssisələri	yer	340	1938	2422
	<i>1000 nəfərə</i>	--\ \-- \ \	18,7	96,9	96,9
1	2	3	4	5	6
2	Ümumtəhsil məktəbləri –cəmi	şag.ye ri	3474	4130	5212
	<i>hər 1000 nəfərə düşən</i>	--\ \-- \ \	67,3	72,7	73,4
3	Xəstəxanalar –cəmi	çarpa yı	151	151	151
	<i>hər 1000 nəfərə düşən</i>	--\ \-- \ \	8,3	7,6	6,0

4	Poliklinikalar –cəmi	növbə /gəlmə ə	311	540	650
	<i>hər 1000 nəfərə düşən</i>	-//--// -	17,1	26	26
5	Mağazalar –cəmi	tic.sah əsi kv.m	5160	5600	7000
	<i>hər 1000 nəfərə düşən</i>	-//--// -	283,8	280	280
6	Məişət xidməti müəssisələri – cəmi	işçi yeri	166	180	225
	<i>hər 1000 nəfərə düşən</i>	-//--// -	9,1	9	9
7	Uzunmüddətli istirahət müəssisələri – cəmi	yer	-	-	-
	<i>hər 1000 nəfərə düşən</i>	-//--// -	-	-	-
	o cümlədən:				
7.1	<i>istirahət evləri, pansionatlar və sair (kurort şəhərində mehmanxanalar da daxil olmaqla)</i>	-//--// -	-	-	-
7.2	<i>məktəblilər üçün düşərgə</i>	-//--// -	-	-	-
	Nəqliyyat xidməti				
1	Sərnişin ictimai nəqliyyatı xətlərinin uzunluğu-cəmi	ikitarə fli yol km	14,1	14,4	39,3
	O cümlədən				
1.1	<i>Elektrikləşdirilmiş dəmir yolu (metropoliten, sürətli tramvay, tramvay və ya trolleybus)</i>	-//--// -	-	-	-
1.2	<i>avtobus</i>	km	14,1	14,4	22,0
2	Magistral yol və küçələrin uzunluğu	-//--// -	32,2	40,5	84,0
	o cümlədən:				
2.1	<i>sürətli hərəkət magistral yolları</i>	-//--// -	-	-	-
2.2	<i>ümumşəhər əhəmiyyətli fasiləsiz hərəkətli magistral küçələri</i>	-//--// -	14,2	15,2	23,5
3	Xarici nəqliyyat	-//--// -	-	-	-
3.1	<i>elektrikləşdirilmiş dəmir yolu</i>	min sərnişi n	-	-	-
3.2	<i>avtobus</i>	-//--// -	4,6	5,9	20,0

3.3	<i>dəniz (çay) nəqliyyatı</i>	-/--/--	-	-	-
4	Şəhər tikililəri hüddudunda küçə-yol şəbəkəsinin sıxlığı	km \ kv .km	0,005	0,005	0,006
5	Körpülər, yolötürücülər, tunellər	sayı	1	1	2
Mühəndis təminatı və abadlaşdırma					
Su təchizatı:					
1	Ümumi su sərfi-cəmi	min kub.m \ sutka	7.619	11.057	15.720
o cümlədən:					
1.1	<i>təsərrüfat və içməli məqsədlər üçün</i>	-/--/--	6609	9750	13938
1.2	<i>sənaye məqsədləri üçün</i>	-/--/--	1.010	1.307	1.722
2	Su təchizatının baş qurğularının gücü	-/--/--	Gəncə su xəttindən		
3	Su təchizatı üçün istifadə olunan mənbələr	-/--/--			
3.1	<i>(mənbələri sadalamaq)</i>	-/--/--	Kürək çay, Zurnabad- Gəncə su xətti		
4	Yeraltı suların təsdiq olunmuş ehtiyatları <i>(təsdiqin tarixi, hesablama müddəti)</i>	min kub.m	Çay subartezian quyu		
5	Orta hesabla adambaşına su sərfi	litr \ sutka	150	230	230/350
5.1	<i>o cümlədən təsərrüfat-ıçməli məqsədlər üçün</i>	-/--/--	40	40	40
Kanalizasiya:					
6	Çirkab suların ümumi həcmi	min ku.m/s utka	4.419	7.057	9.720
o cümlədən:					
6.1	<i>məişət kanalizasiyası</i>	-/--/-- 3590	3.409	5.750	7.938
6.2	<i>sənaye kanalizasiyası</i>	-/--/--	1.010	1.307	1.782
7	Kanalizasiya təmizləyici qurğuların gücü		4000	4000	8000
Elektrik təchizatı:					
8	Elektrik enerjisinin sərfi-cəmi	kVt.sa at/il	16.2	30.9	67.8
o cümlədən:					
8.1	<i>sənaye müəssisələrinin ehtiyacları üçün</i>	-/--/--	4,700	9,500	23700
8.2	<i>kommunal-məişət ehtiyacları üçün</i>	-/--/--	11,500	21,400	44,100

9	Adambaşına illik elektrik enerjisinin sərfi	<i>kVt.sa at/il</i>			
9.1	<i>o cümlədən kommunal-məişət ehtiyacları üçün</i>	<i>-/--/--</i>	1350	2400	3000
10	Elektrik güclərinin ödənilmə mənbələri	<i>mln kVt</i>	17,5	33,3	70,8
	İstilik təchizatı				
11	Mərkəzləşdirilmiş istilik mənbələrinin gücü-cəmi	<i>MVt</i>	23,282 x 1,163= 27,08	27,747 x 1,163= 32,27	42,395 x 1,163 = 49,305
	o cümlədən:				
11.1	İEM	<i>-/--/--</i>	-	-	-
11.2	<i>Rayon qazanxanaları</i>	<i>-/--/--</i>	-	-	-
11.3	<i>Lokal istilik mənbələrinin cəmləşmiş gücü</i>	<i>-/--/--</i>	27,08	32,27	49,305
	Qaz təchizatı				
12	Şəhərin istilik balansından qazın xüsusi çəkisi	<i>%</i>	100	100	100
13	Qazın sərfi –cəmi	<i>mln.k ub.m/ il</i>	4,3832	4,7154	5,5432
	o cümlədən:				
13.1	<i>Kommunal-məişət ehtiyatları üçün</i>	<i>-/--/--</i>	4,3832	4,7154	5,5432
13.2	<i>Sənaye ehtiyatları üçün</i>	<i>-/--/--</i>	-	-	-
14	Mənbədən qazın verilməsi	<i>-/--/--</i>	Şəhərin girişində QTM-1		
	Yağış kanalizasiyası:				
1	Küçə şəbəkəsinin ümumi uzunluğu	<i>km</i>	-	10	15
	Ərazinin mühəndis hazırlığı				
16	Ərazinin su basmadan mühafizəsi				
16.1	<i>Sahə –cəmi</i>	<i>ha</i>	-	-	-
16.2	<i>Qoruyucu qurğuların uzunluğu</i>	<i>m</i>	-	-	-
16.3	<i>Torpaq işləri (qazma və tökmə)</i>	<i>mln.k ub.m</i>	-	-	-
17	Sahillərin bərkidilməsi	<i>m</i>	-	-	-
18	Ərazi sərhədlərində qrunt sularının səviyyəsinin aşağı salınması və digər xüsusi tədbirlər	<i>ha</i>	-	-	-
	Ərazinin saniatar təmizlənməsi:				
19	Məişət zibilinin həcmi	<i>min ton il</i>	5,4	6,0	7,5
20		<i>sayı</i>	-	-	-

	Zibil yandıran və zibil emal edən zavodlar	<i>min kub.m/sutka</i>	-	-	-
21	Tullantılar üçün təkmirləşdirilmiş yerlən	<i>sayı</i>	1	1	1
		<i>ha</i>	10,0	10,0	10,0
	Ətraf mühitin mühafizəsi:				
1	Çırlənmə mənbəyindən və səs-küy təsirindən sanitar-mühafizə zonaları	<i>ha</i>	7,6	10,0	15,0
1.1	<i>O cümlədən yaşllaşdırılmış</i>	<i>-/--/--</i>	7,6	10,0	15,0
2	Atmosfer havanın çırlənmə səviyyəsi	<i>% BBH</i>			
3	Su hövzələrinin çırlənmə səviyyəsi	<i>-/--/--</i>	-	-	-
4	Torpaq və yerin çırlənmə səviyyəsi	<i>-/--/--</i>	-	-	-
5	Səs-küyün təsir səviyyəsi	<i>dB</i>	22	30	30